

”... pentru tot ce înseamnă viață – Brăila mi-e suficientă. Ea este toată umanitatea”

Panait Istrati

EX LIBRIS

Revistă culturală editată de
Biblioteca Județeană **Panait Istrati** Brăila

Serie nouă, nr. 19,
2023 - Brăila

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ
PANAIT ISTRATI
BRĂILA

SUMAR

EDITORIAL

Moduri în care inteligența artificială ar putea schimba bibliotecile.....1

de Dragoș Adrian NEAGU

BIBLIOTECA - SPAȚIU PENTRU COMUNITATE

Programul Național Școala Altfel.....2
de Doina LALU

Ziua Internațională a Cititului Împreună.....5
de Doinița Mihaela STANCIU

Educația anticorupție - oportunitatea de a crește generații integre.....6
de Subcomisar de Poliție Mihaela CONDRUZ

Arta de a fi părinte.....8
de Adriana TRICĂ

Engleza - o provocare acceptată de adulți..9
de Violeta EFTIME

Bullyingul - un flagel care trebuie oprit.....10
de Leonard NECULAE

Cursuri de inițiere în limba română pentru refugiații ucraineni.....14
de Ion VOLCU

Nu consuma plastic, frate!.....16
de Doinița Mihaela STANCIU

Istoria - o materie mai bine înțeleasă de elevi ..18
de Andreea NOVAC-LECA

Terapie prin artă.....19
de Ion VOLCU și Mara-Lorina MARIN IONAȘCU

VOLUNTARI - VISURI DĂRUITE

Portret de voluntar - Ștefania BĂDILĂ.....20

MANUSCRIPTE, AUTOGRAFE ȘI COLECȚIUNI

Presa umoristă românească în colecțiile Bibliotecii Județene Panait Istrati Brăila.....23
de Ion VOLCU

OAMENI, LOCURI, FAPTE - BRAISTORIA

Biserica Sfinții Arhangheli Brăila.....27
de Leonard NECULAE

Strada Regală - Amintiri din altă viață.....32
de Laura CAPLEA

PORTRET DE BIBLIOTECAR BRĂILEAN

Leta-Carmen RĂILEANU.....34

Viorica APOSTU.....36

Fănica ULIDESCU.....38
de Roxana NEAGU

BIBLIOTECHĂ

HELIX - inteligență și creativitate.....40
de Leonard NECULAE

Digitizarea: calea spre preservarea cărților vechi și facilitarea lecturii *la un simplu click*....42
de Alexandru NECULA

Inteligența artificială (AI) - o provocare, o amenințare sau un ajutor în biblioteci?.....46
de Leonard NECULAE

GÂNDURI CU ARIPI - PROIECTE ȘI CONCURSURI

Proiect Național de Scriere Creativă *Fantezii literare*, ediția a III-a.....49
de Roxana NEAGU

Concursul Național de Creație Literară pentru Copii *Și eu știu să scriu!* Ediția a III-a, aprilie 2023.....52
de Doinița Mihaela STANCIU

Alfabetizarea digitală a persoanelor adulte - un succes.....54
de Cătălin RÎȘNOVEANU

CODE Kids (III).....56
de Teodora LUNGU

EVENIMENTE

Câteva impresii de la Conferința Națională a ANBPR BiblioNEXT, 10-14 mai 2023, Craiova.....57
de Corina CIURARU

Brăila Tech Sprint, o zi și o noapte de programare în bibliotecă.....59
de Corina CIURARU

Gala de Excelență a Comunității Brăilene - ediția a II-a.....61

de Leonard NECULAE

Pe malul stâng - o expoziție de pictură în acuarelă cu suflet.....63
de Leonard NECULAE

Cariera militară - The American Way.....64
de Leonard NECULAE

COLABORATORI

Activitatea Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova în contextul diplomației publice și culturale.....65
de Elena PINTILEI

LUMEA CĂRȚILOR

Silvia Constantinescu - bibliotecar și scriitor în România și Suedia.....68
de Leonard NECULAE

Încercări literare - *Și eu știu să scriu!* Ediția a III-a, 2023. Premiile I70
Recomandări de lectură.....78
de Roxana NEAGU

Moduri în care inteligența artificială ar putea schimba bibliotecile

Aflate ca principale motoare ale progresului în ultimii ani, tehnologia informației și comunicațiile au remodelat modul în care consumăm, accesăm, procesăm și diseminăm informații. Aceste noi tehnologii trebuie

adoptate de biblioteci în ideea de a-și îmbunătăți serviciile și de a menține un avantaj competitiv pe piața informației. Inteligența Artificială (IA) reprezintă o forță majoră care a determinat această schimbare.

Inteligența Artificială poate fi definită drept o ramură a informaticii, care încearcă să construiască mașini/echipamente inteligente care să includă aspecte ale inteligenței umane. Inteligența artificială poate fi împărțită, în funcție de nivelul de abordare al automatizării în: **Inteligența artificială îngustă (IAI)** - Denumită IA slabă, cu o gamă restrânsă de abilități, este singurul tip de IA pe care îl regăsim în acest moment într-o multitudine de aplicații și echipamente. Aceasta este utilizată în recunoașterea facială, recunoașterea vorbirii/asistenții vocali și în conducerea mașinilor; **Inteligența artificială generală (IAG)** - Denumită IA puternică, ce urmărește capacitatea de a imita inteligența umană sau comportamentele pentru a rezolva orice problemă. Deocamdată, acest tip de IA este disponibil numai sub formă de chat-bot, dar cercetătorii lucrează în continuare la îmbunătățirea capacității mașinilor de a vedea, înțelege și învăța așa cum o fac oamenii; **Superinteligența artificială (SA)** – Reprezintă un model de IA ipotetică, ce depășește inteligența și abilitățile umane. Această categorie de IA

a reprezentat întotdeauna o sursă de inspirație pentru science-fiction în povestirile prin care entități artificiale preiau lumea.

De ceva timp, IA a fost implementată tot mai mult în biblioteci și iată câteva moduri în care aceasta va avea un impact semnificativ în acest domeniu:

- Operațiunile de împrumut de publicații și de returnare a acestora;

- Indexarea conținutului documentelor, care reprezintă o sarcină manuală și de multe ori plictisitoare;

- Procesarea documentelor, incluzând în acest context și operațiunea de indexare amintită anterior, fiind mult mai ușor pentru calculator să compare documente din punctul de vedere al conținutului;

- Calitatea serviciilor specifice de bibliotecă, deoarece serviciile de chat-bot au pătruns deja în lumea bibliotecarilor, aceste fiind capabile să dea răspunsuri la întrebări direcționate, simple. În acest fel, bibliotecarul va putea să lase la îndemâna mașinii furnizarea acestor categorii de informații, putând să dedice timpul său unor operațiuni mai complexe.

Astfel IA schimbă peisajul informațional, perturbând în același timp locurile de muncă tradiționale. Bibliotecarilor li se cere să adopte IA nu ca utilizator, ci ca lider al instrumentelor de lucru, pentru a servi mai bine generațiile viitoare. Cu toate acestea, este de înțeles faptul că există rezerve care împiedică integrarea IA în lumea bibliotecilor. Teama de a fi înlocuiți de instrumente ce gestionează IA este total de înțeles, dar nu putem neglija faptul că tehnologiile avansate vor deschide noi orizonturi pentru bibliotecari.

Dragoș Adrian NEAGU
Manager Biblioteca Județeană Panait Istrati Brăila

Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Brăila – vector al educației non-formale în cadrul Programului Național *Școala Altfel*. Studiu de caz: Secția de Împrumut pentru Adulți

În cadrul Programului Național *Școala Altfel*, program dedicat activităților extrașcolare în care orele normale sunt înlocuite de activități speciale, Biblioteca Județeană *Panait Istrati* a devenit locul unde preșcolarii și elevii au făcut o călătorie interesantă prin lumea uimitoare a cărților, au derulat activități de familiarizare cu colecțiile bibliotecii, au conștientizat importanța bibliotecii și și-au cultivat spiritul creativ și simțul estetic prin intermediul unor ateliere handmade recreative sau ateliere tematice interactive. Copiii sunt veseli, dornici de a participa la orice acțiune, de a experimenta sau exersa într-un context non-formal, dar în același timp destins și prielnic pentru cunoaștere, existând astfel posibilitatea de a stabili relații mai apropiate decât în cadrul unei ore de curs. Colaborarea, munca în echipă bazată pe efort susținut din partea tuturor a fost prioritară, competiția trecând de data aceasta pe un plan secundar, de aceea atmosfera din *Săptămâna Altfel* a fost deosebită, fiind trăită de elevi cu sentimentul câștigării unor experiențe noi.

Rând pe rând, nenumărați elevi însoțiți de cadre didactice de la Colegiul Național *Ana Aslan*, Liceul de Arte *Hariclea Darclee*, Liceul cu Program Sportiv, Colegiul Național *Nicolae Iorga*, Liceul Teoretic *Panait Cerna*, Școala

Gimnazială *Radu Tudoran*, Școala Gimnazială *Mihu Dragomir*, Școala Gimnazială *Fănuș Neagu*, Școala Gimnazială *Ion Creangă*, Școala Gimnazială *Vasile Alecsandri*, Școala Gimnazială *Ecaterina Teodoroiu*, precum și de la alte unități de învățământ, dar și preșcolari de la diverse grădinițe au venit la Biblioteca Județeană *Panait Istrati* cu scopul de a valorifica acest program conceput în ideea de a susține educația alternativă, non-formală, iar noi, bibliotecarii de la Secția de Împrumut pentru Adulți, i-am așteptat cu activități inedite menite să-i surprindă într-un mod cât mai plăcut. Astfel, copiii care au vizitat biblioteca au beneficiat de tururi ghidate în care au aflat informații referitoare atât la colecțiile și serviciile oferite de instituție, cât și la istoricul clădirii de patrimoniu unde își are locația Secția de Împrumut pentru Adulți, o adevărată bijuterie arhitecturală în stil neoclasic, dar totodată s-au familiarizat și cu modul de accesare și utilizare a resurselor electronice existente.

Anii copilăriei sunt poate cea mai spontană perioadă, plină de creativitate. De asemenea, jocurile reprezintă metoda prin care copiii descoperă lucruri noi despre sine și lumea înconjurătoare, astfel că activitățile de relaxare bazate pe joacă în care povestioarele amuzante și-au găsit repede locul au contribuit la dezvoltarea încrederii în sine, la deprinderea abilităților de comunicare sau a celor necesare pentru a se descurca mai târziu în societate. Copiii au nevoie de activități interesante tot timpul, potrivite pentru vârsta lor și din care pot învăța lucruri diferite, benefice pentru dezvoltarea lor armonioasă. Activitățile care sunt centrate pe joc și/sau joacă îmbinate cu povești, povestiri sau basme, care ajută copiii să interacționeze între ei, să își exprime personalitatea, să identifice corect sentimentele celor din jur și să le înțeleagă reacțiile sau să rezolve conflictele și să împartă ce au cu cei din jurul lor sunt specifice educației non-formale. Poveștile educă, contribuie esențial la dezvoltarea personală a copiilor, la formarea unor principii și valori sănătoase. Copiii își dezvoltă astfel capacitatea de ascultare, de concentrare și puterea de observație, învață să construiască

personaje. Prin povești, copilul cunoaște lumea și tradițiile culturale ale fiecărui popor.

Extrem de curioși să participe la noile activități, plini de entuziasm și bucurii, preșcolarii și elevii claselor I-IV au participat la o serie de activități deosebite care au avut-o în prim-plan pe *vedeta* Bibliotecii, și anume pisicuța Bijou, alintata tuturor, deopotrivă a bibliotecarilor cât și a celor ce ne calcă pragul în fiecare zi. Prietenoasă cum este, s-a *lipit* instantaneu și de micii vizitatori, care, evident că au adorat-o din prima clipă! Mai întâi, piticii s-au delectat cu povestea lui Bijou, cunoscută de altfel de utilizatorii noștri de o bună

bucată de vreme, de când a fost adoptată, răsfățată și *prezentată* tuturor. Copiii au aflat apoi poveștile celorlalte două feline, la fel de simandicoase și drăgăstoase: Lola cea frumoasă și Pete Motanul cel adorabil. Așa s-a făcut că cele *Trei pisici cu lipici: Bijou, Lola și Pete Motanul* i-au însoțit pe copii pe parcursul multor activități, iar aceștia au fost de-a dreptul fascinați de poveștile lor impresionante. Copiii au beneficiat și de sesiuni de lectură în care au citit pe rând despre pățaniile Lolei sau ale lui Pete Motanul cu ochelarii săi magici. Cei mici au

fost încântați să fie implicați în poveste și să interacționeze cu personajele. Astfel, după ce și-au confecționat câte o pereche de ochelari la fel de magici, optimismul de neînvins al motanului Pete s-a *transferat* și la cei mici și așa au învățat cum să treacă cu ușurință peste situații mai puțin plăcute, cum să-și ajute prietenii în situații dificile, cum să fie generoși și toleranți, cum să înțeleagă că suntem diferiți sau cum să transforme o zi mohorâtă într-una magnifică. Tot în acest cadru s-au înscris și atelierele de povești *În lumea basmelor* și *Lumea basmelor lui Creangă* la care micuții *spectatori* au devenit rând pe rând povestitori. Basmelor și poveștile lui Ion Creangă au avut mare succes la copii, care au povestit pe roluri, au descoperit plăcerea de a comunica și au completat fișe de lucru. Poveștile au avut menirea de a ajuta copiii să înțeleagă și să descopere diverse modalități de a face față evenimentelor nu tocmai plăcute din viață și să găsească soluții pentru acestea. În același timp, poveștile le-au redat buna dispoziție și energia pozitivă și au avut un efect terapeutic.

Un alt mod de a pune în valoare spiritul creativ al copiilor au fost atelierele handmade la care aceștia au participat în cadrul programului *Școala Altfel*. Toți copiii au acest spirit creativ, pe care adoră să îl lase liber. Prin intermediul unui atelier handmade, copilul deprinde nenumărate abilități care sunt necesare pentru dezvoltarea sa mintală și emoțională. Atelierul creativ este important atât pentru antrenarea creierului, cât și pentru îmbunătățirea dezvoltării fizice, sociale și cognitive a copiilor. De asemenea, este modalitatea perfectă de a stimula și de a dezvolta abilitățile de bază pentru viața de zi cu zi. Așadar,

aceste ateliere au fost gândite și adaptate tematic în funcție de vârsta și nevoile copiilor, iar aceștia nu numai că s-au simțit bine, dar au descoperit și satisfacția de a confecționa un lucru cu mânuțele lor. Atelierele creative cu tematică *Magie în alb și roșu* sau atelierele dedicate Sărbătorilor Pascale pregătite de bibliotecarii Secției Împrumut pentru Adulți s-au înscris de asemenea în această sferă de educație non-formală care plasează elevul în centrul procesului cu scopul de a identifica și a dezvolta talentele și abilitățile sale personale și de a le completa cu unele noi. Toate aceste activități sunt determinante în crearea unei atitudini active și ajută la formarea unui set personal de valori, precum și la dezvoltarea individuală, dar și la integrarea deplină într-o echipă.

O categorie cu totul aparte a reprezentat-o atelierul *Istoria artei religioase* care a fost conceput din perspectivă comunicatională în sensul că toate elementele prezentate au fost supuse interacțiunii. Cu alte cuvinte, copiii au fost încurajați să se exprime, să interacționeze

interdisciplinar din perspectivă istorică, antropologică, estetică sau din punctul de vedere al tehnicilor artistice utilizate. A fost locul unde adolescenții au dezbătut teme despre simbolurile sacre și despre arta religioasă, care însumează toate acele producții artistice ce au ca scop cultul divinului. Artă religioasă face parte din zestrea culturală și din identitatea poporului român, dovada vie a credinței și tradițiilor strămoșești, prin urmare o introducere în acest tip de artă a fost pe deplin binevenită în cadrul programului *Școala Altfel*.

Faptele bune sunt întotdeauna răsplătite, așa se spune, sunt benefice și au un efect pozitiv și asupra celor care le fac, nu numai asupra beneficiarilor, iar atunci când le facem, avem un profund sentiment de împlinire sufletească. Săptămâna *Școala Altfel* a reprezentat un bun prilej pentru a pune în practică aceste considerente. Principiul potrivit căruia *până și un simplu zâmbet poate aduce fericire în viața celorlalți* a vizat o altă activitate desfășurată la un centru de îngrijire pentru persoane în vârstă, acolo unde copiii au încercat să aducă un strop de bucurie seniorilor prin intermediul cântecelor și versurilor lor și totodată dăruind măștișoare, cadouri și flori tuturor doamnelor, fiind începutul lunii martie. Implicarea copiilor în acțiuni de binefacere, care vin în ajutorul celor din jur îi ajută să își dezvolte empatia, în urma participării la astfel de manifestări devin mai receptivi la

mediul din jurul lor, mai atenți la acțiunile lor, mai ancorați în viață, iar acesta este un alt aspect al educației non-formale. Bunăvoința, amabilitatea, capacitatea de a da o mână de ajutor, toate acestea nu numai că influențează în bine viețile celor din jur, dar îi ajută foarte mult și pe copii.

Având ca scop dezvoltarea unei conduite sociale bazate pe prevenție și informare corectă, educația anticorupție destinată adolescenților a fost un alt atelier tematic desfășurat în cadrul programului *Școala Altfel* la Secția de Împrumut pentru Adulți. Serviciul Județean Anticorupție Brăila a fost alături de bibliotecă și de această dată, unde tinerii liceeni au fost informați despre fenomenul corupției și care sunt modalitățile de adoptare a unui comportament integru în calitate de cetățeni. Au discutat despre infracțiunile de corupție, consecințele și costurile acesteia, precum și despre modurile de sesizare pentru aceste fapte. Aceste ateliere de tip conversațional au constituit o altă modalitate de educație non-formală. În cadrul acestora s-au purtat discuții libere legate de anumite subiecte propuse. Astfel tinerii au fost puși în situații în care să delimiteze binele de rău sau alte situații dificile. Este cunoscut faptul că gândirea critică reprezintă rațiunea. Așadar, educația non-formală ajută și la dezvoltarea gândirii critice.

Îmbinând utilul cu plăcutul, stabilind punți între cunoștințele acumulate și semnificația lor reală în viața elevilor sau între cunoștințe și posibilitățile interioare ale copiilor, prilejul tematic al activităților desfășurate în cadrul Programului Național *Școala Altfel* la Secția de Împrumut pentru Adulți a avut la bază tot atâtea metode de educație non-formală care au vizat oportunitatea de a experimenta lucrul în echipă, învățarea distractivă și, mai mult decât atât, dezvoltarea abilităților și descoperirea intereselor, înclinațiilor și talentelor pentru anumite domenii, care ulterior s-ar putea transforma în adevărate profesii.

Doina LALU,
bibliotecar

Ziua Internațională a Cititului Împreună 2023

Dacă vreți să creșteți copii inteligenți, citiți-le povești. Dacă vreți să creșteți copii și mai inteligenți, citiți-le și mai multe povești!
(Albert Einstein)

Au fost odată mulți copii și multe cărți! Se întâlneau cel mai adesea la bibliotecă, la ZICI.

Cartea povești le dăruia, copilul asculta!

Așa începe povestea ZICI 2023! În fiecare an, pe 1 februarie, se sărbătorește Ziua Internațională a Cititului Împreună, inițiativă ce reunește într-o singură zi copii, tineri și adulți din peste o sută de țări ale lumii pentru a celebra puterea cuvintelor.

Și în acest an, magia lecturii ne-a cuprins la Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Brăila! La atelierele interactive de lectură pentru copii, ne-am dorit și am reușit să *gădilăm* urechiușe și suflete, iar sărbătoarea nu a ținut doar o singură zi, ci două zile.

Și ce ZICI frumos a fost! Unde altundeva decât la Secția de Împrumut pentru copii. Ludotecă, aici unde cartea este cea care ne deschide alt univers, de povești, cu zâne frumoase și prinți curajoși, cu *tinerețe fără de bătrânețe* și cu lumea fără de sfârșit.

Deoarece cărțile din rafturi își așteptau micii cititori, ei au venit în număr mare, foarte mare, cadre didactice de la grădinițele și școlile brăilene îndrumând pașii copiilor către cunoaștere, către dragoste pentru carte, către alte lumi văzute și închipuite.

Prin glasul elevilor Andreea Dobre, Alexandru Mihociu, Anastasia Stănciulescu, Diana Chelmu, Diana Oancea, Andreia Plopeanu, Raluca Marin

Vittoria Baci, Ana Maria Turea, Denisa Cireașă, Corina Gologan, de la Liceul de Arte *Hariclea Darclee*, copiii au fost fascinați de minunatele povești pe care naratorii le-au citit celor mici, care s-au dovedit avizi de noi descoperiri, prin curiozitatea specifică inocenței lor.

Atmosfera a fost atât de familială, încât copiii au interacționat spontan la fiecare pasaj și au venit cu comentarii la toate ilustrațiile din cărțile citite în acel moment.

Zorica și Negura a fost cartea *vedetă* a acestei sesiuni de lectură, micuții prezenți interacționând cu autoarea Monica Grecu și cu ilustratoarea Maria Sărățeanu.

La workshopul adresat cadrelor didactice, am păstrat deschisă poarta tărâmurilor de povești, alături de NABU, aplicația de citit pentru copii. Monica Grecu, manager de conținut NABU și ilustratoarea Maria Sărățeanu ne-au povestit despre aplicația gratuită ce oferă cărți în format digital copiilor cu vârsta cuprinsă între 2 și 10 ani, o aplicație ușor accesibilă, ce poate fi folosită atât pe telefon, cât și pe tabletă (Android și iOS). Aplicația NABU le permite copiilor să aleagă povești în funcție de nivelul de citit la care se află, să descopere subiecte actuale în ceea ce citesc și, de ce nu, să învețe limba engleză: multe dintre cărțile disponibile sunt bilingve.

Scopul acestui eveniment a fost și este îndrumarea tinerelor vlăstare către citit, ademenindu-i într-un joc deosebit, la o șezătoare prietenească, unde copiii descoperă cât de magică este această fabuloasă comoară, CARTEA.

Doinița Mihaela STANCIU,
bibliotecar

Educația anticorupție - oportunitatea de a crește generații integre

Educația pentru promovarea integrității constituie ansamblul măsurilor aplicate în vederea însușirii cunoștințelor, a formării și dezvoltării capacităților, atitudinilor, deprinderilor și comportamentelor copiilor, adolescenților, tinerilor și adulților, contribuind la buna creștere, cunoașterea drepturilor și obligațiilor, dezvoltarea comportamentului integru, creșterea gradului de conștientizare și a nivelului de educație anticorupție.

acesteia prin educarea societății să ia atitudine împotriva faptelor de corupție.

Activitățile efectuate în colaborare cu Biblioteca Județeană *Panait Istrati* sunt orientate către elevii de liceu, cu capacitate de discernământ, responsabilitate juridică, cu un sistem de valori în formare și cu un grad mare de curiozitate față de responsabilitățile ce le revin în societate.

Elevii sunt familiarizați cu infracțiunile de corupție prevăzute de Codul Penal: luarea de mită,

Din dorința de a ne aduce aportul la educația elevilor în ceea ce privește percepția corupției, în baza Convenției de Parteneriat încheiate la data de 14.11.2022 între Direcția Generală Anticorupție și Biblioteca Județeană *Panait Istrati*, la sediul instituției de cultură sunt organizate lunar activități de către ofițeri din cadrul Serviciului Județean Anticorupție Brăila, în cadrul cărora sunt formați elevii pentru perceperea în mod corect a pericolului pe care-l reprezintă corupția pentru societate. În cadrul întâlnirilor, elevii sunt informați cu privire la noțiunea de infracțiune, limitele răspunderii penale, dar și despre efectele săvârșirii unor infracțiuni.

Experiența instituțională ne-a demonstrat, de-a lungul timpului, că cea mai importantă investiție în lupta împotriva corupției este prevenirea

darea de mită, traficul de influență și cumpărarea de influență, dar și cu infracțiunile prevăzute de Legea 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție. Le sunt prezentate, de asemenea, modalitățile de săvârșire a infracțiunilor de corupție, prin exemplificarea acestora și prin oferirea unor argumente care să-i ajute în situațiile în care sunt implicați în fapte de corupție sau iau cunoștință despre astfel de fapte.

Cu prilejul întâlnirilor, sunt prezentate cazuri în care persoana nu răspunde pentru săvârșirea infracțiunii de dare de mită și cumpărare de influență, dacă aceasta denunță fapta mai înainte ca organele de urmărire penală să se fi sesizat și situația în care darea de mită nu constituie infracțiune, când persoana a fost constrânsă

prin orice mijloace de către cel care a luat mită. Exemplele sunt însoțite de scurtmetraje cu tematică anticorupție.

Adolescența este un moment important în dezvoltarea personalității individului, deoarece acesta caută să se raporteze permanent la ceilalți, ca o persoană autonomă, cu conștiința propriei identități. Scurtmetrajele prezintă, în general, situații în care sunt implicați adolescenți și tineri, ocazie cu care elevii iau cunoștință de faptul că, de cele mai multe ori, pot fi implicați în fapte de corupție fără a cunoaște gravitatea acestora sau repercusiunile săvârșirii unor astfel de fapte.

Un accent deosebit este pus pe rolul unor valori, foarte importante pentru dezvoltarea tinerilor, precum: demnitatea umană, corectitudinea, integritatea, de asemenea, pe valorizarea democrației, justiției, echității, egalității și supremației legii.

Elevii sunt informați despre faptul că necunoașterea legii sau cunoașterea greșită a ei nu înlătură obligația persoanelor de a se conforma dispozițiilor legale și de a răspunde penal pentru faptele ilicite comise.

Elevilor le este prezentat Call Centerul Anticorupție 0800.806.806, pus la dispoziția cetățenilor de către Direcția Generală Anticorupție și datele de contact ale Serviciului Județean Anticorupție Brăila, respectiv str. Ana Aslan, nr. 39, tel./fax 0239.613.634, e-mail: braila.dga@mai.gov.ro.

Noi, ofițerii Direcției Generale Anticorupție, suntem profund impresionați de curiozitatea și întrebările pertinente lansate de elevi cu privire la modalitățile de sesizare a faptelor de corupție și de cercetare a acestora.

Ne despărțim după fiecare activitate cu încrederea că adolescenții de azi vor fi adulți demni de mâine, care își vor desfășura activitatea cu încredere în propriile forțe, cu atitudine, corectitudine, curaj și toleranță scăzută față de infracțiunile de corupție.

**Subcomisar de poliție,
Mihaela CONDRUZ**

Arta de a fi părinte

Ce înseamnă să fii părinte? A fi părinte nu înseamnă doar să aduci pe lume un copil. A fi părinte înseamnă griji, nopți nedormite, multă răbdare, încredere în tine și în propriul copil.

Arta de a fi părinte este o activitate desfășurată la Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Brăila, în colaborare cu Luminița Filipoiu, psiholog/clinician/psihoterapeut/expert psiholog judiciar, care a început în luna ianuarie a.c. Doamna Filipoiu profesează de aproximativ 20 de ani, dar în ultima perioadă a lucrat în privat, cu copii tipici, cu diferite afecțiuni psiho-comportamentale și psiho-emoționale, dar mai cu seamă cu copii cu autism.

Să fii părinte este o artă, te provoacă pe tine să devii cea mai bună versiune a ta, dar și să faci față provocărilor propriului copil. În cadrul întâlnirilor am abordat diferite teme despre cum să fii mai bun ca părinte, cum să ne cunoaștem copiii mai bine, despre anxietate și cum să o gestionăm, despre comportamentele agresive ale copiilor, cu adicții etc. Bineînțeles că de la întâlniri nu au lipsit nici părinții cu copii tipici, copleșiți de probleme, care au solicitat mai multe sfaturi de la doamna psiholog. Cea mai dezbătută temă a fost cea a autismului virtual, mulți părinți punând problema jocurilor video, a dependenței de calculator și telefon. Am avut în grup și părinți cu copii violenți, cu comportamente agresive, care nu mai reușeau să gestioneze relația cu copiii lor.

Altă temă la fel de dezbătută a fost cea a bullyingului din școli, dar și din grădinițe, deoarece se pare că această problemă o au și copiii mici, cu prea mult acces la tehnologie din partea părinților.

Acest atelier a luat naștere la propunerea doamnei Filipoiu, care, lucrând cu mai mulți copii cu dificultăți, a descoperit că majoritatea problemelor pornesc din familie, de la părinți, și atunci a venit cu această idee, să le vorbească părinților pentru a-i ajuta să aibă o relație constructivă cu copiii lor. Se pare că a avut succes la public, pentru că la fiecare întâlnire cu dumneaei, au fost prezenți părinți care aveau copii mici, dar și adolescenți, copleșiți de probleme: de la școală, din societate, din familie etc.

Personal, pe mine aceste întâlniri m-au ajutat foarte mult. Având o fetiță de numai trei ani, am aflat cu ce probleme risc să mă confrunt pe parcurs ce crește dacă nu știu când să spun NU sau să impun anumite limite și restricții. Ca să am o relație armonioasă cu copilul, trebuie să mi-l fac prieten, dar în același timp să-i fiu și părinte, practic asta înseamnă arta de a fi părinte, să știi cum să îți gestionezi relația cu copilul, astfel încât toată lumea să fie mulțumită.

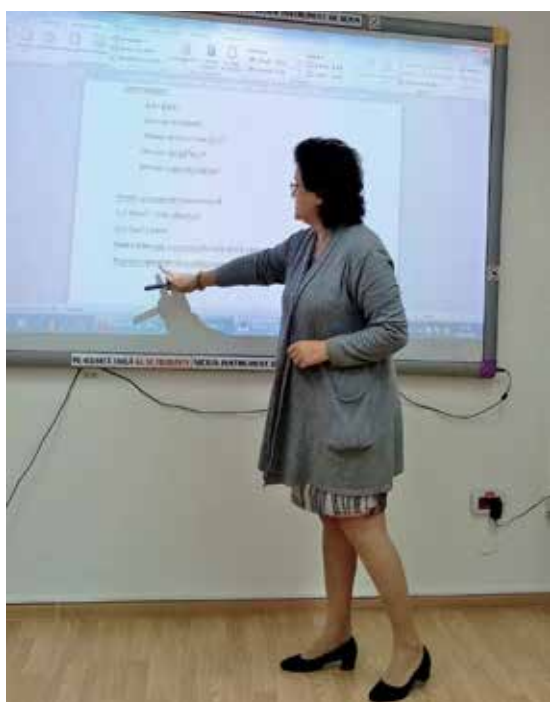
Adriana TRICĂ,
bibliotecar

Engleza – o provocare acceptată de adulți

Ideea susținerii unui curs de limbă engleză pentru adulți a venit dintr-o dorință personală de a-mi diversifica activitatea profesională și de a împărtăși din cunoștințele mele și altora. A fost o provocare absolut inedită, având în vedere că nu aveam practica predării unui asemenea curs, deci aveam mult de lucru și la metodică acestui exercițiu interactiv.

De-a lungul celor șase luni de curs, m-am convins că a avea un spirit deschis ajută enorm, mai exact să fii pregătit să înveți permanent, să încerci metode sau instrumente de predare noi, să ai deschidere către oameni și către nevoile sau limitările lor, să fii empatic.

Challenge-ul a fost cu atât mai mare cu cât grupa de zece cursanți a fost una neomogenă, atât ca nivel de cunoștințe, cât și ca vârstă. Există ideea preconcepută că, după o anumită vârstă, e prea greu să mai înveți o limbă străină, dar surpriza a fost că cea mai activă și receptivă persoană a fost cineva care și-a dorit din toată inima ca și la pensie să aibă aceeași vigoare intelectuală din tinerețe.

Cum cursul a fost conceput pentru o grupă de începători, focusul a fost mereu pe exprimarea de gânduri și idei simple, pentru diverse situații, de exemplu: salutul, cum faci cunoștință cu cineva, la piață, la restaurant, în excursie etc. Mai grea decât asimilarea unor cunoștințe noi a fost găsirea curajului de a trece peste tracul și teama de exprimare, mai mult sau mai puțin corectă, în limba engleză. Cum nimeni nu era la examen, într-o atmosferă relaxantă și cu umor, s-a reușit depășirea acestui prag de nesiguranță. Am pus accent pe faptul că nu trebuie să avem așteptări nerealiste, că nu se pot arde etape și nici nu avem cum să vorbim fluent o limbă străină după doar câteva ore de curs.

Deși dificilă, a fost o experiență frumoasă, cu o concluzie clară: Niciodată nu e prea târziu să înveți!

Ca adult, știi că viața este o călătorie și că învățarea unei limbi străine este doar o modalitate – poate una dintre cele mai bune – de a cunoaște lumea și de a face acea călătorie puțin mai interesantă. Se deschide o fereastră către o nouă cultură, o nouă perspectivă asupra vieții și ți se oferă șansa de a te conecta cu oameni complet noi, oriunde te duce viața.

Violeta EFTIME,
bibliotecar

Bullyingul – un flagel care trebuie oprit

Biblioteca Județeană Panait Istrati a încercat prin prezentarea *Stop Bullying!* să deschidă un dialog cu elevii și dascălii lor, pentru a cunoaște, a recunoaște, a preveni și a contracara un fenomen tot mai acut: *bullyingul*.

Bullyingul este un comportament nedorit, agresiv, între copiii de vârstă școlară, care implică un dezechilibru de putere real sau perceput. Comportamentul se repetă sau are potențialul de a se repeta în timp. Bullyingul include acțiuni precum amenințări, răspândirea de zvonuri, atacarea fizică sau verbală a cuiva și excluderea intenționată a unei persoane dintr-un grup. Bullyingul este o problemă mereu prezentă în viața elevilor. Nu trece o zi în care să nu auzim de la părinți despre o poveste crudă de hărțuire - băiatul din clasa I prins în capcană în baia băieților, fata din clasa a III-a care este exclusă de foștii ei prieteni în fiecare pauză, băiatul din clasa a V-a care a venit acasă cu un semn lipit pe spate pe care scria *sunt un ciudat* sau fata din clasa a VIII-a care a fost victima unui zvon neadevărat că ar fi avut relații nepotrivite. Toți aceștia ar putea fi copiii noștri, pentru că unul din trei elevi este hărțuit în fiecare an. Părinții *spectatorilor*, ai copiilor care agresează și ai victimelor, cu toții trebuie să ia o poziție proactivă împotriva acestor statistici, implicându-se în școala și în comunitatea lor.

De ce agresează copiii? Nu există o singură cauză a hărțuirii în rândul copiilor; factori individuali, familiali, colegiali, școlari și comunitari pot face ca un copil sau un tânăr să fie expus riscului de hărțuire. Acești factori acționează individual sau colectiv pentru a contribui la probabilitatea

ca un copil să fie agresat. Există multe roluri pe care copiii le pot juca. Copiii îi pot intimidă pe alții, pot fi intimidați sau pot fi martori la acte de intimidare. Atunci când copiii sunt implicați în acte de hărțuire, ei joacă adesea mai multe roluri. Uneori, copiii pot fi atât agresori, cât și agresați sau pot fi martori la agresarea altor copii. Este important să înțelegem rolurile multiple pe care le joacă copiii pentru a preveni și a răspunde eficient la hărțuire. Rolurile pe care le joacă copiii în cazurile de hărțuire nu se limitează la cei care îi hărțuiesc pe alții și la cei care sunt hărțuiți. Unii cercetători vorbesc despre *cercul bullyingului* pentru a-i defini atât pe cei implicați direct în bullying, cât și pe cei care asistă activ sau pasiv la acest comportament sau se apără împotriva lui. Aceste roluri directe includ:

Copii care agresează: sunt cei care au un comportament de intimidare față de colegii lor. Există mulți factori de risc care pot contribui la implicarea copilului în acest comportament. Adesea, acești elevi au nevoie de sprijin pentru a-și schimba comportamentul și pentru a aborda orice alte provocări care le pot influența comportamentul.

Copii care sunt hărțuiți: aceștia sunt ținta comportamentului de bullying. Unii factori (fizici, sociali, religioși, de gen) îi expun pe copii la un risc mai mare de a fi hărțuiți, dar nu toți copiii cu aceste caracteristici vor fi hărțuiți. Uneori, acești copii pot avea nevoie de ajutor pentru a învăța cum să răspundă la bullying.

Chiar dacă un copil nu este implicat direct în acte de hărțuire, este posibil ca el să contribuie

la acest comportament. Faptul de a fi martor al comportamentului poate, de asemenea, să afecteze copilul, așa că este important ca acesta să învețe ce ar trebui să facă atunci când vede că se întâmplă bullying. Rolurile pe care le joacă copiii atunci când sunt martori la acte de hărțuire includ:

Copii care asistă: aceștia sunt copiii care nu pot să înceapă agresiunea sau să conducă în comportamentul de agresiune, dar servesc drept *asistenți* pentru copiii care agresează. Acești copii pot încuraja comportamentul de intimidare și, ocazional, se pot alătura acestuia.

Copii care întăresc comportamentul de bullying: aceștia sunt copiii care nu sunt implicați direct în comportamentul de intimidare, dar care oferă o audiență pentru intimidare. Aceștia vor râde adesea sau vor oferi sprijin copiilor care se implică în acte de intimidare. Acest lucru poate încuraja continuarea bullyingului.

Dacă odinioară prelua stereotipul bătașului rău din curtea școlii, bătașul de astăzi poate fi la fel de ușor o fată ca și un băiat, deoarece violența exercitată de către adolescente a înregistrat o creștere dezastruoasă în ultimul deceniu. Copiii nu sunt în siguranță nici măcar în propria casă; *hărțuirea cibernetică* prin intermediul camerelor de chat online, rețelelor sociale sau grupurilor online este o nouă formă de comportament agresiv care a fost identificată și studiată abia recent.

Mulți copii rămân acasă într-o anumită zi din cauza fricii de a fi hărțuiți la școală. Cel puțin unul din trei adolescenți a declarat că a fost serios amenințat online. Șaizeci la sută dintre adolescenți spun că au participat la acte de hărțuire online. Cercetările privind *bătașii* și victimele lor în epoca modernă sunt descurajante și alarmante; tulburările emoționale, agresiunile fizice și izolarea socială duc prea des la daune psihologice grave, sinucidere și omucidere din partea victimei chinuite. Dacă nu sunt controlați, hărțuitorii sunt susceptibili de a intra la vârsta adultă cu trăsături de personalitate narcisiste și antisociale periculoase, care duc la relații personale instabile

și haotice, divorțuri multiple, abuzuri asupra copiilor și soțului/soției, comportament agresiv și comportament criminal violent.

Deoarece schimbarea depinde în primul rând de recunoașterea existenței unei probleme, adulții trebuie să renunțe la mitul conform căruia apărarea de un agresor formează caracterul și că a fi agresat este o parte normală a creșterii. A fi victima unui bătaș sau a unui hărțuitor este un adevărat război psihologic, iar multe victime poartă cicatricile emoționale ale acestor bătălii pentru tot restul vieții lor. Este îngrijorător să observăm că multe victime împărtășesc aceleași consecințe pe termen lung în viață pe care le resimt bătașii la vârsta adultă. Furia neajutorată, amărăciunea și stima de sine scăzută sunt doar câteva exemple ale prețului pe care îl plătesc victimele.

Sunt nenumărate cazurile în care victimele hărțuirilor au fost consultate în clinici de sănătate mintală pentru psihoterapie cu privire la o serie de probleme diferite, de la depresie, anxietate, probleme conjugale și interpersonale, până la tulburări de personalitate și abuz de substanțe.

Cercetătorul norvegian dr. Dan Olweus și colegii săi au efectuat studii concise și cuprinzătoare despre comportamentul de bullying încă de la începutul anilor 1970, iar definiția sa este cel mai des citată: *O persoană este hărțuită atunci când este expusă, în mod repetat și în timp, la acțiuni negative din partea uneia sau mai multor alte persoane. Acțiunea negativă este atunci când o persoană provoacă în mod intenționat vătămări sau disconfort unei alte persoane, prin contact fizic, prin cuvinte sau în alte moduri. Rețineți că hărțuirea este atât manifestă, cât și ascunsă.* (Olweus, 1991)

Trebuie remarcat faptul că hărțuirea nu este un incident izolat în care o persoană maltratează o altă persoană. Aceasta implică un model de comportament care se repetă în timp împotriva aceleiași persoane. Comportamentul de hărțuire este dăunător în mod intenționat - agresorului îi face plăcere să provoace rău și există o diferență de putere distinctă între agresor și victimă/victime. Lista lungă a comportamentelor de intimidare poate include:

- abuzul verbal și hărțuirea;
- excluderea deliberată a altora dintr-un grup de colegi;
- răspândirea de zvonuri false despre alții;
- trimiterea de bilețele răutăcioase sau amenințătoare unei alte persoane;
- efectuarea de apeluri telefonice de hărțuire și amenințare;
- trimiterea de e-mailuri răutăcioase sau amenințătoare;

- încurajarea activă a unui grup de colegi de a nu-i plăcea și de a izola o altă persoană;
- abuzul fizic;
- amenințarea continuă de a face rău unei alte persoane și/sau familiei acesteia;
- furtul sau distrugerea bunurilor unei alte persoane;
- așa-zisele *farse* făcute unei alte persoane în fața grupului de colegi;
- abuzul vizual, de exemplu a face gesturi obscene la adresa altei persoane, a desena graffiti cu caracter obscen sau umilitor despre o altă persoană, a folosi în mod continuu insulte rasiale umilitoare la adresa altei persoane, a atinge o altă persoană și/sau a face comentarii neadecvate cu caracter sexual.
- *mobbing*, adică, mai mulți hărțuitori acționează în mod concertat pentru a face rău unei alte persoane.

În timp ce, din punct de vedere istoric, comportamentul de intimidare a fost considerat ca fiind o tachinare, o glumă din copilărie și o parte normală a maturizării, dr. Dan Olweus a început să definească comportamentul de intimidare ca fiind un terorism psihologic deviant. Acesta afirmă că *efectele negative asupra elevilor hărțuiți sunt devastatoare și adesea pe termen lung. Este pur și simplu un drept fundamental al omului ca un elev să aibă un mediu școlar sigur și să fie scutit de umilința repetată care vine din faptul că este hărțuit.*

Pentru a înțelege distincția dintre ceea ce este și ceea ce nu este un comportament de intimidare, autoarea și cercetătoarea americană Mary Jo McGrath demontează câteva mituri care există în rândul publicului, părinților și oficialilor școlari cu privire la comportamentul de intimidare. În primul rând, mitul conform căruia *Nu avem bătauși în școala noastră* seamănă cu negarea intenționată a faptului că acest comportament apare zilnic, chiar și în instituțiile de învățământ renumite.

Apoi, mitul conform căruia profesorii și administratorii școlii văd bullyingul și îl opresc atunci când are loc este incorect. De cele mai

multe ori aceștia nu intervin sau se fac că nu văd ori lasă totul în seama părinților.

Un alt mit pe care McGrath îl subliniază este acela că bătaușii și comportamentul de intimidare sunt ușor de identificat. În realitate, profesorii și alți adulți pot judeca complet greșit hărțuitorul, deoarece acesta este rareori un paria social și este suficient de inteligent pentru a nu permite niciodată unui adult să fie martor la un comportament de intimidare.

Un element al comportamentului de hărțuire care nu poate fi subliniat în mod excesiv este diferența de putere dintre agresor și victimă. Hărțuitorul este, de obicei, mai în vârstă, mai mare, mai popular, mai arătos și mai priceput din punct de vedere social decât victima. Acțiunile lui sunt tolerate de restul grupului de colegi, deoarece acesta este perceput a fi într-un fel superior lor și victimei.

Stereotipul conform căruia hărțuitorul este de sex masculin, urât și cu aspect rău, mare și neîndemânatic, ignorant și nepriceput din punct de vedere social este demontat de McGrath; dimpotrivă, hărțuitorul poate fi căpitanul echipei de fotbal sau un elev eminent participant la concursuri, sau de sex feminin, atractiv și sociabil. Hărțuitorii pot fi cameleonici; plăcuți, afabili și neamenințători în compania profesorilor, a părinților și a altor adulți, dar vicioși și nemiloși atunci când își îndreaptă agresivitatea asupra victimei în absența adulților.

Hărțuitorul de azi este înarmat cu o tehnologie pe care nu o cunoșteau cei cu câteva decenii în urmă. Tehnologia a pus la dispoziție o armă perfidă care nu are limite, granițe sau conștiință. Internetul a schimbat lumea tehnologiei informației și poate a făcut viața în țările industrializate mult mai ușoară.

Dar această tehnologie are o latură întunecată; este anonimă și fără remușcări. În mâinile greșite, este o armă psihologică cu o capacitate de distrugere incredibilă. Hărțuirea cibernetică le permite hărțuitorilor să fie mult mai eficienți în chinuirea celorlalți. Copiii de vârstă școlară de doar șapte sau opt ani au computere, telefoane mobile și tot felul de gadgeturi de care nu s-a auzit pe vremea *hărțuirii în curtea școlii*. Astăzi, e-mailul, camerele de chat și mesajele text sunt adăugiri valoroase la arsenalul de *operațiuni psihologice* ale unui bătauș împotriva unei victime. Înainte de apariția acestei tehnologii, un copil putea cel puțin să se simtă în siguranță acasă, departe de agresor și de spectatorii aparent nepăsători. Acum, chiar și copiii de vârstă școlară primară au la dispoziție tot felul de gadgeturi tehnologice pentru a-și continua hărțuirea mult timp după ce sună ultimul clopoțel de la școală.

Anonim și greu de urmărit, agresorul are mână liberă. Deoarece se află în afara jurisdicției școlii, instituția nu poate urmări acest tip de hărțuire prin măsuri disciplinare. Și totuși, aceste tehnologii pot răspândi bârfe și zvonuri la mii de oameni, cu câteva apăsări pe tastatură.

În afară de tehnologia sofisticată, hărțuirea cibernetică nu diferă cu nimic de confruntarea dintre victimă și torționar. Ca și alte forme de hărțuire, scopul este același - de a răni, speria și umili victima, fie în public, fie în privat. Hărțuirea cibernetică ia forma unor postări pe rețelele de socializare, site-uri web și bloguri, a unor imagini modificate și a unor e-mailuri virale derivate dintr-o listă de adrese de e-mail. De asemenea, agresorul trimite e-mailuri sau mesaje direct victimei, având ca teme amenințările, șantajul și ridiculizarea. Hărțuirea tehnologică este extrem de prolifică, mult mai mult decât cea din curtea școlii. Cu câteva apăsări de tastatură, hărțuitorul cibernetic poate trimite e-mailuri sau mesaje instantanee unui număr nelimitat de destinatari. Neștiind că prin comportamentul lor ar putea face obiectul unor acțiuni legale pentru calomnie, hărțuitorii ciberneticici se simt invincibili în anonimatul lor.

McGrath indică faptul că fetele sunt mai predispuse la cyberbullying decât băieții, deși mulți băieți bătauși se implică în această practică.

Prin utilizarea internetului, agresorii sunt îndepărtați de victimele lor, în loc să le confrunte personal. Este mult mai ușor să hărțuiești cibernetic un alt copil ca o *fantomă* fără chip, fără voce și fără nume. Acest lucru îi permite agresorului să fie mult mai răutăcios decât ar putea fi în persoană. Comportamentul de hărțuire poate include remarci jignitoare, insulte rasiale, comentarii sexuale, amenințări cu răul, bârfe și răspândirea de zvonuri.

Ba chiar agresorii ciberneticici își asumă adesea identitatea țintă și, în numele acesteia, trimit mesaje de amenințare, cu tentă sexuală, batjocoritoare sau agresivă.

Tehnologia se dezvoltă mai repede decât înțelegerea noastră cu privire la modul în care poate fi folosită atât pentru a face rău, cât și pentru a face bine. Acest lucru duce la o lipsă de control parental asupra a ceea ce fac copiii pe calculator. O atenție deosebită este acordată prădătorilor sexuali de pe internet, precum și furtului cibernetic de identități. Cu toate acestea, hărțuirea cibernetică este practic necunoscută părinților. Copiii ar dori ca lucrurile să rămână așa, astfel încât unii să își poată continua comportamentul periculos în spațiul cibernetic, iar ceilalți să ascundă *rușinea* prin care trec.

Cyberbullyingul a atras atenția asupra hărțuirii pe internet, scoțând problema în evidență, cu o conștientizare din ce în ce mai mare că majoritatea hărțuirii ciberneticice are loc în afara proprietății școlare. Un agresor se poate așeza în fața propriului PC de acasă și poate face ravagii în viața unei victime în câteva nano-secunde. Bârfe, zvonuri, amenințări, minciuni umiltoare, insulte, fotografii și desene modificate - acest tip de hărțuire cibernetică are o audiență uriașă în comparație cu o simplă clasă de 20 de elevi. Casa, care era cândva un port de siguranță pentru victimă, este acum doar o extensie a câmpului de luptă.

Dacă este adevărată legenda conform căreia eschimoșii au zeci de nume diferite pentru zăpadă, în funcție de caracteristicile acesteia, atunci bullyingul este asemănător cu zăpada. Există la fel de multe definiții ale hărțuirii ca și cele ale zăpezii. În cele din urmă, zăpada este rece, umedă, albă și cade din cer. Bullyingul este un comportament dăunător, umilitor și degradant, care provoacă durere emoțională, socială și fizică și trebuie urmărit și eliminat din viața copiilor noștri.

Surse:

Mary Jo McGrath – *School Bullying: Tools for Avoiding Harm and Liability*, Corwin, 2006.

Dan Olweus – *Bullying at School: What We Know and What We Can Do*, Wiley, 1991.

Margaret C. Kohut – *The Complete Guide to Understand Bullying*, Atlantic, 2007

Leonard NECULAE,
redactor

Cursuri de inițiere în limba română pentru refugiații ucraineni la Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Brăila

Cea mai mare provocare în integrarea refugiaților ucraineni care au rămas în România este bariera lingvistică. Fără a cunoaște limba română la nivelul minim de conversație este dificilă o integrare în comunitate sau găsirea unui loc de muncă. De aceea ne-am gândit să le oferim adulților ucraineni care s-au stabilit temporar la Brăila un atelier de inițiere în limba română, nivel începător.

În perspectiva în care șederea în România s-ar prelungi pe o perioadă mai mare, participarea la cursuri de limba română ar putea însemna un pas important către incluziune și independență față de asistența oferită de stat sau de ONG-uri. Cu atât mai mult având în vedere noile condiții de asistență oferite de statul român, prin care refugiații ucraineni primesc gratuitate la cazare și suport individual maximum patru luni, sub condiția găsirii unui loc de muncă și angajării după această perioadă. Prin urmare, motivația învățării limbii române a crescut făcându-i pe mai mulți să iasă dintr-un anumit confort de așteptare și să ia în calcul utilitatea cunoașterii limbii române într-un termen mediu.

Ce nevoi acoperim prin acest atelier? Răspunsul se află în încercarea noastră de a încropi un plan de lecție de două ori pe săptămână, luna și miercurea de la 10 la 12, când adulții care au

copii la școală au timp pentru a participa la acest program. Este practic o acomodare culturală cu limba română, tradițiile locale, istoria, cultura urbei și comportamentul social al comunității în care locuiesc.

A fost nevoie de o interacțiune pe diverse tematici pentru a flexibiliza atelierul și a nu merge doar pe o structură liniară de curs clasic predare-evaluare, de a ne diferenția de școala propriu-zisă.

Atelierul a fost structurat pe activități interactive, cu abordări ludice prin care bagajul lingvistic să fie segmentat mai ușor, prin recurgerea la diverse exemplificări și situații din realitățile zilnice. Chiar dacă nivelul este diferit la cursanți, s-a mers de la început cu învățarea alfabetului, explicarea originii latinității, sorgintea romanică și diferența dintre limba română și vorbirea și scrierea slavă. La fiecare întâlnire, lecția a fost prezentată într-un format Power Point în limba rusă, cu traducere în limba română. Aproape fiecare slide a avut fișiere audio cu pronunția cuvintelor și propozițiilor în limba română. Inițial s-a mers în paralel cu textele bilingve ruso-române și treptat am încercat să scurtăm intervențiile în limba rusă și să avem

scurte dialoguri în limba română. S-au folosit diverse fișe de lucru la fiecare temă abordată. Fiecare cursant a primit atât lecția în format electronic pentru a exersa acasă, dar și planșele de lucru. Pentru a face ca atmosfera să fie una cât mai relaxantă, am avut în permanență pe masă un protocol prin care se putea servi o cafea, un ceai, apă, diverse dulciuri.

Părerea cursanților ucraineni despre ușurința sau dificultatea învățării limbii române este diferită, în funcție de abilitățile și capacitățile lingvistice ale fiecăruia, de motivația lor și cred că este în egală măsură legată și de maniera, stilul de predare al profesorului, de interacțiunea acestuia cu participanții la curs la un nivel mai personal, evitând maniera strict didactică. Predarea trebuie să fie una de înțelegere a situației în care se află refugiatul, să recurgem la apropieri profesionale, să știm să le ascultăm cu răbdare temerile, poveștile de viață, să fim și noi interesați de cultura, istoria și limba lor și să simțăm că suntem egali fără a ne poziționa într-un factor de superioritate.

Grupul care a participat la acest atelier a fost unul eterogen, în permanentă mișcare. Unii au venit, alții au plecat mai departe în alte țări pentru reunirea familiei sau s-au întors în Ucraina. Mulți au apreciat intenția noastră și chiar după ce au plecat din România au solicitat să le trimitem în continuare lecțiile în format electronic și au rămas în acel grup de Whatsapp creat ad-hoc pentru informare și socializare între profesor și cursanți.

Atelierul a început în luna februarie 2023 și continuă până pe 15 iunie, când încep atelierelor la

Clubul de Vacanță al Bibliotecii, dar se va relua la 15 septembrie. Cei care au mers continuu la acest atelier au reușit să asimileze un nivel minim de dialog în limba română, știind să citească cursiv, să facă scurte prezentări despre ei, familie, locul unde se află, să traducă texte scurte și simple. Mai dificil este cu aprofundarea gramaticii, unde e necesară o perioadă mare de timp pentru a elimina din vorbire dezacordurile și a înțelege în substanță toate formele limbii române. Învățarea s-a făcut inițial prin comparația continuă cu limba rusă, necesară pentru a explica regulile limbii române. Dificultatea este una imensă deoarece sunt două limbi total diferite, cu reguli și gramatică diferite. Apoi limba română are foarte multe sinonime care le creează confuzii. Dar cu răbdare și tehnici moderne, orice barieră lingvistică poate fi depășită. Suntem mulțumiți că am oferit pentru acești oameni cu o dramă imensă în contextul actual un suport emoțional și o oportunitate de învățare minimală a limbii române în mod gratuit și plăcut.

Ion VOLCU,
Șef birou Colecții Speciale

Nu consuma plastic, frate!

*Este un real progres/ Și cu toții-au înțeles./
Important e să faci bine./ Erou poate fi oricine./
Natura e mai curată/ Și planeta e salvată./ Iar
întregul cartier/ Are acum atelier./ Reciclarea
creativă/ Este cea mai distractivă.*

Din cele peste 61.000 de tone de deșeuri generate în județul Brăila într-un singur an, peste 8.500 de tone au rămas necollectate. O mare parte dintre aceste cantități de deșeuri sunt abandonate în natură, plimbate de vânt și ploaie și ajung mai devreme sau mai târziu în apele Dunării.

Un prieten adevărat te ajută atunci când ai nevoie. Și tu ce faci? Îl arunci la întâmplare? Dacă îl arunci pe jos, iarba și florile nu vor mai crește niciodată. Dacă îl arunci în râu sau în mare, vei afla despre unele ființe din apă doar din poze, ca despre ceva dispărut. Și degeaba îl arunci pe unde o fi, căci nu va crește nicând alt plastic în acel loc. Vrei ca plasticul să-ți fie prieten? Păstrează-l lângă tine și trimite-l celor care știu cum să-l transforme în alt plastic pentru folosința ta. Și tot așa. De ce să lovești Natura care ți-a dat viață și te hrănește? Ea te ajută necondiționat de milioane de ani și va veni momentul când, prin neglijența ta, Natura nu va mai avea energia să te

Iar când vine vorba de plastic, cifrele sunt și mai dramatice: doar 7 procente din cantitatea totală de plastic generată anual se reciclează.

Primul pas pe care putem să-l facem spre Brăila curată este să ne educăm.

Plasticul a apărut pe scara evoluției societății ca un lucru necesar, în toate domeniile. A înlocuit sticla, lemnul, metalul și betonul. Să-l păstrăm ca prieten. Prietenul la nevoie se cunoaște.

țină în viață, te vei îmbolnăvi și niciun plastic din lume nu te va mai putea ajuta.

Păstrează-ți prietenii, frate! Dar nu cum vrei doar tu, generând inconștient dezechilibrul din viața ta. Nu faci decât să te lupți cu tine însuși. Prietenii adevărați sunt lângă tine și te pot ajuta acum, nu când va fi prea târziu. Respectă-i!

A fi eco înseamnă a iubi mediul înconjurător, a-l respecta, a avea grijă de el. Și cum sufletul

și viitorul fiecărei comunități îl reprezintă tânăra generație, credem că dacă îi învățăm pe cei mici să se poarte cu grijă, vor fi mult mai receptivi și grijulii față de natura care ne înconjoară. Și chiar dacă poate părea o picătură într-un ocean, atelierele de educație ecologică *Nu consuma plastic, frate!* derulate în lunile martie și aprilie, în parteneriat cu Asociația *Creionăm Viitorul*, reprezintă deja o implicare în viitorul apelor.

Nu consuma plastic, frate! au strigat într-un glas elevii claselor primare și gimnaziale de la Școala Gimnazială Gropeni, Colegiul Național Pedagogic D.P. Perpessicius, Școala Gimnazială Alexandru Ioan Cuza, Școala Gimnazială Ion Creangă, aprofundând lecția reciclării și folosirii obiectelor eco-friendly.

Împreună cu școlăreii de la clasele primare, am făcut cunoștință cu Aristotel, un PET care trăia într-o armonie perfectă, cântând și distrându-se pe Insula PET, împreună cu semenii lui. Aristotel avea o viață lungă în față, 1.000 de ani, așa că visa la un viitor minunat, reciclarea oferindu-i o viață mai bună. Prin boardgame-ul *Nu consuma*

plastic, frate! micuții și-au consolidat cunoștințele și au adăugat altele noi, progresând în atitudinea referitoare la mediu, promițând că vor înlocui produse uzuale cu altele eco-friendly.

Cu cei mai măricei, de la clasele gimnaziale, într-o formă interactivă și prietenoasă, am punctat aspecte esențiale legate de contextul complex al plasticului în viața noastră, sperând că întâlnirile și-au atins scopul, acela de a conștientiza cantitățile imense de plastic care ne înconjoară. Și pentru că ne plac poveștile, am fost autorii propriei noastre povești în lanț, una adecvată subiectului abordat, cel de combatere a poluării cu plastic, istorioara creată proiectând perspectiva unei lumi mai bune, dezvoltate sustenabil, fără plastic. Ne-am imaginat că deținem o baghetă magică și că avem puterea de a face un singur lucru prin care să putem schimba lumea în care trăim, în ceea ce privește poluarea.

O mare bucurie au fost întâlnirile, am constatat că împreună suntem mai buni, mai puternici și mai curajoși, împreună putem aduce o schimbare în bine în societatea noastră, împreună *creionăm viitorul!*

Adresăm mulțumiri domnului director Ștefan Negoită, doamnelor director Dana Piron, Fănica Lupea, Florentina Negoită și cadrelor didactice implicate!

Natura nu face niciodată nimic fără motiv.

(Aristotel)

Doinița Mihaela STANCIU,
bibliotecar

Istoria – o materie mai bine înțeleasă de elevi

Atelierul *Pregătire la Istorie pentru Bacalaureat* este organizat în cadrul Bibliotecii Județene *Panait Istrati* Brăila săptămânal și se adresează tuturor liceenilor care vor susține examenul de Bacalaureat la disciplina Istorie. Acest atelier este coordonat de Andreea Novac-Leca (bibliotecar) și Ion Volcu (șef birou Colecții Speciale)

Organizarea acestui atelier vine în sprijinul elevilor de clasa a XII-a care vor să studieze mai detaliat și într-o echipă mai restrânsă materia pentru examenul de Bacalaureat. Pentru a vedea nivelul fiecărui elev și a alege metodele cele mai utile de predare și evaluare individuală s-au acordat inițial două teste de cunoștințe, în funcție de evoluția materiei predate concomitent în școlile de unde provin aceștia. S-a observat că nivelul de cunoștințe dobândite deja la disciplina Istorie era diferit la elevii prezenți.

Unii având un nivel minim de cunoștințe, cu lacune mari privind înțelegerea terminologiei, a faptelor istorice, a noțiunilor logice de cauză-efect a evenimentelor istorice, a cronologiei, au nevoie de explicații în plus, de exemplificări detaliate, de comparații și analogii cu istoria recentă. Scopul acestor elevi cu probleme de învățare este de a ajunge la un nivel de asimilare a cunoștințelor istorice care să le ofere o siguranță și o certitudine că vor lua minim nota șase la examenul de Bacalaureat. O altă categorie de elevi este reprezentată de cei care deja posedă noțiuni solide de istorie, fiind peste nivelul mediu de învățare și care au venit la atelier pentru aprofundarea temelor, rezolvarea modelelor de teste alături de coordonatori și pentru a ajunge la o anumită performanță care să-i motiveze spre o notă maximă la examen.

În cadrul acestor întâlniri bi-săptămânale, elevii au avansat cu temele cuprinse în programa școlară pentru examenul de Bacalaureat. Atmosfera este una plăcută, caldă, în care copiii sunt relaxați și degajați.

Materia este structurată logic și cronologic, pentru a putea fi învățată foarte ușor. La finalul fiecărei teme parcurse, au aprofundat materia prin teste de antrenament. Testele de antrenament sunt realizate după modelul subiectului de Bacalaureat, tocmai pentru ca elevii să își poată depăși temerile legate de acest examen național. De asemenea, elevii au primit la fiecare întâlnire tema predată și explicată și în format tipărit.

Rezultatele muncii depuse de noi toți nu au întârziat să apară. Liceenii au obținut rezultate foarte bune la simulările pentru examenul de Bacalaureat, aceștia luând note cuprinse între 6.50 și 9.50. Suntem convinși că se vor descurca și la examen, unde vor obține note la fel de bune sau chiar mai bune.

Le mulțumim pentru încrederea acordată atât elevilor, cât și părinților, pentru timpul petrecut împreună în care am învățat, am exersat, am glumit, iar din toamnă ne întâlnim cu alte grupe de elevi dornici să învețe și să cunoască istoria României.

Andreea-Valentina NOVAC-LECA,
bibliotecar

Terapie prin artă

*Nu ne oprim din joacă atunci când îmbătrânim, ci
îmbătrânim atunci când încetăm să ne mai jucăm.*

(George Bernard Shaw)

Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Braila, organizează de aproximativ un an, la Căminul de bătrâni premium *Armonia Parc*, atelierul *Terapie prin artă*. Atelierul este adresat oamenilor în etate, cu vârsta cuprinsă între 65 și 100 ani. Acesta are ca scop menținerea bunei dispoziții, prin activități care implică imaginația, lucrul manual și cultura generală.

Douăzeci de vârstnici participă săptămânal, marțea, la activitățile inițiate de noi, pentru a-și dezvolta cunoștințele și abilitățile din domeniul artei sau pentru a-și reaminti povești pe care le-au auzit de-a lungul vieții.

Am abordat diverse teme îndrăgite de cei mai în vârstă, cum ar fi obiceiurile religioase creștine ortodoxe, jocuri de antrenare a memoriei, recunoașterea județelor României, evenimente din istoria României, pictură, desen, confecționarea diverselor obiecte pe care apoi participanții le expun în camerele lor sau realizarea de măștișoare.

Una dintre cele mai interesante teme a fost voluntariatul – ale cărui valori au fost celebrate la nivel național în luna aprilie 2023, proiectul fiind implementat de Ambasada Statelor Unite în România, alături de American Councils for

International Education. Biblioteca Județeană Brăila a răspuns pozitiv la invitația de a participa, iar echipa de la Centrul Multicultural a desfășurat o activitate specială în cadrul căreia s-au realizat câteva decorațiuni la căminul de bătrâni, împreună cu Centrul de Asistență pentru Persoane Adulte cu Handicap Brăila.

În perioada sărbătorilor am oferit cadouri constând în fructe, dulciuri și sucuri naturale, iar bătrânii au fost foarte încântați.

Nu am uitat de îndemânarea vârstnicilor în crearea obiectelor care pot transmite un mesaj emoționant (felicitări, invitații), din diverse materiale. Pentru a păstra o atmosferă cât mai armonioasă în timpul atelierelor, am citit povești din diverse cărți, am cântat și am jucat împreună diverse joculețe.

Considerăm că au fost foarte bine primite atelierelor noastre, deoarece participanții își doresc să continuăm aceste acțiuni.

Mulțumim echipei *Armonia*, în special doamnei Mirela Cuba și doamnei Mihaela Gherman, care s-au implicat permanent în buna desfășurare a atelierelor.

Ion VOLCU
Mara-Lorina MARIN IONAȘCU,
coordonatori proiect

VOLUNTARI - VISURI DĂRUITE

PORTRET DE VOLUNTAR

Nume și prenume: Ștefania BĂDILĂ

Studii: Elevă, clasa a XI-a, la Liceul Teoretic Nicolae Iorga Brăila

Ce înseamnă pentru tine a fi voluntar? Cum ai ajuns la Biblioteca Județeană Brăila și de ce ai ales biblioteca pentru activitatea de voluntariat?

Personal am intrat în contact cu noțiunea de voluntariat în jurul vârstei de 12 ani, când eram participantă la unele ateliere de la Clubul de Vacanță desfășurat la Biblioteca Județeană Panait Istrati Brăila. Curând urma să fiu prea mare pentru astfel de activități, însă am cunoscut cu această ocazie adolescenți apropiați de vârsta mea de atunci, care îi ajutau pe coordonatorii atelierelor, iar aceștia mi-au folosit ca model în ceea ce privește voluntariatul. Mi-am dorit să pot face și eu asta, așa că m-am interesat și am aflat că trebuia să aștept până la vârsta de 16 ani, prin urmare, pentru că dorința era prea mare, un timp am ajutat fără contract de voluntariat la

cursurile ținute de doamnele pe care le știam deja. Apoi am devenit voluntar al bibliotecii cu acte în regulă. Acum, gândindu-mă la ceea ce înseamnă voluntariatul pentru mine, pot spune că e pasiune. Când îi văd pe cei mici mulțumiți de ceea ce am făcut cu ei, mă simt împlinită. E pur și simplu minunat.

În ceea ce privește relația mea cu biblioteca, totul a început din pasiunea pentru citit, de când eram mică, pe urmă am descoperit diversitatea activităților și cât de plăcute erau. Îi admiram pe voluntari și mi-am promis că atunci când voi mai crește, voi fi ca ei. Așa că, în momentul în care am avut vârsta potrivită, m-am ținut de cuvânt.

De când faci voluntariat și care sunt domeniile în care ai activat în acest sens?

Fac voluntariat de aproape trei ani. M-am jucat, am colorat, am pictat, am cusut cu cei mici, asta în cadrul Clubului de Vacanță. În timpul anului școlar, am fost voluntar la cursurile de limbă engleză. Am ajutat mereu cu plăcere și am primit în schimb recunoștință, atât de la doamnele coordonatoare, cât și de la copii. Iubesc momentele în care mă recunosc pe stradă, mi s-a întâmplat de mai multe ori și întâlnirile noastre întâmplătoare mă bucură de fiecare dată.

Ce te-a determinat să faci voluntariat?

În afară de modelele adolescenților care făceau voluntariat la bibliotecă atunci când eu eram copil, pot spune că un factor important au fost părinții, care m-au încurajat în această direcție. Și-au dat seama că erau ore care contau, în care învățam ceva, nu era timp pierdut, activitățile astea în afara școlii îmi aduceau energia pe care o foloseam ulterior la teme, mă puteam concentra mai bine, rezolvam într-un timp mai scurt ceea ce

altfel ar fi durat mult mai mult probabil, tocmai pentru că eram încărcată pozitiv după momentele în care ajutam la bibliotecă. Un alt motiv pentru care am ales munca aceasta este faptul că îmi place să am copii în jurul meu.

Cete motivează în activitatea de voluntariat?

Zâmbetele copiilor și îmbrățișările lor sunt extrem de motivante. Nu am avut ocazia să lucrez ca voluntar cu adulții, cu vârstnicii, dar aș face asta, pentru că e tot lucru cu oamenii, aș fi înconjurată de ei și aș crea conexiuni, ceea ce mă atrage. Însă cu cei mici este pur și simplu plăcut. Au suflete pure, nu judecă, nu râd - în sensul rău al cuvântului -, nu spun lucruri care să instige la rău. Mi se pare atât de frumos să fiu tratată cu zâmbete și fericire. Faptul că mă înțeleg bine cu cei mici m-a făcut să mă gândesc să îmi continui studiile în domeniul Literelor, iar apoi să devin profesor de limba română sau de engleză pentru elevii de gimnaziu, să lucrez în continuare cu copiii, să le pun bazele în ceea ce privește obiectul școlar respectiv.

Surâsul copiilor mă motivează cu adevărat. Am lucrat într-o perioadă cu copii cu dizabilități. Toate atelierelor le-au adus într-un fel sau altul fericire, iar faptul că am putut să contribui la asta m-a împlinit sufletește.

Care este categoria de vârstă cu care ai ales să lucrezi? De ce?

În general, lucrez cu toate grupele, dar mai bine mă înțeleg cu copii de peste șapte ani, sunt un pic mai mari și altfel merg lucrurile.

Care sunt proiectele în care ai fost implicată la bibliotecă?

Sunt multe proiecte, o să amintesc doar câteva și o să încep cu engleza. M-a tras faptul că atmosfera de aici e altfel decât la școală. E mai relaxată, bazată pe joc și pe lucru diferențiat, în funcție de nivelul copiilor. Ei oricum sunt mici, vin din clasele primare și la bibliotecă îi ajutam

practic să își bazeze pentru însușirea acestei limbi străine, atât de necesară în ultima vreme. Voi ajuta la acest atelier și la vară, în cadrul Clubului de Vacanță. O să mai amintesc puțin și atelierul de cusături, tocmai pentru că e o activitate care îmi place. Am făcut chiar cadouri cusute de mine persoanelor dragi și asta inspirată fiind de atelierul de la bibliotecă. Îmi place să decorez, să mă implic atunci când ofer ceva cuiva, să îmi las amprenta personală, iar atelierul de cusături mi-a oferit idei în acest sens. Îmi place să cred că și copiii pe care îi îndrum își vor găsi inspirația aici. Necesită timp, dar rezultatul e foarte plăcut.

Deși la acest atelier sunt participant, nu voluntar, nu pot să nu amintesc *Caruselul emoțiilor*, un club dedicat adolescenților, gândit astfel încât să îi determine să devină mai deschiși, mai conștienți de problemele lor, dar și de propria valoare. Inițial m-am înscris din curiozitate, apoi am ajuns să îmi organizez programul în funcție de întâlnirile de aici, pe care nu voiam să le ratez. În prezent suntem un nucleu de 10-11 persoane care participă constant, mulți dintre cei prezenți la *Carusel* sunt și voluntari ai bibliotecii la diverse activități.

În afară de bibliotecă mi s-a oferit ocazia și prin intermediul școlii să fac voluntariat pentru Asociația *SOS Autism*, ceea ce m-a bucurat nespun, pentru că a fost destul de diferit de ceea ce am făcut de-a lungul timpului la bibliotecă, activitățile din acest proiect bazându-se pe sport, pe suportul oferit copiilor pentru dezvoltarea motricității. La bibliotecă stau lângă ei, îi ajut să deseneze, să își dezvolte limbajul, când faci mișcare însă se dezvoltă un alt fel de conexiune. Aș mai face asta, însă programul nu mi-a permis deocamdată să continui.

Ai satisfacții în urma voluntariatului?

Principala satisfacție vine din faptul că observi cum ești în stare să ieși din propria carapace, din locul preferat și confortabil în care nu te deranjează nimeni, ajungi să oferi tot ce poți

pentru binele altora și, cu toate că nu aștepti ceva în schimb, primești atâtea satisfacții emoționale.

Intenționezi să continui astfel de acțiuni? Ai și alte proiecte în plan?

Cât timp sunt încă elevă la liceu, voi continua să fac voluntariat la bibliotecă. Aș vrea însă să mă întorc aici și pe parcursul studenției, în timpul verii, pentru că știu despre ce este vorba și îmi place ceea ce fac. În timpul anului, aș încerca poate la Crucea Roșie. Ideea de voluntariat mă încântă. Mi-ar plăcea, de asemenea, ca la un moment dat să coordonez propriul atelier la bibliotecă. Mi se pare o oportunitate să îmi exersez și să îmi testez chiar abilitățile de dascăl pentru o eventuală profesie ulterioară.

Sfătuiești și alte persoane să facă voluntariat? De ce?

Recomand tuturor să facă voluntariat, te relaxează și te umple pur și simplu de energie pozitivă, mai ales când îi auzi pe cei mici râzând. Însă le recomand voluntariatul în primul rând persoanelor care nu așteaptă ceva înapoi. De altfel, nici nu poți cere ceva material. Primești o diplomă, un contract, dar mult mai mult înseamnă încântarea, împlinirea spirituală pe care le regăsești în urma acțiunilor voluntare.

Caracterizează-te în câteva cuvinte. Ce te pasionează?

În copilărie, eram destul de închisă în mine și îmi era destul de greu să leg prietenii. Inițiativa nu venea niciodată din partea mea, aș fi vrut, însă firea mea emotivă nu mă lăsa să fac primul pas. Între timp, am mai lucrat cu mine și lucrurile s-au mai schimbat. Pot spune despre mine acum că sunt o fire sociabilă, deschisă spre orice. Am destul de mulți prieteni și, uluitor poate pentru unii, chiar rețelele de socializare m-au ajutat să cunosc oameni față de care am devenit apoi apropiată și în realitate. Sunt totuși o persoană introvertită, însă cu copiii sunt foarte deschisă, îmi este ușor să mă înțeleg cu ei.

La pasiuni, aș aminti chitara. O am din 2020, iar în mai 2021 m-am înscris la cursuri. Îmi place foarte mult, cochetez și cu vocea și la unele piese chiar îmi iese. Exersez atunci când am timp, însă prefer să fac asta când sunt odihnită și relaxată. Muzica mă însoțește permanent, chiar și pe stradă, ascult mult la căști, face parte din viața mea, mă inspiră.

Uneori scriu, dar sunt încercări. Îmi place, înseamnă muncă dacă vreau să iasă bine, însă folosesc scrisul și ca terapie, jurnalele mă ajută să mă descarc și să mă înțeleg.

Îmi mai place să citesc, să realizez diferite obiecte în tehnici handmade, iar activitățile în natură, alături de alte persoane, mă relaxează.

Există o persoană/o personalitate/un citat care te inspiră, te motivează în viață?

Am avut în copilărie o relație specială cu bunicul meu, care nu mai este prezent de când aveam eu opt ani, și pot spune că el este cel care mă inspiră. Uneori fac anumite lucruri, iau unele decizii și apoi mă gândesc că ar fi fost mândru de mine, ceea ce mă motivează.

Mama ocupă și ea un loc special printre persoanele care mă sprijină necondiționat și mă inspiră. Nu pot decât să îi fiu recunoscătoare și să o asigur de admirația pe care i-o port.

De-a lungul timpului au mai fost persoane pe care le-am simțit ca un exemplu în anumite perioade sau care au crezut în mine, ceea ce m-a ajutat. Fosta dirigintă din gimnaziu, învățătoarea din clasele I-III, educatoarea sunt oameni care m-au făcut să înțeleg că vreau, sunt în stare și pot să învăț și să devin astfel un om mai bun, aflat în continuă perfecționare.

Citat preferat:

Am învățat că oamenii vor uita ce ai făcut, vor uita ce ai spus, dar nu voi uita niciodată cum i-ai făcut să se simtă. (Maya Angelou)

**A consemnat Roxana NEAGU,
corector**

MANUSCRIPTE, AUTOGRAFE ȘI COLECȚIUNI

Presă umoristă românească în colecțiile Bibliotecii Județene *Panait Istrati* Brăila

Gumele sau snoavele populare au făcut parte dintotdeauna din moștenirea noastră culturală. Fie că provin din imaginarul colectiv sau sunt creații atribuite diversilor autori, astfel de scrieri și-au făcut adesea loc în paginile revistelor.

Rubricile variau de la o săptămână la alta, cu mici excepții, iar autorii articolelor erau, în mare parte, redactorii publicațiilor, fondatorii și unii colaboratori care își semnau uneori scrierile sub pseudonim, iar alteleori chiar cu numele real. Există o serie de rubrici care ironizau actualitatea timpului, prezentau scene și anecdote din vremea respectivă și care au purtat nume diferite de-a lungul apariției publicației.

În colecția Bibliotecii Județene *Panait Istrati* există o categorie de ziare și reviste vechi cu tematică satirică și umoristică, foarte interesante, care merită să fie cunoscute de cititorii noștri.

Nu e de mirare că, în jurul anului 1900, în Țările Române erau mai bine de 300 de reviste de satiră și umor.

Presă umoristică din perioada interbelică era numeroasă și diversificată. Ironiile, pamfletele, epigramele, satira erau apreciate de public spre deosebire de perioada regimului comunist, când umorul sau ironia fină nu mai era pe plac și intervine astfel cenzura. Deși unele publicații umoristice din perioada regimului comunist încearcă să reînvie tradiția *hazului de necaz*, satira politică este cosmetizată sau dispare prin selecția cenzurii. Presă umoristică a avut de suferit și în timpul lui Cuza sau în perioada monarhică, dar este incomparabil cu ceea ce s-a întâmplat în timpul regimului comunist. De multe ori, intervenea vigilența cenzurii. Caricaturile, bancurile ori epigramele îndrăznețe erau întoarse de la tipar.

Am selectat publicații care au apărut la București, dar și la Brăila, din diverse perioade, de la cele din perioada monarhică și până la unele apărute în anii '50 - primii ani de comunism românesc.

Coana Manda, revistă editată de S. Pechea (Păstorescu/ Shaffermann). A apărut un singur număr în anul 1924.

Cocoșul, revistă bilunară, literară și umoristică ce apare doar în anul 1923, unul dintre cei doi redactori fiind chiar S. Semilian, autorul cărții *Istoricul presei brăilene*, tipărită în anul 1936. Are caracter de divertisment literar-umoristic, cu preocupări pentru folclorul literar, dar și pentru direcțiile și instituțiile culturale locale.

Revista umoristică *Tiribomba* apare duminica la Brăila în perioada 1923-1930, cu excepția câtorva numere care apar în anul 1928 la București. Proprietar era R. Avramescu și girant responsabil, S. Pechea. Are caracter satirico-umoristic averescano-țărănist, ce sugerează caruselul guvernamental și schimbarea politică radicală, începând cu monarhul Ferdinand I. Apare după vizita Regelui României Ferdinand I la Brăila din luna ianuarie 1923 și în timpul celei din septembrie 1924. Are și suplimente dependente cum ar fi: *Nasulia*, *Aiureala*, *Chibritul*. Toate suplimentele au accente licențioase la adresa regimului monarhic și a aparatului guvernamental liberal.

Cârligul este o revistă umoristică, pentru încercări literare, fiind editată la Râmnicu-Vâlcea. A apărut doar în lunile aprilie-mai 1932. Este o încercare a redacției să ofere texte literare, dar și umoristice sau recenzii satirice despre anumite scrieri locale. Sunt prezente fabule, ironizări ale unor avocați vâlceni, diverse epigrame, glume, cugetări etc.

O revistă publicată între anii 1918-1919 este *Mitocanul*. Aceasta apărea săptămânal la București, sub redacția domnilor directori N. Simboleanu și S. Fabius.

Zumbai, revistă literară-umoristică ce a apărut la Constanța între lunile noiembrie-decembrie 1923. Redactori: Demetris Alecu și Romeo Dragan. În paginația revistei apar și două suplimente umoristice, cu numerotare falsă: *Foamea* și *Setea*. Conține poezii satirice, epigrame, nuvele, glume.

Reviste și ziare cu caracter satirico-umoristic au apărut și în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, la care România a luat parte în perioada 1941-1945.

Ziarul *Păcală* apare începând cu februarie 1941 și continuă să fie tipărit pe toată perioada războiului, cu toate problemele care țineau de criza hârtiei, starea de război, situația politică de după 1944. Directorul ziarului a fost Virgil Slăvescu. Conține: anecdote literare, fabule, caricaturi, epigrame. O rubrică apreciată este *Din zestresa și istoria marilor umoriști români*, unde sunt publicate în fiecare număr opere literare umoristice ale unor personalități ale neamului. Rubrica *epigrame* reunește texte ale autorilor: Ionescu Quintus, Ionel Pavelescu, Toma Florescu etc. După intrarea României în război alături de Germania, ziarul se adaptează noii schimbări politice și publică în paginile sale elogii la adresa generalului Ion Antonescu sau a altor lideri politici, declarându-se pentru alianța cu Hitler. Iată un text publicat pe prima pagină de către redacție în nr. 21 din 28 iunie 1941:

La drum, România, ia cu tine / O snoavă, două, nu uita. / Așa-i de veacuri țirra ta / Și uneori îți prinde bine / Dar când Patria Română / Pășește litta bolșevică / Nesăâioasă și păgână / Ia și o armă, că nu strică.

Astfel, pe parcursul anilor de război, ziarul publică diverse caricaturi ale regimului sovietic, epigrame, poezii umoristice despre bolșevici. O rubrică era *Radio Moscova*, unde se făcea haz de necaz de neputința rușilor de a contracara armata germană. Ziarul nu a rezistat noii orânduirii socialiste impusă în România după 1945.

Ziarul *Humorul* apare începând cu 1944, la București. Director inițial a fost Al. Pașcanu, iar în 1946, Dumitru Ion Lambru. Apar rubrici interesante, cum ar fi: *Poșta humorului*, *A bârfi*, *bârfire!...*, *Gazeta lu' Cyrano*.

Ziarul *Pierde-vară* a fost un săptămânal de șarjă și umor apărut în anul 1941 la București, redactor fiind Ion Gregorian. Are caricaturi, desene umoristice. O rubrică interesantă era *Politica externă a lui Pierde-vară* unde se publicau textele primite de la abonați, cititorii ziarului.

La 1940, caricaturistul Ion Anestin tipărea, pentru a fi distribuită gratuit pe front, revista *Gluma*, într-un tiraj de nici mai mult, nici mai puțin de 40.000 de exemplare. Ion Anestin publica, pe lângă epigrame și informații cu tentă satirică, poezii și caricaturi la adresa lui Stalin, nesfiindu-se în a-și arăta simpatia pentru Hitler, aliatul României la începutul conflictului. Această simpatie este reflectată în articole și caricaturi, spre exemplu, una dintre cele apărute în numărul 61 din 1941 al revistei: Stalin privind un glob pământesc geografic de pe birou, spune: *De nu era atent Hitler, ce-ți mai dădeam foc peste două luni!* Sub pseudonimul Vasile Iad, apăreau versuri cu dedicație pentru dictatorul rus.

Acest entuziasm antibolșevic avea să pălească pe măsură ce războiul nu părea să se termine, în gaguri disperate cu soldați români pe front ce se întrebau cât va mai dura conflictul. Anestin avea să sufere mai târziu pentru îndrăzneala sa, fiind închis pentru o vreme din cauza unor caricaturi prea dure apărute în revistă.

Ziarul *Papagalul* a apărut la București începând cu anul 1946, redactor fiind un cunoscut jurnalist, Sergiu Milorian. Ziarul se prezintă a fi unul dintre cele mai apreciate publicații de umor din România din perioada respectivă. Cel mai important rol l-a avut redactorul ziarului, care s-a ocupat în mare parte de redactarea, conducerea și de conținutul umoristic. Născut în 1904, fără a avea studii universitare, a intrat de timpuriu în presa teatrală interbelică, fiind unul dintre cei mai cunoscuți jurnaliști culturali ai anilor '30 - '40. A scris sau adaptat numeroase piese pentru teatru, în special comedii sau piese de estradă. În anii războiului a colaborat cu Teatrul *Barașeum*, iar după 1944 a fost directorul unei cunoscute publicații umoristice, *Papagalul*, totodată scriind scenete pentru spectacolele unui teatru, efemer în epocă, care purta numele *Grădina La Papagalul*.

Ion VOLCU,
Șef birou Colecții Speciale

OAMENI, LOCURI, FAPTE - BRAISTORIA

Biserica Sfinții Arhangheli Brăila

Așezată pe temeliile creștine ale osemintelor din cimitirul brăilean al secolului XV, durată pe rând de Mihai Viteazul și alți citori, ea devine vremelnic lăcaș de cult musulman ca, mai apoi, să redevină ceea ce a fost și este: biserica reprezentativă a ortodoxiei brăilene. Este o autentică Poartă a Cerului. (Î.P.S. dr. Casian Crăciun, Arhiepiscopul Dunării de Jos)

Transformate în raia încă de la 1538, Brăila și satele din jur au fost atacate și pârjolate de Ioan Vodă cel Cumplit, Mihai Viteazul și Mihnea Vodă al III-lea. Cetatea ridicată de turci a ținut însă piept atacurilor, fiind spulberată abia la început de secol XIX. Lăcașul de rugăciune musulman a supraviețuit.

Conform informațiilor, vechimea clădirii este de aproximativ 350 de ani. Mențiunea călătorului polon Wysocki, ce a vizitat Raiaua Brăilei în anul 1667, arată că turcii, încălcând unele prevederi ale tratatelor cu Țările Române, care le interzicea construirea de moschei pe teritoriul acestora, începuseră construcția unui *mesjid* în zona centrală a vechii cetăți, pe locul unei vechi biserici construite la ordinul voievodului Mihai Viteazul, înconjurată de o necropolă creștină din secolul al XV-lea. Terenul pe care a fost ridicată este pământ sfânt de 500 de ani. Aici au fost descoperite aproape 50 de morminte creștine străvechi.

Cuvântul *mesjid* a evoluat de la termenul arab *masjid*, care înseamnă *loc de prosternare*. În timpul rugăciunii, musulmanii îngenunchează pentru scurt timp și își ating fruntea de pământ, în semn de supunere față de voința lui Allah.

În ciuda intervențiilor repetate efectuate de-a lungul timpului, biserica păstrează și astăzi

câteva elemente cu specific turcesc: nu are turle, plafonul este din lemn, ornamentat cu baghete în stil oriental, având în centru *göbecul*, desenul central care a fost acoperit cu stuc și pe care s-a pictat chipul Mântuitorului, partea centrală cu șase pilaștri masivi din lemn de stejar, conform tradiției orientale, care susțin plafonul, la care se adaugă încă opt – câte patru pentru fiecare perete lateral și streșina din lemn, mult prelungită, denumită *saceac*. Se pare că alături de mesjid era și un minaret, un mic turn, de unde muezinul (*mu'adh-dhin* - *cel care cheamă*) le anunța cele cinci rugăciuni zilnice (*adhan*) credincioșilor musulmani ai cetății. Tradiția provine din anul 630, când, odată cu cucerirea orașului Mecca, Bilal bin Rabah a fost ales de însuși Profetul Muhammad să se urce pe Kaaba (Coranul subliniază că Kaaba – Sanctuarul sfânt de la Mecca a fost construit de către Ibrahim/ Avraam și fiul său Ismail/ Ismael) și să cheme credincioșii la rugăciune.

Această construcție religioasă musulmană a fost transformată temporar în biserică ortodoxă între anii 1808 - 1810 și apoi, definitiv, după 1828, odată cu eliberarea Brăilei de sub turci și revenirea la Țara Românească, din inițiativa comandantului oștirilor rusești, Marele Duce Mihail Pavlovici Romanov, care a cerut atunci Episcopiei Buzăului, sub autoritatea căreia trecuseră bisericile din fosta raia, încuviințarea de a transforma lăcașul de rugăciune musulman în biserică ortodoxă, în amintirea luptelor pentru eliberarea Brăilei. Noii biserici i s-a atribuit hramul de Sfântul Arhanghel Mihail în cinstea Marelui Duce al Rusiei, ea fiind sfințită în duminica ortodoxiei (8 martie 1831) după ce i s-a construit Sfântul Altar. Vechiului lăcaș de cult musulman, construit din cărămidă nearsă, i s-a adăugat absida altarului din cărămidă bine arsă. Ferestrele dinspre răsărit au fost astupate și s-au înlocuit ferestrele înguste și suprapuse de pe fațadele de nord și sud, cu ferestre simple largi și rotunjite sus, ce s-au păstrat până astăzi. De altfel, sub tencuială se află urmele ferestrelor de sus ale fostei moschei, astupate acum cu cărămidă.

Pe catapeteasma bisericii este așezată icoana Sfântului Arhanghel Mihail, din argint aurit, în toc din lemn. Ea a fost executată în Rusia și dăruită bisericii de Marele Duce Mihail Pavlovici din

familia dinastică Romanov, în anul 1834, laolaltă cu un rând de cărți ritualice, în limba slavonă, legate în piele. Sfințirea a fost efectuată de către un arhimandrit al Episcopiei Buzăului și de către primul preot ortodox al bisericii, părintele Ioan.

În același an a fost ridicat Monumentul ce amintea de înfrângerea turcilor, simbol al dezrobirii, străjuit de patru tunuri capturate de la armata otomană. Din obelisc și grupul statuar a rămas doar amintirea. Monumentul a fost dărâmat în timpul Primului Război Mondial, când Brăila a intrat sub ocupație germano-bulgaro-turcă.

Icoana de hram, care se află și astăzi în biserică din Centrul Vechi al Brăilei, este singura relicvă a Romanovilor, care poate fi văzută la noi în țară și a fost chiar furată, în urmă cu douăzeci de ani, însă hoții au fost prinși și prețioasa relicvă nu a fost înstrăinată.

Prin adresa nr. 114 din 23 noiembrie 1929, Parohia Bisericii Sfinții Arhangheli din Brăila răspundea cererii formulate de Primăria Municipiului Brăila referitoare la înaintarea unui istoric al bisericii, necesar pentru sărbătorirea centenarului eliberării orașului de sub dominația turcească, notând următoarele:

Acest Sfânt locaș, fiind mai înainte geamie turcească la anul 1831 Martie 8, Duminica ortodoxiei, sau sfințit biserica ortodoxă cu hramul Sfântului Arhanghel Mihail, în onoarea Marelui Duce Mihail Pavlovici, Șeful Superior al Oștirea Rusești din anul 1828.

Baza acestei Sfințiri este dintr-o notiță găsită scrisă la un lunariu al lunei lui Martie.

Se mai zice iarăși că a cerut dela Sfânta episcopie de Buzău dezlegarea de a sfinți, dar ordinul și autorizația de sfințire nu se găsește; de cât se zice că la sfințirea Ei a fost orânduit un arhimandrit al acestei Eparhii împreună cu preotul Ioan, ce a fost aici în acest oraș și pe urmă servitor la zisa biserică.

Pe cât însă se vede în dosarele No... Din Primărie se dovedește că la anul 1831 Februarie 9 se înțelege că mai înainte de sfințirea, Divanul săvârșitor dă acestei sfinte biserici prin ordinul

No. 576 lei 7.000, din venitul pescuitului de pește din părțile Domeniului, spre a-i servi de cheltuieli. Acest venit există și până astăzi.

Parte din odoare și proprietăți precum: Un loc, o casă, un rând de cărți românești și două rânduri grecești, sunt cumpărate de Epitropi, din venitul zisei biserici.

Locul, însă cu acte pe str. Bulevardului în sumă de stânjeni pătrați 543, deși se vede într-o adresă a unor cârmuiri No. 571, anul 1832, Martie 24 că este dat bisericii ai fi de venit împreună cu cele 7.000 de lei după Domenii și deopotrivă cu venitul bisericii Sfântului Nicolae din Giurgiu, dar după cum se vede dintr-un bilet No. 75 anul 1832 este dat de Magistratul acestui oraș. Aceasta se constată dintr-o listă de dat de către Epitropii magistratului.

Casa despre care se vorbește mai sus, cu locul învecinătate cu I. Alecu, este cumpărat cu lei 2.000 dela Palabiu armeanul cu biletul No. 64 pentru locuința paracliserului, tot cu epitropi.

Rândul de cărți românești sunt cumpărate, tot de epitropi în 16 galbeni, dela episcopia Buzăului, iar cele două rânduri de cărți/ lunarii/ un rând după cum se vede într-o adresă No... sunt aduse de la Constantinopol, dar de unde sunt plătite nu se știe, asemenea și cellalt rând.

Parte iar din odoarele ce mai are această sfântă biserică: Un policantru mare de madem cu lumini 24, una icoană îmbrăcată cu aur și tocul Ei, hramul Sft. Arhangheli Mihail și un rând de cărți minei/ lunari rusești pentru toată slujba sft. Biserici, trimisă de Mihail Pavlovici deși nici despre aceste nu se găsește nici un act, afară de o adresă a onor cârmuirii No. 928, anul 1836 Martie 18, unde se zice numai despre această sfântă icoană: Că icoana Sft. Arhanghel Mihail dăruită de Împărăteasa și Crăiasa familiei Mihail ce vine din București prin Buzău, să iasă spre întâmpinarea Ei atât membrii Magistratului și cu toți orășenii, cât și toți funcționarii cârmuirii, împreună și Polițaiul, spre a primi afară de biserică și cu toți să o conducă până la biserică, pentru a cărei aducere sfânta biserică a plătit aducătorilor Ei drept osteneală lei 292.(...)

Se mai vede asemenea un raport al Onor Magistrat No. 142 anul 1845 Noiembrie 11 către Înalțul Departament unde zice: Cerând trebuință a se reînoui biserica Sft. Arhanghel Mihail, din acest oraș fiind aproape a se ruina și ca să nu se întâmple vre o nenorocire și nici rămasă la locul cuvenit după planul făcut din nou la acest oraș mai vârtos căci toate paradiile să-și facă aici, cere ca pe deoparte Înalțul Departament în cunoștința familia răposatului Mihail ca unul ce este ctitor numitei biserici, iar pe alta de a

da deslegare de începere, ca să prepare pentru reclădirea ei de nouă.

La anul 1849 Noembrie 11 Dl. Consulat Rusec din Galați; prin adresa sa No. 529 arată Magistratului că: Familia marelui Duce Mihail, a trimis la acest Consulat 2.000 de carboave și dacă se va începe biserica a se face din nouă, să trimită Magistratului ale da.

Dela anul 1831, când din Geamie s-a sfințit în biserică ortodoxă și până la anul 1858, când s-a închis spre a se dărâma fiind că la anul 1845 nu s-a prefăcut după cum s-a vorbit mai sus, și a se prefăce din nou după cererea Magistratului cheltuielile trebuincioase au fost de orășenii ortodoksi, împreună cu cele 7.000 lei venitul anual după Domeniul Brăilei: dați de Guvernul acestei țări prin ordinul No. 576 februarie 9 conform paragrafului 66 din orășenescu așezământ.

După închidere în timp de 10 luni de zile, enoriașii simțind mai mare lipsă fără biserică și nici preparație de reînnoire, a cerut deschiderea Ei dela Înaltul Guvern prin magistratul și făcându-i o mică reparație a adus-o iarăși în stare spre a-și putea săvârși într-însa serviciul divin.

La anul 1862, D-nii Epitropii Nicolae Popa, Iani și Gheorghe Constantin Diom, văzând că poporul suferă strâmtoare, fiind prea mică și mijloace n-are sfânta biserică de a se face toată din nouă prin a lor silință și activitate fără a cheltui din fondul numitei, nici cea mai mică parte ci numai din mila și darul că a putut căpăta dela orășenii ortodoksi, au înădit-o pe jumătate în timp de trei luni de zile, aducându-o în stare cum se află astăzi.

În anul 1922 pe temeiul autorizației dată de Comuna Brăila și Episcopia Buzăului și de Comisiunea Monumentelor istorice, Biserica aceasta s-a reparat în vechea sa formă și s-a înzestrat cu cele trebuincioase de către ctitorii Nedelcu P. Chercea mare industriași și soția sa Ana care au clădit și o nouă clopotniță donând și două clopote, în locul celor luate de armatele ocupante în anul 1916 - 1918, cheltuind în total suma de 2.000.000 lei.

Această reparație s-a făcut în timpul Preotului Paroh Mihail Panait și a Epitropilor Radu Răzvan și Nae Garofoiu.

Într-un raport al ministrului de interne către Divanul Săvârșitor, datat la 21 martie 1833, referitor la Brăila, se vorbește în primul rând de biserica Sf. Arhanghel Mihail căreia în cursul anului 1832 i s-a finalizat refacerea, s-a pietruit piața în care se găsește și în acest fel s-a înfrumusețat și orașul, lucrările fiind efectuate după planurile unor arhitecți ruși.

În data de 19 martie 1836, așa cum a fost

menționat mai sus, sosește darul făcut bisericii de către Marele Duce Mihail, reprezentat de un policandru de madem cu 24 de lumânări, un rând de minee, toate cărțile necesare serviciului divin și o icoană foarte valoroasă în mărime de 80 cm înălțime și 60 cm lățime, realizată în Rusia din argint suflat cu aur ce îl reprezintă pe Sfântul Arhanghel Mihail.

Profitând de această ocazie, conducerea locală, prin ispravnicul Iancu Slătineanu, cu adresa nr. 928 din 18 martie 1836, dispune ca toți locuitorii și toate autoritățile orașului să iasă în întâmpinarea icoanei la bariera urbei.

După câțiva ani, în 1848, avem confirmarea faptului că biserica reprezintă simbolul orașului, aici organizându-se festivitățile legate de proclamarea Constituției la 18 iunie, după victoria Revoluției pașoptiste la București, la festivități participând toate oficialitățile și consulii Prusiei, Greciei și Austriei, rezidenți în oraș. Începând din această vreme, biserica slujea și drept catedrală a orașului.

În anul 1862, au loc noi lucrări de consolidare și refacere a clădirii, biserica fiind prelungită 7 m spre vest, această parte a clădirii având două intrări laterale de serviciu și una centrală, iar în interior s-a construit un etaj pentru corul bisericii. Practic în acest an s-a ajuns la forma actuală a construcției.

Următoarea lucrare se va efectua în anul 1922, când s-a refăcut exteriorul și s-au consolidat zidurile, înlocuindu-se pe unele porțiuni cărămida deteriorată. Potrivit documentației cu nr. 136/1922 aprobată de Ministerul Cultelor și

Artelor de atunci, zidul bisericii a fost refăcut în exterior, înlocuindu-se cărămida nearsă cu cărămidă de presă. Toate cheltuielile, ce au ajuns la 2 milioane de lei, au fost suportate de către marele filantrop brăilean Nedelcu Chercea, împreună cu soția sa, Ana, care au donat și toate obiectele bisericești necesare slujirii. Tot aceștia au construit o clopotniță din cărămidă în stil românesc, în anul 1923, care a înlocuit-o pe aceea ridicată în 1885, situată în locul clopotniței din lemn din 1828, care a ars în noaptea de 1 iulie 1885. Lucrările s-au realizat după planul întocmit de inginerul Gh. Marinescu, fondatorul revistei *Analele Brăilei*.

Opera de restaurare este înscrisă pe o placă comemorativă de marmură așezată deasupra intrării, ale cărei prime trei rânduri au fost răzuite la instaurarea puterii comuniste. Acestea erau: *În zilele de glorioasă Domnie a Făuritorilor României Mari M.S. Regele Ferdinand I și soția sa M. Sa Regina Maria, această sfântă biserică cu hramul Sf. Arhangheli...*

De menționat este faptul că vechea clopotniță de lemn era dotată cu trei clopote turnate în Rusia, la Sankt Petersburg, realizate din oțelul tunurilor capturate de armatele rusești la cetatea Silistrei. Pe clopotul cel mare se puteau citi două inscripții:

Pe o parte scria, în limba rusă:

Acest clopot făcutu-s-au din tunurile ce s-au luat din mâinile turcilor, la cetatea Silistrei în atacul de la 1829, luna Decembrie, de către biruitoarele Rusești Oștiri și s-au hărăzit spre pomenire de prea puternicul a toată Rusia împăratul Nicolae I, la Biserica cea nouă din Valachia, unde se prăznuiește hramul Sf. Arhanghel Mihail. 1832. Maistr. Grigori Feresiev, Petersburg.

Iar pe cealaltă parte, în limba română, scria următoarele:

Acest clopot, prin arderea clopotniței, crăpându-se s-a returnat în zilele M.S. Carol I. Regele României, fiind Prim Ministru al țării Ion C. Brătianu, Epitrop al bisericii, Econom Al Sudețeanu, protoereul județului, Preotul Const. Buzoianu și

Nicolae T. Ignat. De unde se poate trage concluzia că acest clopot s-a retopit, după ce a fost spart în incendiul din 1885. În 1917 cele trei clopote au fost reachiziționate de armata de ocupație germană și au fost topite pentru fabricarea de muniție. Inscriptiile s-au păstrat în arhive prin grija autorităților. Actualele două clopote din clopotnița de zid sunt donate de către Nedelcu și Ana Chercea.

Biserica era denumită de localnici și *Biserica Împărătească*, iar slujbele se țineau în limbile rusă, greacă și română.

Istoria bisericii a cunoscut și încercări repetate de demolare, care au fost urmărite însă de un așa-zis blestem: *patru primari ai Brăilei, la rând, voind să o dărâme, au murit iar un al cincilea nu mai îndrăznește să se atingă de ea*, menționează André Bellesort în lucrarea sa, *La Roumanie contemporaine*, din 1904.

În anul 1935, a fost scoasă igrasia din exterior prin înlocuirea cărămizii și lăsarea unui canal de ventilație în perete. Toate reparațiile efectuate nu au influențat în niciun fel înfățișarea monumentului. Partea veche a clădirii continuă să fie susținută de pilaștrii de stejar, plasați în zidurile exterioare și liberi în interior.

Monument arhitectonic de interes național, a fost declarat prima oară monument istoric prin Legea pentru conservarea și restaurarea monumentelor istorice din iulie 1919, iar a doua oară prin HCM nr. 1.160 din 23 iunie 1955.

Devenită *Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil*, biserica cea veche a fost la un pas de a fi dărâmată, nu de turci sau de ocupații străine, ci de către puterea comunistă. Puțini știu că numai datorită preotului Alexandru Mateescu, cel care și-a riscat libertatea bătând pe la ușile ministerelor și primilor secretari de partid, biserica din Centrul Vechi - unul dintre simbolurile Brăilei - a fost cruțată.

A cincea încercare de demolare a fost în 1962, când se afla pe lista demolărilor alături de bisericile cu hramul *Sf. Spiridon* (aflată la intersecția Bd. Independenței cu Calea Călărașilor) și *Sf. Parascheva*, (aflată pe diagonala Spitalului *Sf. Pantelimon*, pe Calea Călărașilor) care au fost dinamitate. Atunci, Sfatul Popular al Regiunii Galați refuza eliberarea autorizației de consolidare, ținând seama de propunerea organelor de stat brăilene de a se demola construcția, propunere motivată de sistematizarea Pieței Centrale a orașului și de starea de degradare a monumentului. Autoritățile de atunci au avut de înfruntat argumentele preotului paroh Alexandru Mateescu, care a demonstrat valoarea monumentului, bazat și pe studiul *Monumente musulmane civile și religioase din orașul Brăila*,

din 1956, aparținând cercetătorului H. Stănescu (Heinz Rotenberg), care definea lăcașul drept unicul monument de acest gen din țară – lăcaș de cult musulman transformat în biserică ortodoxă.

Intervenind la Academia R.P.R. - Institutul de istoria artei (director, prof. G. Oprescu), la Institutul de Studii Sud-Est Europene (director, prof. M. Berza) și la Muzeul Româno-Rus (director, Scarlat Callimachi), cu ajutorul hotărâtor al Patriarhului Justinian, preotul luptător Alexandru Mateescu a reușit să obțină păstrarea calității de monument istoric și a început opera de consolidare a bisericii, secondat de dr. ing. Octavian Coșovliu.

Părintele Mateescu a fost declarat, după 1989, cetățean de onoare al orașului.

În 1994 a început ultima reconstrucție, care a fost și cea mai importantă, prin programul Ministerului Culturii, care a durat șase ani, până în anul 2000. Sub coordonarea Centrului Eparhial, preotul paroh Victor Țugui, ajutat de membrii Consiliului și Comitetului Parohial, s-a ocupat de punerea în practică a acestor lucrări. Cu implicarea doamnei arhitect Constanța Carp, membră în Comisia Națională a Monumentelor Istorice, s-au întocmit proiectele de consolidare, de restaurare generală și de pictură în tehnica *fresco*, fondurile provenind de la Ministerul Culturii, antreprenor fiind S.C. Dedal-Bahamat – Galați, iar pictor – Alexandru Conț. O contribuție decisivă a avut-o dr. Ionel Căndea, membru onorific al Academiei Române, care a realizat cercetarea arheologică (1993-1994), ce a confirmat încă o dată valoarea istorică a acestui spațiu.

În cadrul lucrărilor s-a restaurat și s-a consolidat totul: fundația, pardoselile, zidurile pline de igrasie, plafoanele putrede, podul a fost realizat din nou, din metal ușor, a fost refăcut acoperișul peste care s-a așezat o lană confecționată manual. Tencuielile exterioare au fost și ele realizate din compoziții și rețete speciale rezistente la intemperii (nisip, câlți, var vechi, praf de cărămidă etc.), dar care să păstreze valoarea istorică a bisericii. În interior a fost realizată o catapeteasmă nouă, sculptată în lemn de stejar împodobită cu icoane în stil bizantin, în locul celei vechi făcute din bucăți de placaj și scândură veche. A fost restaurat și *Mântuitorul Pantocrator* de pe plaful central. La sfârșitul anului 2001, cu aprobarea Episcopiei Dunării de Jos și a Direcției Monumentelor Istorice, au fost începute lucrările de pictură în frescă în stil bizantin, realizate de pictorul Alexandru Conț. Toată reconstrucția clădirii a ajuns la peste 15 miliarde de lei.

După încheierea lucrărilor, au urmat pregătirile pentru sfințire. A fost dată la o parte, după 95 de ani, placa de marmură de deasupra Sfintei Mese, în vederea cercetării locului unde se așază

sfințele moaște de mucenici și actul de sfințire a bisericii. A fost scos la lumină un cilindru metalic, închis cu capac, de aproximativ 11 cm înălțime, în care se aflau o cutie metalică ce conținea sfinte moaște îmbibate în Sfântul și Marele Mir și actul de sfințire din anul 1924. În data de 9 iunie 2019, slujba de târnosire a fost săvârșită pentru prima dată în istoria acestei biserici de un ierarh. Î.P.S. Casian, Arhiepiscopul Dunării de Jos, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, precum și de copiii ce au purtat costume populare specifice regiunii, în prezența autorităților locale și județene, precum și a numeroșilor credincioși din parohie și din întreg municipiul Brăila, a făcut slujba de sfințire a bisericii.

Academicianul G. Oprescu, director al Institutului de Istoria Artei, atestă faptul că biserica este unicul monument de acest gen din țară în care s-au păstrat caracteristicile fostului lăcaș de cult musulman (pilaștri, saceac, gobec). Nicolae Stănescu, specialist în studiul monumentelor musulmane, afirmă, la rândul său, că astfel de monumente istorice nu se mai găsesc decât în străinătate, numai în Balcani, existând actualmente doar două în fosta Iugoslavie și unul în Bulgaria.

Surse:

Bisericile Brăilei, Lavinia-Paraschiva Alexandru și Ionel Ștefan Alexandru, Editura Dunărea, Brăila, 2009;

Monumentele istorice ale orașului Brăila, Ioan Munteanu, Editura Proilavia, 2016;

Contribuția pentru monografia orașului și județului Brăila cuprilejul serbărilor centenarului Brăila, Editura Tipografia N. Orghidan, 1929;

Povestea relicvelor Romanovilor, la singura biserică fără turlă din Sud-Estul României, în Adevărul;

Foto și info: <https://sfarhanghelibraila.com/>

Leonard NECULAE,
redactor

Strada Regală – Amintiri din altă viață

Pe strada Mare negustorii scoteau mărfurile afară pe o mie de tejghele, o sută de mii de baticuri, stofe, papuci, pantofi și pânzeturi colorate. (...) Orezul se vindea cu sacul, portocalele, smochinele și macaroanele cu lada, măslinile cu butoiul, icrele negre cu putinica sau cu găleata, berea curgea prin șanțuri. Sute de grătare de mititei, fripturi, patruj de feluri de ardei iuți și zece de boia de ardei, movile de jumări de porc își spărgeau cerul gurii. Atârneau în galantare nisetri de o sută douăj de kile, zece mii de iepuri jupuiți (toată lumea mânca tocană de iepure în sosuri dichisite), cinșpe mii de rațe și

Cunoscută ca Strada București până în anul 1885, Strada Regală se suprapunea traseului Uliței târgurilor cu prăvălii din perioada medievală a Brăilei. În Planul Municipiului Brăila din 1929, o găsim sub numele de Regele Ferdinand I, schimbat după anul 1948 în Republicii, dar brăilenii i-au spus mereu Strada Mare. Din anul 1990 strada a fost fragmentată în două sectoare: din Piața Traian până la Bulevardul Independenței – se numește Mihai Eminescu, iar de la bulevard la strada Dorobanților se numește 1 Decembrie 1918.

Strada formează axa urbanistică a orașului, păstrând și astăzi toate elementele care au definit străzile comerciale ale principalelor orașe românești în secolul al XIX-lea: formează un culoar comercial, miezul dens al orașului modern. Este îmbucurător pentru noi, brăilenii, să știm că toată zona Centrului Vechi, în special ansamblul Strada Mihai Eminescu, este considerată rezervație de arhitectură și urbanism de categoria A, inclusă

gâște sălbatice, iar măcelăria din colțul Regalei cu Griviței puneă duminică în vânzare carne de cămilă. Șapte capete de cămilă am mâncat într-o lună – povestește Fănuș Neagu în romanul Scaunul singurătății.

Vă invit să faceți un exercițiu de imaginație, inspirați fiind de pitorescul și savurosul scriitor veșnic îndrăgostit de Brăila natală, pentru a reconstitui atmosfera acestei artere comerciale care respira bogăție în perioada cea mai înfloritoare a orașului.

în lista națională a monumentelor istorice.

Fosta Regală reprezintă un ansamblu de arhitectură de nivel european, fiind reabilitate în cea mai mare parte clădirile vechi care au supraviețuit vremurilor. Construcțiile ridicate la cumpăna secolelor al XIX-lea și al XX-lea, în stil baroc, rococo și neoclasic atrag încă privirile prin coloanele, ferestrele, balcoanele și feronerie bogată și diversă. Cele mai impunătoare clădiri ca volum și decorațiuni sunt fostele hoteluri:

Centrul Istoric aflate în degradare, o hotărâre luată destul de târziu de decidenții noștri. Din păcate, situația afectează turismul în zonă, iar turiștii care vizitează fostul Porto Franco de acum un secol spun că nu se simt în siguranță să se plimbe pe sub balcoanele din care cad bucăți de tencuială. Ar fi momentul ca aceste clădiri emblematice să-și recapete valoarea.

Regal, Bristol, Petersburg, Boulevard. Dintre construcțiile care au făcut celebră această arteră sunt: Clădirea Teatrului *Maria Filotti*, amplasată lângă Muzeul de Istorie dinspre *Piața Traian*. Este o construcție ridicată în stil baroc în anul 1862 de frații Rally, care a intrat în patrimoniul brăilean în 1919, prin donația proprietarului Dumitru Ionescu.

Strada era intens circulată de oameni, trăsură, mașini și de tramvai. Pe lângă numeroasele hoteluri și hanuri, de-a lungul străzii se găseau cofetării, florării, saloane de coafură, farmacii, ateliere, prăvălii, depozite de mărfuri și locuințe.

Din păcate, regimul comunist a intervenit în armonia arhitecturală prin ridicarea Casei de Modă, construită pe locul Grădinii de vară a cinematografului *Trianon*. De asemenea, notă discordantă fac și Blocul Turn, Magazinul Universal *Dunărea* (acum *Winmarkt*), precum și Arena de Box, construită pe locul fostului cinematografului *Lux*.

Pare să dea rezultate estetice și aplicarea supraimpozitării cu 500% pentru clădirile din

Cu astfel de idei și imagini în minte, tind să cred că acest patrimoniu inestimabil este adesea fragil și vulnerabil în fața vremurilor, iar ignoranța proprietarilor și a edililor funcționează într-o sinergie periculoasă care afectează chiar statornicia comunității locale.

Regala și-a trăit viața în toată splendoarea sa în secolul de aur al orașului (1836-1938) și încă mai zace în ea spiritul artistic al acelor vremuri, semn al prosperității economice. Din acele vremuri ne-au rămas imaginile îngălbenite din cărțile poștale ilustrate, totuși grație acestora publicul brăilean a prins din ce în ce mai mult poftă de istorie locală.

Bibliografie:

Ioan Munteanu, *Stradele Brăilei*, Editura Proilavia, Brăila, 2021

Maria Stoica, *Brăila – memoria orașului*, Editura Istros, Brăila 2009

Laura CAPLEA,
bibliotecar

PORTRET DE BIBLIOTECAR BRĂILEAN

Nume și prenume: Leta-Carmen
RĂILEANU

Studii: Facultatea de Psihologie, Universitatea
Spiru Haret

Ocupația: bibliotecar – Secția Împrumut
pentru Adulți

Familie: căsătorită, doi copii

Ce vă doreați să deveniți când erați copil?

Mică fiind, probabil inspirată și de momentele petrecute la școală, visam să devin învățătoare, să fiu înconjurată de copii, calmul și răbdarea care mă caracterizează reprezentând atuuri în acest sens.

Ce v-a determinat să vă îndreptați către studiile urmate?

Odată cu trecerea timpului, am simțit nevoia de a mă înțelege mai mult, de a cunoaște oamenii în profunzimea lor, de a avea un răspuns la întrebarea *de ce?* Toate acestea m-au făcut să mă îndrept către facultatea de psihologie.

Unde ați lucrat după terminarea studiilor?

În 1990, la scurt timp după terminarea liceului, am aflat că la Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Brăila era disponibil un post de mânător carte și, cum îmi plăcea foarte mult să citesc, am fost foarte fericită că voi putea să lucrez cu și printre cărți.

Care a fost traseul profesional urmat?

La bibliotecă am lucrat inițial în cadrul serviciului Legătorie, acolo unde, după ce cărțile erau recondiționate, eu eram persoana care scriam elementele de identificare ale acestora.

În scurt timp, am devenit bibliotecar în cadrul secției Împrumut pentru Adulți, după părerea mea cea mai complexă secție a bibliotecii, și am fost încântată să interacționez cu publicul și să intru în contact cu cărțile într-un alt mod decât o făcusem până atunci.

În acea perioadă, identificarea unei cărți se făcea cu ajutorul catalogului alfabetic, de asemenea fiecare cititor avea fișă de împrumut, iar secția era foarte aglomerată.

Am participat la două mutări ale bibliotecii. Prima a fost cea din 1994, când instituția a obținut un sediu provizoriu în Casa Tineretului, iar cea de-a doua mutare a fost în anul 2013, când biblioteca a revenit în Piața Poligon.

Din 2013 am lucrat la Secția Împrumut pentru Copii. Ludotecă. Îmi plac copiii și lucrul cu aceștia, m-au atras inocența și curiozitatea lor atunci când intrau pentru prima oară în această secție și vedeau multitudinea de cărți și spațiul cu mobilier modern, de asemenea mă bucura entuziasmul lor atunci când obțineau permis de intrare la bibliotecă. Lucrul cu copiii este diferit pentru că e mai dificil să le captezi atenția și totodată să-i convingi pe micuți și pe părinții acestora că biblioteca nu este numai un centru de împrumut, dar și un loc unde se organizează frecvent ateliere pentru copii.

În 2016 am revenit la Secția pentru Adulți, locul unde m-am format ca bibliotecar. Aici am avut parte de noi provocări. Am participat la două mobilități Erasmus, unde am aflat cum se lucrează cu persoane cu nevoi speciale.

Activitatea *de suflet*, dacă pot să-i spun așa, este *Să învățăm să coasem* – un atelier de inițiere în tainele cusutului, o provocare pentru că majoritatea copiilor și chiar a părinților consideră că asemenea activități se făceau doar *pe vremea bunicii* și că în ziua de azi copiii nu mai sunt interesați de aceste lucruri. Activitățile de acest fel au însă numeroase beneficii pentru copil: îi

dezvoltă imaginația, răbdarea, atenția și, la vârste mai mari, inițiativa și independența (își poate crea singur accesorii, le poate comercializa, îi poate învăța pe cei din jur să realizeze diverse obiecte decorative). În plus, moda se întoarce, iar dacă privim cu atenție în jur, observăm că piesele de vestimentație și accesoriiile cusute manual sunt din ce în ce mai căutate.

O altă provocare pe care am acceptat-o a fost faptul că a trebuit să lucrez cu persoane cu diverse dizabilități. Astfel am inițiat un atelier de ergoterapie în cadrul Spitalului de Psihiatrie, activitate care a făcut parte dintr-un proiect Erasmus - *Biblioteca, motorul incluziunii sociale în societate*. Obiectivele activităților în cadrul spitalului au fost de a le reda bolnavilor independența, de a le stimula memoria, voința, de a le oferi posibilitatea să socializeze, participând astfel la ameliorarea stării lor de sănătate. Spun că a fost o provocare deoarece susținerea atelierelor depindea de foarte mulți factori externi – de disponibilitatea cadrelor medicale, de dorința pacienților de a participa la activitate, de tipul de activitate desfășurată în funcție afecțiunile pacienților.

Atelierul de miniaturi este un alt proiect care se află în desfășurare la bibliotecă – un atelier handmade unde beneficiari sunt copiii de la Fundația *Surorile Clarisse*, copii care se află în stare de dificultate: provin din familii defavorizate, cu o situație materială precară, au părinți plecați la muncă în străinătate sau părinți cu probleme deosebite de sănătate, o calitate scăzută a vieții în familie din cauza veniturilor mici. Am inițiat acest atelier în ideea de a-i apropia pe cei mici de bibliotecă, de carte, de lectură.

Un alt atelier aflat în desfășurare este cel dedicat membrilor *Organizației pentru Copii și Adulți cu Nevoi Speciale TREBUIE – Filiala Brăila*.

Ce vă place cel mai mult la ocupația/meseria dumneavoastră?

În zilele noastre, un bibliotecar nu mai este un simplu angajat care îți aduce cartea de la raft, este persoana cu ajutorul căreia obții informațiile de care ai nevoie, iar de multe ori este persoana cu care socializezi, este cel cu care te sfătuiești în alegerea unei cărți, care încearcă să înțeleagă psihologia și personalitatea fiecărui cititor.

Cel mai mult la meseria de bibliotecar îmi place că lucrez cu cartea, dar mă atrage și faptul că în permanență cunoști oameni noi și încerci să le rezolvi cerințele legate de lectură. Așadar, îmi plac provocările acestei profesii.

Este o meserie care vă oferă satisfacții?

Da, cu siguranță. Meseria de bibliotecar este una importantă pentru că poate îndeplini visuri.

Această meserie te obligă la dezvoltare continuă ca om, ca personalitate, la informare permanentă.

Care este momentul cel mai frumos din activitatea de bibliotecar care vă vine acum în minte?

Sunt multe momente frumoase pe care le-am trăit în activitatea mea de bibliotecar, dar acum îmi vin în minte ochisorii curioși, care așteaptă nerăbdători să descopere acest tărâm minunat al cărților – biblioteca, bucuria și mândria copiilor că au reușit să realizeze un obiect handmade, bucuria persoanelor vârstnice când primesc recomandări de lectură sau a tinerilor cu nevoi speciale atunci când socializează. Multe momente probabil nu mi le amintesc acum, dar știu că, în ansamblu, activitatea de bibliotecar este una frumoasă.

Ce înseamnă cartea pentru dumneavoastră?

Cărțile sunt fluturi cu care zburăm prin propria noastră minte, sub bolta uriașă a țestei noastre. Niciun aparat de zbor nu te-a dus atât de departe. (Mircea Cărtărescu)

Cartea este fereastra prin care privești lumea, este o comoară fără de preț care ne deschide mintea și sufletul spre cărări nebănuite.

Ce faceți pentru a promova cartea și lectura?

Cartea și lectura sunt elemente importante în dezvoltarea unei societăți, de aceea încercăm să cultivăm și să promovăm lectura prin toate acțiunile noastre.

Biblioteca, școala și familia au un rol determinant în educația copiilor și de aceea noi, bibliotecarii, (spun noi, bibliotecarii, pentru că lucrez într-o echipă) suntem în permanență alături de cadrele didactice care doresc să ne calce pragul în încercarea de a *sădi* din timp dorința micuților de a citi. Activitățile de promovare a cărților și a lecturii au loc atât în incinta bibliotecii, cât și în afara ei, prin participarea la multe evenimente organizate de instituția noastră.

Pasiuni: lectura, activitățile handmade, călătoriile.

Citatul preferat:

Dacă omul și-ar aminti mereu de fragilitatea lui, ar învăța să fie modest. (Emil Cioran)

PORTRET DE BIBLIOTECAR BRĂILEAN

Nume și prenume: Viorica APOSTU

Studii: Facultatea de Drept

Ocupația: bibliotecar

Familie: căsătorită, un copil

Ce vă doreați să deveniți când erați copil?

Deși eram o fire extrem de timidă, întotdeauna mi-a plăcut să fiu în preajma oamenilor, să interacționez, să ascult poveștile lor. Timiditatea m-a împins spre lumea cărților și astfel mi-am dorit să fiu profesor. Asociază cărțile cu o profesie academică, care mi-ar fi permis să fiu în preajma oamenilor, în special a copiilor, să transmit ceva, să insuflu dragul de lectură, principalul mijloc de a călători, fără a ieși măcar din casă. Mai târziu, dorința de a interacționa, de a ajuta și asculta oamenii mi-a purtat gândul și spre profesia de psiholog.

Ce v-a determinat să vă îndreptați către studiile urmate?

În mare parte am rămas fidelă dorinței de a face ceva care să implice interacțiunea cu oamenii, de a ajuta cumva și astfel, am ales să

studiez Dreptul. Da, e oarecum la polul opus față de ce îmi doream inițial, dar, având deja în familie exemple, am considerat că e cel mai potrivit. Nu regret, am învățat că poți face ceea ce îți dorești sub diferite forme.

Unde ați lucrat după terminarea studiilor? Ce ocupație ați avut?

După terminarea studiilor am lucrat în mediul privat, am ocupat funcția de consilier juridic la diferite societăți comerciale din Brăila, am încercat să aplic ceea ce am învățat și să câștig experiență.

Care a fost traseul profesional urmat? Ce v-a determinat să vă schimbați profesia?

După ce am devenit mamă, interacțiunea cu copilul meu, lecturile parcurse împreună, jocurile, bucuria de a-i transmite cât mai multe, creativitatea pe care am descoperit-o în toate activitățile noastre zilnice au reactivat în mine dorința de a lucra într-un mediu în care să pot transmite și altora ceva din ceea ce am învățat alături de copilul meu. Dragul de lectură nu s-a estompat în timp, a crescut cu fiecare carte nouă cumpărată. Vizitele la bibliotecă pentru împrumut sau însoțind-o pe fiica mea la diferite activități ale Clubului de Vacanță au avut și ele un cuvânt de spus, așa că am luat rapid în considerare posibilitatea de a lucra în cadrul bibliotecii, să fiu în preajma cărților, a evenimentelor organizate aici. Așa că, în urma susținerii unui concurs, mi-am îndeplinit dorința, m-am angajat la bibliotecă, la Punctul de Înscriere, *the first frontier*, cum îmi place să spun, locul de unde poți primi permisul de bibliotecă, care îți permite să accesezi orice secție sau aparatură electronică din cadrul instituției și nu numai.

Ce vă place cel mai mult la ocupația dumneavoastră?

În primul rând interacțiunea cu publicul, faptul că îi poți ajuta să aibă acces la serviciile oferite de bibliotecă, că poți face diferența, prin atitudinea ta, prin modul în care oferi informațiile necesare, îndrumarea spre secțiile bibliotecii, între un utilizator care sigur va reveni la bibliotecă constant și altul care va reveni doar dacă e necesar. Știm foarte bine că lucrul cu publicul nu e ușor, dar tocmai diversitatea lui face ca activitatea să fie un pic mai antrenantă, să îți măsoare răbdarea, să te provoace în a găsi o rezolvare la o problemă ce iese din tipare, să știi să te descurci rapid cu ce ai la dispoziție.

Asta pe de o parte, pe de altă parte, cel mai mult îmi place că avem posibilitatea să desfășurăm activități conexe celor de zi cu zi, și anume, să organizăm diferite ateliere creative.

Este o meserie care vă oferă satisfacții?

Cu siguranță îți oferă satisfacții lucrul cu publicul, când poți oferi îndrumare, poți da o mână de ajutor cuiva poate prea timid în a-și exprima nevoia ce l-a adus la bibliotecă.

Care a fost momentul definitoriu/ personalitatea care v-a marcat în carieră?

Nu știu dacă există un moment definitoriu în cariera mea sau vreo personalitate anume, consider că oricând pot întâlni oameni deosebiți și situații deosebite de la care sau din care pot învăța ceva nou, ceva care să-mi folosească. Nu ești niciodată prea învățat, astfel încât să nu mai încapă ceva nou. Suntem într-o eră a schimbărilor, a noutăților, mereu apare ceva de care ieri nu știai, dar care azi îți folosește. Așa că, tot ce am trăit până acum și toți pe care i-am întâlnit mi-au servit drept exemplu pentru ceva.

Care este momentul cel mai frumos din activitatea de bibliotecar care vă vine acum în minte?

Sunt multe, cu precădere cele de la atelierele cu copiii. Au o energie, o curiozitate, un spirit ludic debordant. Deși pare ușor, e delicat să lucrezi cu

copiii. Sunt de o sinceritate dezarmantă, nu au capacitatea de a disimula atunci când ceva nu le place, e o *calitate* dobândită mai târziu, ca adult. Dar, tocmai asta îmi și place, mă motivează să dau tot ce pot, să fiu la nivelul așteptărilor lor, să îi surprind cu lucruri noi, pe care nu le știau, să reușesc să îi fac să fie un tot, să comunice între ei, să lege prietenii, să găsească lucruri comune despre care să poată discuta. E o satisfacție enormă atunci când reușești să inserezi în cadrul atelierului, printre materiale video, discuții și lucru manual și câteva principii de viață, reguli de bune maniere, noțiuni despre prietenie.

Ce înseamnă cartea pentru dumneavoastră?

Cunoaștere, schimbare, iluminare, călătorie, hrană, sprijin. Toate acestea le poate oferi o carte. Simplu!

Ce faceți pentru a promova cartea și lectura?

Citesc, e cel mai elocvent exemplu și cea mai bună promovare a lecturii. Discut despre ce am citit, ce mi-a plăcut, ce recomand. Nu poți vorbi despre lectură cuiva care nu te-a văzut niciodată cu o carte în mână, nu cred că poți fi convingător, nu ai argumentele potrivite. Ca bibliotecar, recomand vizitele în secțiile bibliotecii, răbdarea de a lua rafturile la rând, de a întreba ce noutăți au sosit la raft. În general, oamenii sunt receptivi la sugestii și mai ales încântați că pot studia în voie, de pe dispozitivele electronice, oferta noastră de carte și servicii, fără jena întrebărilor multiple.

Pasiuni:

Călătoriile, lectura, dansul, ieșirile în aer liber.

Citatul preferat:

Niciodată nu este prea târziu să fii ceea ce ai fi putut să fii. (George Eliot)

PORTRET DE BIBLIOTECAR BRĂILEAN

Nume și prenume: Fănica ULIDESCU

Studii: Grup Școlar Economic, Administrativ și de Servicii, profil Finanțe-Contabilitate;

Colegiul Național *Ana Aslan* - Asistent Medical de Farmacie;

Asociația Națională a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România - Program de Calificare în ocupația de bibliotecar (studii medii)

Ocupația: bibliotecar, Biblioteca Comunală Chiscani, județul Brăila

Familie: căsătorită, un copil

Ce vă doreați să deveniți când erați copil?

În copilărie îmi doream să devin ghid turistic. Visam să văd locuri pe care le admiram, copil fiind, în Atlasul Geografic sau despre care citisem, să descopăr locuri noi. Sunt convinsă de faptul că meseria de ghid îți oferă experiențe inedite.

Ce v-a determinat să vă îndreptați către studiile urmate?

Am urmat studiile Grupului Școlar Economic, Administrativ și de Servicii – Finanțe-Contabilitate din dorința de a îmbrățișa o carieră în acest domeniu. Meseria de contabil îți poate oferi variante de creștere profesională multiple. Poți fi contabil autorizat, auditor financiar, manager financiar etc. Apoi am

studiat trei ani Școala Postliceală la Colegiul Național *Ana Aslan*, specializarea Asistent Medical de Farmacie. Încă de când eram mică am avut o înclinație către medicină sau farmacie, către halatele albe, însă, pentru că sunt mai sensibilă din fire, am optat pentru asistent farmacist.

Unde ați lucrat după terminarea studiilor?

Am lucrat o perioadă în comerț, am cochetat puțin cu contabilitatea primară, apoi am susținut concurs pentru Instructor de Educație la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Brăila, unde am lucrat pentru o perioadă scurtă de timp.

Care a fost traseul profesional urmat?

În primăvara anului 2017 m-am angajat bibliotecar la Biblioteca Comunală Chiscani. A fost o perioadă încărcată de emoție și cu o ușoară teamă de un nou început. Apoi lucrurile au început să se așeze, cu răbdare, rigurozitate și perseverență m-am apucat de treabă. M-am familiarizat cu fondul de carte puțin cam învechit, am încercat să restabilesc relația cu comunitatea, cu utilizatorii, să îmi pun amprenta și să creez un mediu plăcut de lectură. Pe parcursul celor șase ani de activitate, cu ajutorul și susținerea autorităților locale, am reușit să fac achiziție de carte nouă, de materiale necesare pentru susținerea unor activități în cadrul atelierelor tematice de sărbători. În februarie 2021, a avut loc prima întâlnire în cadrul atelierului *BiblioIE atelier de Măiestrie*, proiect dedicat tuturor celor care iubesc cămașa românească și broderia tradițională. De asemenea, în martie 2021, am început activitatea în cadrul Proiectului Național *CODE Kids*. În prezent avem grupă de începători și de avansați. Încă de la începutul proiectului și până în prezent, am participat la diferite competiții, unde am obținut și câteva premii. Cele mai importante participări au fost la Târgul Regional de Știință și Tehnologie pentru Copii, unde am obținut Premiul I și la Târgul Național de Știință și Tehnologie pentru Copii, unde am obținut Premiul *Best Use of Tech*.

Un alt Proiect Național la care am participat a fost *Girl Power Network - Rețeaua fetelor puternice din rural*, proiect derulat de Fundația *Progress* prin programul *Active Citizens Fund Romania*, finanțat de Islanda, Liechtenstein și Norvegia prin Granturile SEE 2014-2021. Pe perioada desfășurării proiectului, cele 16 fete puternice din Chiscani au luat parte la un program de educație pentru adolescente, care le-a ajutat să se dezvolte și să înțeleagă mai bine lumea din jur. La final, au aplicat ceea ce au învățat la *Clubul fetelor puternice* într-un proiect pilot de educație ecologică, pe care l-au gândit și implementat chiar ele: *Un tânăr educat, un mediu mai curat*, desfășurat în perioada septembrie - noiembrie 2022.

Am avut parteneriate cu Școala Gimnazială Chiscani și cu Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Brăila.

Dincolo de rafturile bibliotecii, am încercat să atrag utilizatori noi, să diversific serviciile bibliotecii prin cât mai multe activități și ateliere, să țin pasul cu provocările din era tehnologiei.

Ce v-a determinat să vă schimbați profesia?

Privind în urmă, pot spune cu certitudine că am ales să pornesc pe un alt traseu profesional din dorința de a evolua și de a învăța, de a cunoaște oameni noi, de a progresa în carieră.

Ce vă place cel mai mult la ocupația/meseria dumneavoastră?

A fi bibliotecar înseamnă să trăiești într-o lume a poveștilor, înconjurat de copii și oameni de poveste, să ai libertatea să fii creativ, ceea ce apreciez la profesia pe care mi-am ales-o.

Este o meserie care vă oferă satisfacții?

Meseria de bibliotecar este una foarte frumoasă cu multe *satisfacții* profesionale și sufletești. Atunci când vezi zâmbetul pe chipul copiilor la final de activitate, atelier sau proiect, te încarci cu o energie pozitivă și simți că ți-ai făcut treaba cu simț de răspundere.

Care a fost momentul definitiv/ personalitatea care v-a marcat în carieră?

Nu știu dacă pot numi un mentor pe tot parcursul meu profesional de până acum, dar cu siguranță am întâlnit oameni de la care am putut culege informații utile, unele trucuri pentru a dezvolta anumite abilități sau sfaturi legate de provocările mele de zi cu zi.

Care este momentul cel mai frumos din activitatea de bibliotecar care vă vine acum în minte?

Probabil sunt mai multe, dar unul dintre ele aș putea spune că a fost participarea la Târgul Național de Știință și Tehnologie pentru Copii, unde am obținut și un premiu. Mari au fost bucuria și reacția copiilor și implicit a mea.

Ce înseamnă cartea pentru dumneavoastră?

Cartea este o bogată sursă de informații. Prin intermediul ei aflăm multe lucruri interesante, ne dezvoltăm spiritual și moral. Ne poate oferi, de asemenea, o oportunitate de a călători în locuri îndepărtate, de a întâlni personaje noi și de a învăța despre alte culturi.

Ce faceți pentru a promova cartea și lectura?

Promovez pe canalele de socializare orice achiziție de carte nouă, desfășor ateliere și activități de lectură, particip în fiecare an la Ziua Internațională a Cititului Împreună sau la Ziua Națională a Lecturii, în parteneriat cu Școala Gimnazială Chiscani, la inițiativa doamnei înv. Boboc Georgeta, desfășurăm ateliere bilunar la *Ceainăria Cititorilor*.

Pasiuni:

Călătoriile, lectura, sportul, filmele.

Citat preferat:

Le sunt recunoscător tuturor celor care m-au refuzat în viață. Datorită lor am reușit pe cont propriu. (Albert Einstein)

Rubrică realizată de Roxana NEAGU, corector

HELIX - inteligență și creativitate

Echipa de robotică HELIX a Makerspace-ului Bibliotecii Județene *Panait Istrati* din Brăila a început înfruntările din galele demonstrative pregătitoare pentru concursul regional din februarie și etapa națională din martie a First Tech Challenge România 2023.

După clasarea în primele 10 echipe la Quantum București, din 8 ianuarie, echipa HELIX a reușit clasarea pe Locul I la Thobor Tecuci, la gala din 21 ianuarie.

O echipă unită prin inteligență, inovație, competitivitate și prietenie care a participat apoi, în perioada 17-19 februarie, la etapa regională a concursului de robotică First Tech Challenge România – ediția 2022-2023, de la București. Rezultatul: 5 din 6 meciuri câștigate, Premiul I la categoria Inovație – *Innovate Award* și calificarea la faza națională a concursului. Premiul pentru inovație a fost oferit de juriul competiției pentru că robotul creat de componenții HELIX s-a diferențiat de cei realizați de competitori prin construcția mecanică, design și funcționalitate. La etapa regională au participat 91 de echipe de robotică din țară.

Echipa de robotică a Makerspace-ului Bibliotecii Județene *Panait Istrati* din Brăila a participat, în perioada 3-5 martie, la etapa națională a concursului de robotică First Tech Challenge România – ediția 2022-2023, de la București. A patra prezență în finală. La primul lor sezon, în 2019, au câștigat premiul I pentru inovație la categoria *Collins Aerospace Innovate Award* și

s-au clasat pe locul 8 la nivel național. Sezonul următor, în 2020, la regionala concursului, echipa de robotică a obținut din nou locul I la categoria *Collins Aerospace Innovate Award*. Anul trecut, în 2022, la etapa regională, HELIX a obținut premiul I la categoria *Control Award Winner*.

Rezultatul de anul acesta în finala națională: din nou Premiul I la categoria Inovație – *Innovate Award*. Din regulamentul concursului aflăm că *Innovate Award sărbătorește o echipă care gândește cu imaginație și care are ingeniozitatea, creativitatea și inventivitatea necesare pentru a face ca proiectul conceput să prindă viață. Acest premiu jurizat este acordat echipei care are cea mai inovatoare și creativă soluție de proiectare a robotului pentru orice componentă specifică din jocul First Tech Challenge. Elementele acestui premiu includ designul elegant, robustețea și gândirea out of the box legată de design și competitivitatea ansamblului.*

Premiul reprezintă încununarea unui sezon tratat cu inteligență, dăruire și seriozitate de către toți componenții echipei, mentorii lor și voluntarii care au reprezentat Brăila, din nou, cu fruntea sus: Octavian Silviu Gheorghe - mentor, Alin Roșioru - mentor, Cristian Ionuț Soiu - elev, Sebastian Gabriel Roșioru - elev, Ștefan Ghețu - elev, Alexandru Ștefan Petcu - elev, Alexia Andreea Ion - elevă, Maria Elena Sipică - elevă, Eva Mihaela Pacea - elevă, Mihai Chirnovan - elev,

Codruț Caramarin - elev, Mădălina Georgiana Ștefu - alumni, Denis Andrei Chiriac - alumni, Andrei Cătălin Popescu - alumni. Da, echipa HELIX deja are *alumni* care au ales facultăți tehnice din pasiune, pasiune generată de ceea ce se întâmplă în Makerspace-ul instituției.

Toți componenții echipei, împreună cu mentorii și voluntarii ne-au arătat că nici măcar cerul nu mai este limita. Totul este dat de imaginație, voință, creativitate și dorință de victorie.

În decursul ultimilor șase ani, membrii echipei de robotică HELIX au devenit, din consumatori de tehnologie, creatori de tehnologie și s-au implicat în diverse activități de promovare STEAM, au participat cu succes la concursuri, și-au adus

aportul la acțiuni de protecție a mediului, au dezvoltat cursuri de prezentare și inițiere în robotică și au participat la acțiuni din viața comunității concepute în cadrul Bibliotecii Județene *Panaite Istrati* Brăila, cum ar fi deschiderea a 10 cluburi de robotică în mediul rural.

Pentru membrii echipei de robotică, recunoașterea locală, regională și națională a venit odată cu câștigarea multiplelor premii la concursurile de inovație tehnică, IT și robotică tip Hackathon sau DaVinci Contest – Reinventează viitorul și Campionatul național de robotică First Tech Challenge România.

Premiați la *Galele de Excelență ale Comunității Brăilene*, prezentați în media locală și națională, membrii echipei HELIX aparținând Bibliotecii Județene *Panaite Istrati* au pus Brăila pe harta roboticii, prin creativitate, competitivitate și succes. Și povestea continuă...

Leonard NECULAE,
redactor

Digitizarea: calea spre preservarea cărților vechi și facilitarea lecturii *la un simplu click*

Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Brăila se află într-un amplu și continuu proces de digitizare a lucrărilor pe care le deține în propria colecție. Practic, digitizarea presupune convertirea unui semnal analogic într-unul digital echivalent. Cu alte cuvinte, transformarea unor surse informaționale standard într-un format electronic. De exemplu, scanarea cărților printate și salvarea lor sub formă de e-books (cărți electronice), fișiere de tip Portable Document Format (PDF), care pot fi ulterior accesate direct de pe calculatoare sau alte dispozitive conectate la internet, ce au capacitatea de a deschide și de a reda astfel de materiale.

Instituția brăileană se numără printre primele biblioteci din România care au decis să adopte o asemenea metodă modernă ce pune la dispoziția cititorilor, oriunde s-ar afla aceștia și la orice oră doresc, documente pe care în alte condiții nu le-ar putea consulta decât în varianta clasică, într-o sală de lectură. Și pe lângă faptul că în acest mod o serie de scrieri rare devin disponibile spre a fi consultate simultan de un număr mult mai mare de cititori decât s-ar putea vreodată realiza în format fizic, odată digitizate, documentele originale și rare nu mai sunt la fel de mult uzate și supuse pericolului degradării, ceea ce reprezintă un mare plus atunci când vine vorba despre avantajele pe care le implică digitizarea.

Plecând de la aceste considerente de bază, dar nu numai, biblioteca brăileană a ajuns să aibă deja sute de cărți vechi, lucrări rare românești și străine disponibile în format digital, spre lectură, în cadrul Bibliotecii Digitale, iar procesul continuă zilnic. Dar nu discutăm doar despre cărți, ci și despre publicații, sute de documente diverse, fotografii care stau mărturie istoriei noastre, înregistrări audio ale unor evenimente importante marcate de instituție de-a lungul timpului, mii de cărți poștale, ex-librisuri deosebite, hărți etc. Toate disponibile la un simplu click pentru orice cititor interesat să le consulte din confortul propriei sale locuințe sau loc de studiu.

Bineînțeles că publicarea acestor elemente digitizate trebuie să treacă mai întâi prin filtrul impus de Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, ceea ce înseamnă că doar documentele în cazul cărora s-au împlinit cel puțin 70 de ani de la moartea ultimului coautor sunt disponibile pe internet. Însă și cele care nu îndeplinesc această condiție pot fi accesate în format digital, pe măsură ce sunt digitizate, dar numai la sediul bibliotecii, aflându-se la dispoziția cititorilor doar în rețeaua intranet. Dar chiar și aici există avantajul că acestea pot fi consultate în forma lor digitală printr-o procedură

mult simplificată, fără a mai fi solicitate în sala de lectură decât dacă situația o impune într-un fel sau altul, ori dacă cititorul chiar dorește să acceseze documentele în forma lor fizică din varii motive sau în baza unor opțiuni personale.

Tipurile de documente digitizate până în prezent și modul de lucru

Biblioteca brăileană are foarte multe tipuri de materiale pe care le-a digitizat de-a lungul anilor, în funcție de diferite elemente-cheie care au înclinat balanța în momentul stabilirii priorităților privind alegerea unei categorii sau a alteia. În vârful piramidei s-au situat întotdeauna cărțile, dar pe lângă acestea au fost digitizate și microfilme, ex-librisuri, medalii, fotografii, cărți poștale, diferite documente istorice, publicații, manuscrise, hărți, precum și casete audio, ceva mai recent. Concret, procesul de digitizare a colecției Bibliotecii Județene *Panaite Istrati* Brăila a început în 1998 și cel mai probabil va continua mulți ani de acum înainte. Prima dată a fost luată în calcul bibliografia școlară pentru clasele de gimnaziu, un test de început care s-a bucurat de succes. Ulterior, au fost digitizate microfilme ale periodicelor interbelice brăilene, dar și ex-librisuri și fotografii. Mai târziu s-a luat decizia să fie trecute prin această procedură cărțile vechi ce conțin informații despre Brăila, precum și anumite ziare. În prezent, prioritate au cărțile românești și cele ce au legătură cu Brăila.

Desigur, la fel de importante sunt considerate și donațiile sau achizițiile făcute de instituție și ajunse în cadrul Secției Colecții Speciale, deseori multe dintre aceste documente având întâietate în planul privind transformarea lor în obiecte digitale.

Cert este că digitizarea reprezintă un proces destul de complex, care se desfășoară pe mai multe etape, dar nu și-ar putea atinge scopul final fără o infrastructură care să faciliteze accesul la informație, mai precis fără platforma online, unde materialele scanate ajung să fie urcate și de unde pot fi accesate de cititori. Modulul de Bibliotecă Digitală este unul mai nou, dar face parte din sistemul integrat de bibliotecă TinREAD, ce a fost pus în operă încă din 2010.

Însă până la momentul în care un document să ajungă disponibil cititorilor în forma sa digitală, sunt câțiva pași tehnici de parcurs. În primul rând, orice material nou trebuie înregistrat în sistemul intern al bibliotecii. Ulterior, acesta

poate fi digitizat (scanat, convertit după caz) și urcat sub forma sa digitală în baza de date, la o adresă unică, deja creată în legătură cu numărul de inventar, cota, titlul etc. Toate fișierele primesc și o copertă, ceea ce le face mai ușor de identificat în Biblioteca Digitală, mai târziu. Pasul legat de anexarea fișierelor digitale vine la pachet și cu completarea unor informații de bază, cum ar fi titlul și o scurtă descriere, precum și cu stabilirea TAG-urilor, a numărului de utilizatori care vor avea acces simultan, limita de vârstă (dacă este cazul) și ruta de accesare, fie ea prin internet, intranet sau doar pe bază de autentificare. De asemenea, fișierele digitizate sunt salvate în paralel și în baza de date hardware a instituției. Totodată, acestea sunt conectate la secțiunea potrivită în cadrul Bibliotecii Digitale, pentru a facilita accesul celor interesați.

Alte elemente cruciale în procesul de digitizare a colecțiilor sunt, fără îndoială, protejarea pe cât de mult posibil a materialelor, a cărților, publicațiilor etc. În special a pieselor vechi, rare, astfel încât să nu fie degradate în timpul scanării. Pe lângă manevrarea cu grijă a acestora, bibliotecarii care au de îndeplinit o astfel de sarcină, trebuie să poarte mănuși pentru a nu produce daune nedorite documentelor, precum și mască de protecție în vederea evitării inhalării de microparticule ce se produc inevitabil în timpul răsfoirii paginilor vechi. De asemenea, setarea avută în vedere privind calitatea materialelor scanate este de minimum 300 DPI (Dots Per Inch/Puncte Per Inci) pentru cărți și de minimum 600 DPI pentru documente mai mari, precum hărți etc. Formatul fișierelor este în general de tip PDF (Portable Document Format), însă în cazul fotografiilor, cărților poștale, care nu sunt anexate la comun, ci în mod individual, biblioteca lucrează cu fișiere

ce au extensia de tip JPEG (Joint Photographic Experts Group).

Dacă vorbim despre conversia înregistrărilor de pe casetă audio în format digital, procesul implică și mai mulți pași. Nemaivând cerere din partea publicului, în timp, casetele audio au fost casate din colecțiile bibliotecii. Astfel, pentru a salva totuși din înregistrările audio realizate de-a lungul anilor la diverse evenimente găzduite de instituție din 1981 și până în 2007, perioadă în care încă s-a mai recurs la această formă de arhivare, s-a luat decizia realizării de noi fișiere de sine stătătoare, în format MP3 (MPEG-1 Audio Layer 3). Astfel, înainte de a ajunge să fie audiată de cei interesați, o înregistrare audio trece prin următoarele etape: digitizarea propriu-zisă a casetei, ascultarea acesteia, editare (după caz), identificarea performerilor evenimentelor și a altor date importante, identificarea de afișe și/sau articole ale vremii, crearea unei noi înregistrări în TinREAD, urcarea fișierului nou creat și a informațiilor conexe.

De asemenea, la final, realizarea legăturii la segmentul potrivit din cadrul Bibliotecii Digitale și a conexiunilor cu alte articole, cărți, materiale din baza de date ce tratează același subiect.

Aparatura din dotarea bibliotecii destinată digitizării

Pe lângă computere, alte elemente necesare procesului de digitizare a documentelor, aflate în dotarea Bibliotecii Județene Panait Istrati sunt: un scanner semiautomat performant *RoboScan V2* care poate digitiza cărți de diferite dimensiuni și este dotat cu suflantă ce poate răsfoi paginile în baza unei programări făcute în prealabil și un braț mobil vertical cu geam, ce presează ușor documentele și le poziționează în așa fel încât scanarea să poată fi realizată cât mai bine. Un scanner manual *Bookeye 4 Kiosk*, care poate digitiza mai

multe tipuri de documente, precum pagini, cărți, hărți de diferite dimensiuni, cu o bază mobilă, ce poate fi dispusă atât pe orizontală cât și în poziția *V*. De asemenea, acesta are și o funcție de eliminare a degetelor de pe marginea filelor, din cadrul final creat după scanare, pentru a ajuta la menținerea deschisă a cărților mai rigide, care au nevoie să fie fixate în timpul lucrului. Mai multe scanere de birou de tip A4, cu capac, modele *Musi Page Express 2448F* și *Epson Perfection V19*, de asemenea capabile să scaneze la rezoluții mari. Acestea sunt în general folosite pentru documente mici, fotografii și cărți poștale.

Mai mult, din luna februarie a acestui an, un cercetător din partea Muzeului Județean Olt, din Slatina, care a dorit să rămână anonim, a donat Secției Colecții Speciale a Bibliotecii Județene Panait Istrati, un scanner tip *CZUR, model ET16* – versiune europeană. Acesta a venit dotat cu pedală, buton declanșator, degetare care ajută utilizatorul să țină paginile cărților deschise în timpul scanării, fără ca acestea să fie vizibile și să afecteze imaginea finală.

Totodată, instituția a luat decizia de a utiliza începând cu luna noiembrie 2022 un casetofon portabil, *Auna model 10035572*, dotat cu intrare USB (Universal Serial Bus) și capacitate de convertire a semnalului analog în digital, sub formă de fișiere MP3.

Cele mai noi titluri digitizate din cadrul colecției bibliotecii

De-a lungul anilor la Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Brăila au fost digitizate numeroase tipuri de documente. Numai de anul trecut și până în prezent a fost actualizată baza de date cu câteva sute de titluri proaspăt scanate. De la publicații și cărți vechi precum colecția *Junimea* și *Sămănătorul*, de I. E. Torouțiu, edițiile de la volumul I până la X din 1931 până la 1940 sau *101 Fabule* de George Sion, din 1869, un Ceaslov tipărit în limba română cu litere chirilice din 1907, o altă carte veche - *Mythologie* de Dr. I. Kiriace, *Istoria muzicii la români* de Mihail Gr. Poslușnicu din 1928 și până la felurite documente vechi interesante: facturi din Brăila ce datează din anii 1921, 1923, 1936, contracte de vânzare-cumpărare din 1925, autorizații de construire din 1926 și alte documente care pot ajuta cititorul să își facă o idee despre modul în care funcționa administrația brăileană pe vremuri și nu numai. Tot în colecția Bibliotecii Județene *Panait Istrati* se regăsesc și mii de fotografii cu personalități din Brăila sau care surprind modul în care arăta orașul în trecut. La fel de multe cărți poștale care au circulat și care încă păstrează sentimentele transmise de expeditori către destinatari, unele fiind datate cu foarte mulți ani în urmă. Imagini realizate în cadrul unor studiouri foto din Brăila, care reliefează foarte bine portul oamenilor la anumite momente din istorie și multe alte lucruri

interesante. Odată scanate și urcate în baza de date digitală a instituției, toate acestea pot fi consultate mult mai ușor de către doritori și de ce nu, analizate mult mai atent, într-un format mai mare, pe ecranele calculatoarelor.

Dintre înregistrările audio ce sunt convertite din format analog, de pe casete audio într-unul digital, pentru a putea fi accesate de cei interesați, cea mai veche datează din decembrie 1981 și surprinde Centenarul Bibliotecii Județene. Printre evenimentele culturale de atunci s-a numărat și un medalion pro-memoria pentru dramaturgul Ion Al. Vasilescu-Valjan, la care a luat parte fiica acestuia Despina Vasilescu-Valjan. De asemenea, inaugurarea fostului sediu al bibliotecii, din Casa Tineretului, pe Calea Călărașilor nr. 54, ce a avut loc la 2 noiembrie 1994. O serie de lansări de carte importante precum *O corabie spre Bethleem* de Fănuș Neagu, din 1997 sau *Hotel Omega* de Cezar Hârjescu, în același an. Un interviu cu Petre Răileanu, un altul cu Ilie Gilbert din 1998 și lista poate continua.

Cert este că procesul digitizării titlurilor aflate în colecția bibliotecii, indiferent de format, avansează zi de zi, astfel că pagina Biblioteca Digitală cunoaște constant noi adăugiri.

Alexandru NECULA,
bibliotecar

Inteligența artificială (AI) – o provocare, o amenințare sau un ajutor în bibliotecă?

Pe măsură ce Inteligența Artificială (AI – Artificial Intelligence) continuă să crească cu pași repezi, cum se poate manifesta tehnologia AI în bibliotecile noastre publice, academice și școlare?

Asistență pentru clienți cu ajutorul AI

În lume, serviciile digitale ale bibliotecilor conțin un amalgam de colecții e-media și soluții software de la terți, pe care încearcă să le prezinte ca pe o experiență de bibliotecă unificată. În timp ce bibliotecile au experimentat (și continuă să experimenteze) utilizarea de chatbots cu inteligență artificială, multe alte platforme editoriale sau de carte online lansează din ce în ce mai multe soluții sofisticate, orientate către clienți. De exemplu, distribuitorul de conținut digital de bibliotecă Overdrive utilizează acum interfață asistată de AI pentru a răspunde la întrebările frecvente privind serviciile pentru clienți.

În viitorul apropiat, astfel de chatbots vor deveni din ce în ce mai obișnuiți și mai performanți. Între aceste oferte și dezvoltarea serviciilor de inteligență artificială administrate de bibliotecă, care probabil vor urma, o complexă paletă de opțiuni de asistență pentru clienți 24/7 ar trebui să continue să se dezvolte.

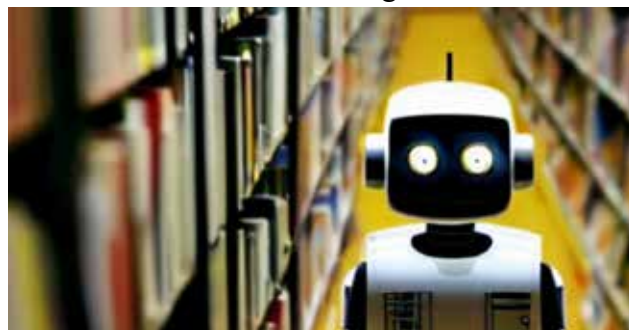
Instrumente de marketing și design

Posedând bugete de marketing limitate, bibliotecile se luptă adesea cu asigurarea unor imagini și grafice de stoc de calitate. Având în vedere creșterea numărului de programe automate de furt de imagini, utilizarea de grafică obținută în urma unei căutări pe internet poate fi riscantă, chiar și atunci când conținutul pretinde a fi liber de drepturi de autor. Imaginile generate de inteligența artificială pot oferi o opțiune bună la cerere și sunt deosebit de utile în special atunci când nevoia este una stringentă. Canva's Text-to-Image Generator este un add-on la un software deja popular în bibliotecă, în timp ce Craiyon,

Midjourney și alte opțiuni există. Generatoarele text-imagine evoluează acum continuu și se lucrează rapid la numeroasele opțiuni video generate de AI.

Programe și servicii de bibliotecă

La fel ca în cazul oricărei tehnologii emergente, biblioteca are un rol important în gestionarea acestora pentru integrarea lor în asigurarea de servicii în cadrul comunităților. Bibliotecile pot oferi programe de tip prelegere pentru a ajuta clienții să înțeleagă conceptele de bază ale AI, utilizările sale comune și dezbaterile etice din jurul acestei tehnologii. De asemenea, pot oferi oportunități practice de utilizare a generatoarelor de imagini AI, a roboților de chat (cum ar fi ChatGPT) și chiar de a antrena o inteligență artificială folosind Teachable Machine de la Google.

Bibliotecile predau de mult timp educația mediatică. Creșterea inteligenței artificiale reprezintă atât o provocare, cât și o oportunitate în această privință. În calitate de consumatori critici (și referenți) de informații, personalul bibliotecii trebuie să se familiarizeze cu noile instrumente ale meseriei, ceea ce va include acum discernerea deepfakes și identificarea conținutului textual generat de AI (deosebit de important în mediile școlare/academice). Pe măsură ce aceste abilități sunt învățate și puse în aplicare în serviciile de referință, ele trebuie să fie predate și utilizatorilor. Pe măsură ce elevii interacționează cu chatbots cu inteligență artificială capabili să scrie rapoarte, bibliotecarii (și oamenii din domeniul educației, în general) vor trebui să determine cum să coexiste cu astfel de instrumente într-un mediu de învățare.

ChatGPT ca instrument de brainstorming / soluționare a problemelor

Robotul AI ChatGPT are multe aplicații cu care se confruntă personalul în cadrul unei biblioteci. Unii membri ai personalului bibliotecii se pot încadra în rolul unui web-designer accidental; ChatGPT poate furniza cod simplu de la o solicitare de text, precum și depanarea secțiunilor de cod existente. Punerea unei întrebări către AI poate genera o listă de sugestii și argumente care reprezintă adesea un bun punct de plecare pentru abordarea problemelor de zi cu zi.

ChatGPT poate fi, de asemenea, un antidot excelent pentru blocajul scriitorului, generând un punct de plecare pentru un raport care se poate rafina. În cele din urmă, chiar dacă poate fi un șoc, managerii de bibliotecă se pot trezi uneori nevoiți să redacteze memo-uri destul de banale. ChatGPT poate transforma destul de eficient câteva bullet points într-un memo/email funcțional pentru personal, care poate fi ușor editat pentru a se potrivi cu tonul și caracteristicile specifice ale organizației dumneavoastră.

Impactul asupra colecțiilor și dezvoltării acestora

Instrumentele de dezvoltare a colecțiilor bazate pe inteligență artificială își vor face în curând loc în biblioteci. Aceste instrumente pot oferi o perspectivă mai profundă și mai puternică asupra materialelor, utilizând textul integral al titlurilor în crearea scorurilor lexicale și în efectuarea de audituri de diversitate. Dacă ne uităm la cărțile audio scoase de edituri sau aflate în colecțiile unor biblioteci, costul relativ scăzut al narațiunii AI va crește probabil numărul de titluri publicate anual - o situație care este în același timp îngrijorătoare pentru naratori și potențial benefică pentru accesibilitatea colecțiilor în general.

Aplicațiile comerciale și de cercetare ale inteligenței artificiale (AI) devin acum din ce în ce mai importante. Inteligența artificială este

utilizată pentru a îmbunătăți produsele, pentru a prezice comportamentul clienților, pentru a ține evidența stocurilor și pentru a analiza Big Data. Agenții AI sunt, de asemenea, angajați pentru a îmbunătăți performanța motoarelor de căutare și a smartphone-urilor.

Există o serie de moduri în care AI este luată în considerare pentru aplicații în bibliotecă, în special analiza datelor, sprijinirea accesului de la distanță la serviciile de bibliotecă și transformarea bibliotecii într-un centru de cercetare care utilizează Big Data. AI are potențialul de a îndeplini sarcini de rutină care acum necesită o ființă umană, ceea ce va elibera bibliotecarii pentru a oferi expertiza aprofundată pe care o dețin, esențială pentru cercetarea avansată și aplicarea acesteia în activități.

Utilizarea Big Data

Odată cu toate progresele tehnologice, cele mai elementare activități ale oamenilor generează mai multe date ca niciodată. Stocarea și analiza seturilor mari de date poate fi un avantaj real pentru bibliotecari, deoarece aceștia dispun de competențele și cunoștințele relevante pentru a utiliza cât mai bine aceste surse masive de informații.

Stocarea și analiza seturilor mari de date poate fi un avantaj real pentru bibliotecari, deoarece aceștia au abilitățile și cunoștințele relevante pentru a utiliza cât mai bine aceste surse masive de informații. Cum pot fi utilizate Big Data de către biblioteci? Big Data pot îmbunătăți activitatea bibliotecii, în general, prin simplul fapt că au acces la mai multe informații despre mintea utilizatorului.

Într-un articol scris pe publiclibrariesonline.org despre utilizarea Big Data în biblioteci, Ginny Mies subliniază faptul că *bibliotecile pot folosi informații de bază despre clienți pentru a ajunge mai bine la clienți, pentru a crea o conexiune mai bună cu comunitatea și pentru a deveni mai relevante și a rămâne mai flexibile și adaptabile*

la toate schimbările din mediul înconjurător.

Mai mult, bibliotecile pot folosi Big Data pentru a crea o experiență personalizată pentru utilizatori, oferind conținut și resurse în funcție de dorințele fiecăruia. Dar, în același timp, bibliotecile trebuie să ia în considerare problemele de confidențialitate care vin odată cu orice acces la datele personale.

Inteligența artificială integrată

Cu Siri și Alexa disponibile pe toate dispozitivele din ziua de azi, împreună cu apariția OpenAi și ChatGPT, inteligența artificială nu mai este o tehnologie futuristă, ci câștigă tot mai mult teren în activitățile noastre de zi cu zi. După cum subliniază Kristin Whitehair într-un articol, *având în vedere că multe aplicații de inteligență artificială se concentrează pe furnizarea de informații către utilizator, poate părea că inteligența artificială reprezintă o provocare pentru biblioteci*. Dar, în același timp, ea adaugă că *inteligența este artificială, nu umană. Bibliotecile pot conecta oamenii la informații și, mai important, la alți oameni*, în timp ce AI nu poate face acest lucru.

Adăugarea unei laturi inteligente la toate aplicațiile din bibliotecă reprezintă o oportunitate reală de a înțelege modelele de comportament ale utilizatorilor și de a se adapta la nevoile acestora.

Bibliotecile trebuie să evolueze și să îmbrățișeze revoluția inteligenței artificiale pentru a face inteligența artificială și sistemele conversaționale mai accesibile și mai centrate pe om. Roboții de chat sunt deja utilizați în mai multe site-uri web care se ocupă de întrebările adresate de clienți, oferă sfaturi de orientare și îndrumă clienții către

resurse relevante. Implementarea sistemelor conversaționale în biblioteci și muzee îi va ajuta pe utilizatori cu întrebările lor și va crește accesibilitatea. În plus, învățarea automatizată ar putea fi utilizată pentru a aduna informații despre statisticile de utilizare. Ce cărți sunt împrumutate, în ce perioadă a anului? Cum caută utilizatorii informații? Învățarea automatizată poate atribui titluri de subiecte textelor complete, indexa și clasifica documentele și dezvoltă vocabulare.

Administratorii de referințe, precum Mendeley și ResearchRabbit, folosesc învățarea automată pentru a identifica și recomanda lucrări de cercetare pe baza obiceiurilor de lectură ale utilizatorului. În cadrul unor proiecte de cercetare s-au utilizat tehnici de grupare pentru a identifica automat entitățile editurilor folosind înregistrările MARC.

Dar relația dintre biblioteci și AI depășește aplicarea AI pentru funcțiile bibliotecilor. Așa cum am arătat mai sus, bibliotecile pot oferi educație în domeniul AI și, de asemenea, ar putea contribui la crearea acelor spații comunitare în care utilizatorii pot interacționa cu programele și informațiile furnizate de AI în siguranță și în mod privat. Inteligența Artificială este aici pentru a rămâne, așadar, cu cât mai repede bibliotecile includ AI în operațiunile lor, cu atât mai bine.

Pe de altă parte, în domeniul Inteligenței Artificiale, abia am început să zgâriem suprafața. Anii care vor urma vor prezenta atât provocări, cât și oportunități pentru biblioteci, în timp ce vom naviga pe nisipurile mișcătoare ale unei tehnologii care promite să aibă un impact major asupra vieții noastre de zi cu zi.

(Continuare în numărul următor al revistei)

Surse:

Libraries play an important role in the future of AI, Mary Beth Holm, *Asist*
How Can AI be Used in Libraries, Nick Tanzi, *The Digital Librarian*
The Future of the Libraries, Nikki DeMarco, *Bookriot*

Leonard NECULAE,
redactor

PROIECTE ȘI CONCURSURI

Proiect Național de Scriere Creativă *Fantezii literare*, ediția a III-a

Scrisul, în diferitele sale forme, este unul dintre cele mai folosite moduri de comunicare. Atunci când acesta este elaborat, când surprinde cele mai adânci trăiri ale ființei umane, când cel care îl mănuieste imaginează lumi cu ajutorul său și le oferă celorlalți, scrisul devine artă. O astfel de preocupare urmărește Proiectul Național de Scriere Creativă *Fantezii literare* să scoată în evidență și, iată, au trecut deja trei ani de când Biblioteca Județeană Panait Istrati Brăila a pus bazele unei astfel de manifestări complexe.

Proiectul este structurat pe două etape și se adresează bibliotecilor publice din țară care doresc, la fel ca noi, să sprijine adolescenții pasionați de arta scrisului. Pe parcursul câtorva luni, bibliotecile care ni s-au alăturat au organizat ateliere de scriere creativă în urma cărora tinerii între 13 și 19 ani și-au îmbunătățit tehnicile în vederea realizării unor texte pentru Concursul

Național de Scriere Creativă *Fantezii literare*. Astfel, fiecare bibliotecă a selectat cele mai bune texte în proză scurtă, care au ajuns apoi la biblioteca din Brăila pentru a fi evaluate de un juriu specializat.

La această ediție, în proiect s-au înscris zece biblioteci publice - județene, municipale și comunale: Biblioteca Județeană Panait Istrati Brăila, Biblioteca Municipală Radu Rosetti Onești, Biblioteca Județeană Costache Sturdza Bacău, Biblioteca Județeană Alexandru Odobescu Călărași, Biblioteca Comunală Alexandru Graur, județul Ialomița, Biblioteca Județeană Alexandru D. Xenopol Arad, Biblioteca Județeană G.T. Kirileanu Neamț, Biblioteca Județeană I.A. Bassarabescu Giurgiu, Biblioteca Județeană Christian Tell Gorj, Biblioteca Județeană Octavian Goga Cluj.

Cele 42 de texte selectate pentru concurs au fost evaluate de juriul format din: Laura Hartte, scriitoare, Raluca Alina Iorga, scriitoare, Anca Rucăreanu, blogger de carte, Daniel Kițu, profesor de Limba și literatura română la Colegiul Național Gheorghe Munteanu Murgoci Brăila și scriitor. De precizat faptul că s-a păstrat componența juriului din ediția a II-a a proiectului, deoarece am considerat că aceștia pot privi astfel în mod evolutiv competiția literară și ne pot oferi sfaturi și aprecieri pe care le putem folosi ulterior. Le mulțumim tuturor pentru implicarea voluntară în proiect și pentru dedicarea cu care au parcurs lucrările în vederea realizării clasamentului și desemnării câștigătorilor, care merită amintiți:

Premiul I

Cusururile de pe chipul Doamnei, Antonia-Maria Miclăuș, 17 ani, Biblioteca Județeană Octavian Goga Cluj;

Premiul II

Eclipsă, Teodora Moldovan, 16 ani, Biblioteca Județeană Octavian Goga Cluj;

Premiul III

Încă o poveste-clîșeu despre dragoste, Ana Leu, 19 ani, Biblioteca Județeană G.T. Kirileanu Neamț;

Mențiuni

Două inimi și totuși numai una, Ștefania Bădilă, 18 ani, Biblioteca Județeană Panait Istrati Brăila;

Moștenirea de la bunica, Ștefania-Ioana Dascălu, 19 ani, Biblioteca Județeană G.T. Kirileanu Neamț.

Pe lângă diplome și premiile în bani, câștigătorii vor primi, ca de altfel toți participanții la concurs, antologia care va cuprinde textele tuturor, în ordinea punctajului obținut de la juriu. Volumul va fi realizat la editura Proilavia a Bibliotecii Județene Panait Istrati Brăila, fiecare ediție a proiectului bucurându-se de o astfel de apariție editorială.

Apreciem implicarea elevilor, care ne-au oferit texte memorabile, ce abordează teme și stiluri narrative variate, și a bibliotecarilor, care au văzut în acest proiect o modalitate de a oferi sprijin unor viitori posibili scriitori. Le mulțumim tuturor și îi asigurăm că deschiderea noastră va fi aceeași și în anii care vor urma!

Clasament Fantezii literare, ediția a III-a, 2023

1. *Cusururile de pe chipul Doamnei*, Antonia-Maria Miclăuș, 17 ani - Biblioteca Județeană Octavian Goga Cluj - 329,1 p.

2. *Eclipsă*, Teodora Moldovan, 16 ani - Biblioteca Județeană Octavian Goga Cluj - 325,7 p.

3. *Încă o poveste-clișeu despre dragoste*, Ana Leu, 19 ani - Biblioteca Județeană G.T. Kirileanu Neamț - 314,8 p.

4. *Două inimi și totuși numai una*, Ștefania Bădilă, 18 ani - Biblioteca Județeană Panait Istrati Brăila - 307 p.

5. *Moștenirea de la bunica*, Ștefania-Ioana Dascălu, 19 ani - Biblioteca Județeană G.T. Kirileanu Neamț - 305,12 p.

6. *Vortexul*, Alessia Oancea, 17 ani - Biblioteca Județeană Panait Istrati Brăila - 282,2 p.

7. *Valsul timpului*, Daria Moșoiu, 16 ani - Biblioteca Județeană Octavian Goga Cluj - 280,24 p.

8. *Reveria*, Andreea Carmen Ulmeanu, 17 ani - Biblioteca Județeană Al. Odobescu Călărași - 264,5 p.

9. *Între trupuri și lumi*, Bianca-Alexandra Crucilă, 18 ani - Biblioteca Județeană Christian Tell Gorj - 261,6 p.

10. *Enantiomerii discursului*, Sara Pascu, 18 ani - Biblioteca Județeană Al. Odobescu Călărași - 252,7 p.

11. *Tecla*, Marisia Alisia Drăgan, 14 ani - Biblioteca Comunală Al. Graur Reviga, jud. Ialomița - 250,9 p.

12. *Am ajuns unde trebuia să fiu*, Alexandra Mirea, 16 ani - Biblioteca Județeană Octavian Goga Cluj - 247,75 p.

13. *Ai grijă în mașina cui te urci*, Cristina-Daniela Bicăjanu, 18 ani - Biblioteca Județeană G.T. Kirileanu Neamț - 247,3 p.

14. *O clipă de noi*, Ioana-Teodora Iftimia, 18 ani - Biblioteca Județeană G.T. Kirileanu Neamț - 245,2 p.

15. *Singur într-un război*, Roxana Stoian, 17 ani - Biblioteca Județeană Panait Istrati Brăila - 243,1 p.

16. *Patefon cu goarnă*, Josephine Popescu, 15 ani - Biblioteca Județeană Christian Tell Gorj - 242,6 p.

17. *Balconul luminos*, Larisa Iuliana Nistor, 14 ani - Biblioteca Județeană I.A. Bassarabescu Giurgiu - 238,24 p.

18. *XO*, Ema Haș, 16 ani - Biblioteca Județeană Octavian Goga Cluj - 237,3 p.

19. *Lacrimi*, Corina Chiru, 17 ani - Biblioteca Județeană Al. Odobescu Călărași - 231,2 p.

20. *Poveste de avertizare*, Adriana Emilia Lefter, 17 ani - Biblioteca Județeană I.A. Bassarabescu Giurgiu - 225,62 p.

21. *Spre supraviețuire*, Mihaela-Ioana Andrieș, 17 ani - Biblioteca Municipală Radu Rosetti Onești - 213,75 p.

22. *Trecând peste umbre*, Mihai Claudiu Cazan, 17 ani - Biblioteca Județeană I.A. Bassarabescu Giurgiu - 213,25 p.

23. *La reina de los bandidos*, Ruxandra-Maria Ghineț, 14 ani - Biblioteca Județeană C. Sturdza Bacău - 203,6 p.

24. *Nadine Norvina din Cartierul de Nord*, Lavinia-Angelica Dumitru, 18 ani - Biblioteca Județeană I.A. Bassarabescu Giurgiu - 201,24 p.

25. *Căutarea adevărului*, Teodora Rita Fodor, 13 ani - Biblioteca Județeană C. Sturdza Bacău - 196,5 p.

26. *Pune-ți o dorință!* Mara Daniela Mare, 13 ani - Biblioteca Județeană C. Sturdza Bacău - 182 p.

27. *Magia interpretării*, Larisa-Andreea Lungociu, 17 ani - Biblioteca Municipală Radu Rosetti Onești - 180,5 p.

28. *Limbile ceasului se mișcă*, Karina-Elena Carabă, 17 ani - Biblioteca Municipală Radu Rosetti Onești - 179,5 p.

29. *Acasă*, Briana-Maria Aldea, 17 ani - Biblioteca Județeană Al. Odobescu Călărași - 178,9 p.

30. *În sfârșit eu*, Alexia Cîrstea, 17 ani - Biblioteca Județeană Panait Istrati Brăila - 175 p.

31. *Fata cu mâini de aur*, Paula Roșca, 14 ani - Biblioteca Județeană Al. D. Xenopol Arad - 172,53 p.

32. *Androgin pisicesc*, Elena-Celestina Mitroiu, 16 ani - Biblioteca Municipală Radu Rosetti Onești - 168,8 p.

33. *Iubirea*, Diana Costăchescu, 16 ani -

Biblioteca Județeană Al. Odobescu Călărași - 163,3 p.

34. *Muntele*, Mihai Cristea, 13 ani - Biblioteca Comunală Al. Graur Reviga, jud. Ialomița - 135,7 p.

35. *Țara de nicăieri*, Adelina Petronela Băjănar, 13 ani - Biblioteca Județeană I.A. Bassarabescu Giurgiu - 128 p.

36. *Ca de fiecare dată*, Teona Popovici, 14 ani - Biblioteca Județeană C. Sturdza Bacău - 117 p.

37. *O schimbare neașteptată*, Gabriel Carp, 13 ani - Biblioteca Județeană Al. D. Xenopol Arad - 113,73 p.

38. *Viață ascunsă*, Teodora Cărare, 13 ani - Biblioteca Județeană C. Sturdza Bacău - 99,2 p.

39. *Școala cu suflet de foc*, Chiril Ciumpe, 13 ani - Biblioteca Județeană Al. D. Xenopol Arad - 83,5 p.

40. *Un mic prieten*, Alexandra Cotrău, 14 ani - Biblioteca Județeană Al. D. Xenopol Arad - 77,65 p.

41. *Frumusețea unui vis de primăvară*, Bianca Duralia, 13 ani - Biblioteca Județeană Al. D. Xenopol Arad - 76,24 p.

42. *Cerasela*, Danisandra Pandelică, 13 ani - Biblioteca Comunală Al. Graur Reviga, jud. Ialomița - 72,8 p.

Roxana NEAGU,
coordonator proiect

Concursul Național de Creație Literară pentru Copii Și eu știu să scriu! Ediția a III-a, aprilie 2023

Biblioteca Județeană Panait Istrati Brăila și Asociația Culturală *Leviathan* București au organizat în lunile martie - aprilie 2023, Concursul Național de Creație Literară *Și eu știu să scriu!* ediția a III-a, 2023.

Scopul acestui concurs este de a impulsiona copiii cu talent la scris să-și prezinte creațiile în cadrul unui concurs de acest gen, descoperindu-și valoarea potențialului lor artistic, iar altor copii să le trezească interesul pentru educație și cultură.

Premiile cele mai importante ale acestui concurs sunt dragostea de artă și dragostea de oameni prin care copiii propășesc spre lumină tot ce este mai frumos în această lume.

Desigur, e binecunoscut că talentul vine din naștere, de la Dumnezeu și, începând din copilărie, talentul se perfecționează prin multă muncă, prin îndrumători de specialitate spre succesul mult dorit. De aceea am lansat acest gen de concurs pentru a descoperi noi și noi talente din rândul tinerei generații și pentru a pune în valoare posibilitățile artistice ale copiilor de pretutindeni.

La această ediție au participat copii din toată țara și din Republica Moldova, cu aproape 200 de creații literare. Toate lucrările admise în concurs au respectat regulamentul și temele sugerate. Asta ne bucură foarte mult pentru că ne-am atins scopul propus. De ce? Pentru că acest concurs nu este neapărat o competiție în sine. L-am considerat ca pe o platformă de creație literară sau ca pe o lecție în care copiii să răspundă la acest tip de provocare prin talentul lor la scris și unde, prin participare, toți învață să-și îmbogățească imaginația, să viseze magia lumii, să cunoască lumea și să-și dezvolte bagajul expresiilor verbale, ca să nu mai spunem de respectarea limbii române și de redactarea corectă, conform normelor academice. Deci, aceasta a fost intenția noastră și credem că am reușit prin voi să atingem aceste obiective.

Cele mai multe creații literare au fost poezii (130) la ambele secțiuni. Competiția a fost strânsă la acest capitol și juriul a avut mult de lucru pentru acordarea premiilor.

Ne-au surprins în mod plăcut povestirile concurenților despre și din Univers, despre prietenii din natură și am râs voioși la textele umoristice. Fascinante, captivante și originale! Acești copii știu să scrie. Bravo! Bravo!

În numele meu și al juriului, felicităm câștigătorii acestui concurs și reamintim tuturor că talentul nu se împrumută, nu se transmite, ci este parte din bogăția sufletească a fiecăruia. Nu cred că te poți bucura de un premiu dacă

nu îți aparține, dacă nu este rezultatul muncii și talentului tău. Un concurs reprezintă o treaptă în dezvoltarea copilului, în posibilitatea de a-ți fi recunoscut talentul, o treaptă spre creație, iar juriul are misiunea de a descoperi și promova aceste talente, nu de a cerceta originalitatea lucrărilor și de a-și pune celebra întrebare: a fi sau a nu fi? - Pușa Roth, președintele juriului.

Membrii juriului au fost: Pușa Roth, președintele juriului, scriitoare, dramaturg, redactor-șef adjunct la revista *Leviathan*, membră a Uniunii Scriitorilor din România; din București Costin Tuchilă, scriitor, critic literar, redactor-șef la revista *Leviathan*; Victoria Furcoiu - Bunica, scriitoare de literatură pentru copii, din Brașov, membră a Uniunii Scriitorilor din România; Roxana Neagu, corector la Biblioteca Județeană Panait Istrati Brăila; Alessia Oancea, elevă la Colegiul Național Gh. M. Murgoci Brăila.

S-au acordat 40 de premii, la care s-au adăugat alte 5 premii speciale pentru lucrările participanților. Iată clasamentul:

🏆 Premiul pentru originalitate al Asociației Culturale *Leviathan*

Negoită George - Școala Gimnazială Vlaicu Vodă, Brăila

Premiile Editurii *Arco Iris* Braşov

Petrea Ana-Maria - Şcoala Gimnazială
Ştefan cel Mare, Focşani, Vrancea
Mocanu Clara - Colegiul Naţional Pedagogic
D.P. Perpessicius, Brăila
Iftimoaea Darius - Şcoala Gimnazială Hangu,
Neamţ
Dumitrescu Andrei - Şcoala Gimnazială *Mihai*
Viteazul, Pucioasa

Secţiunea 7-10 ani poezie

Premiul I

Terentiev Teodora - LT *Ion Creangă*, Coşniţa,
Dubăsari, Republica Moldova
Obadă Evelina - IPLT *Alexandru Ioan Cuza*,
Chişinău, Republica Moldova
Cozmulici Evelina - IPLT *Alexandru Ioan*
Cuza, Chişinău, Republica Moldova

Premiul II

Sgîrcitu Maria - Şcoala Gimnazială *Fănuş*
Neagu, Brăila
Dominte Antonia - Şcoala Gimnazială Hangu,
Neamţ
Vulpe Andra Gabriela - Şcoala Gimnazială
Ion Creangă, Brăila

Premiul III

Popa Matei - Şcoala Gimnazială *Ştefan Cel*
Mare, Focşani
Cădere Antonia - Şcoala Gimnazială Hangu, Neamţ
Papanaga Nicolae - IPLT *Alexandru Ioan*
Cuza, Chişinău, Republica Moldova

Mentîuni

Mihălcioiu Luca - Şcoala Gimnazială *Elena*
Donici Cantacuzino, Pucioasa
Păduraru Alexandra - Şcoala Gimnazială
Hangu, Neamţ
Seserman Mihai - Şcoala Gimnazială *Vasile*
Bumbac, Costâna, Suceava

Secţiunea 7-10 ani proză

Premiul I

Guedenon Nira - Colegiul Naţional Pedagogic
D.P. Perpessicius, Brăila
Dima Sofia Elena - Şcoala Gimnazială *Ion*
Creangă, Brăila

Premiul II

Arhip Lina - IPLT *Alexandru Ioan Cuza*,
Chişinău, Republica Moldova
Bădică Bogdan - Şcoala Gimnazială *Vasile*
Alecsandri, Brăila

Premiul III

Cădere Andreea - Şcoala Gimnazială Hangu,
Neamţ
Mohorea David Cristian - Şcoala Gimnazială
Al. I. Cuza, Brăila

Mentîuni

Mihăilescu Sarah - Şcoala Gimnazială *Fănuş*
Neagu, Brăila
Dehuţă Anastasia - Şcoala Gimnazială
Drăguşeni, Suceava

Secţiunea 11-14 ani poezie

Premiul I

Ioniţă Sara Ioana - Colegiul Romano-Catolic
Sf. Iosif, Bucureşti
Luca Miruna - Liceul Teoretic *Carol I*, Feteşti
Voicu Crina - Liceul Teoretic *Carol I*, Feteşti

Premiul II

Lupu Patricia - Colegiul Romano-Catolic *Sf.*
Iosif, Bucureşti
Fronea Teodora Irina - Colegiul Romano-
Catolic *Sf. Iosif*, Bucureşti

Ghilea Maria Iosana - Clubul Copiilor Sântana

Premiul III

Machidon Irina - LTPR *M. Marinciuc*,
Chişinău, Moldova
Radu Anamaria - Şcoala Gimnazială Hangu,
Neamţ

Istratii Ecaterina - LTPR *M. Marinciuc*,
Moldova

Mentîuni

Măriuţă Cătălina - LTPR *M. Marinciuc*,
Chişinău, Moldova
Lupuşor Teodor - LTPR *M. Marinciuc*,
Chişinău, Moldova
Popa Victoria - LTPR *M. Marinciuc*, Chişinău,
Moldova

Secţiunea 11-14 ani proză

Premiul I

Mercea Andreea - Şcoala Gimnazială Horea,
Alba
Munteanu Natalia - Colegiul Romano-Catolic
Sf. Iosif, Bucureşti

Premiul II

Abordieneci Naomi - Şcoala Gimnazială
Pahomie C. Vasiliu, Grămeşti
Mihailă Alex - Şcoala Gimnazială *Fănuş*
Neagu, Brăila

Premiul III

Lazar Anastasia - Şcoala Gimnazială nr. 279,
Domnesti, Ilfov
Vlagali Răzvan - Şcoala Gimnazială nr. 49,
Bucureşti

Mentîuni

Buzatu Amelia - Şcoala Gimnazială Hangu,
Neamţ
Ioan Daria Alexandra - Şcoala Gimnazială nr.
279, Bucureşti

Lucrările premiate pot fi vizualizate accesând
linkul: <https://sectiacopiibjbraila.blogspot.com/>

Vă mulţumim pentru înţelegerea şi încrederea
în acest concurs! Totodată, cu toate aprecierile
noastre, vă aplaudăm pentru participare şi vă
aşteptăm la următoarea ediţie. 🍌🍌🍌
Succes!

Doiniţa Mihaela STANCIU, bibliotecar
Lică BARBU, prozator
Coordonatori proiect

Alfabetizarea digitală a persoanelor adulte - un succes

Campania *Hai pe Net!* a debutat la Biblioteca Județeană Panait Istrati din Brăila în luna octombrie 2022, ca parte a campaniei naționale omonime. Organizată de către fundația *Education for an Open Society* (EOS) din Timișoara, a fost implementată în toate marile orașe din țară cu ajutorul partenerilor locali – biblioteci județene, orașenești și școlare, instituții de învățământ și alți parteneri care, împreună, alcătuiesc **Rețeaua de centre digitale din România**. Aceasta este o inițiativă ce face parte din proiectul *Împreună în România Digitală* și își propune să îi susțină pe cei care nu au competențe digitale de bază. Scopul este alfabetizarea digitală a persoanelor adulte care nu au avut încă ocazia/șansa de a învăța să folosească un computer pentru a îndeplini sarcini devenite uzuale în ziua de azi, precum navigarea pe internet, comunicarea cu ajutorul e-mailului, plasarea unei comenzi on-line sau crearea unui cont la companiile de utilități, gaze, electricitate etc. Așadar, o campanie de incluziune digitală.

Pentru a facilita implementarea proiectului, Fundația EOS a oferit câte un grant de 2.000 de euro pentru 20 din cei peste 80 de parteneri implicați, iar Biblioteca Județeană Panait Istrati s-a numărat printre beneficiarii acestui ajutor. Până la finele anului trecut, am reușit să instrui peste 100 de beneficiari locali, aparținând atât mediului urban – majoritatea – cât și celui rural. Pentru aceasta, ne-am deplasat cu o parte din calculatoare la bibliotecile din comuna Unirea și din satul Lanurile unde, cu sprijinul reprezentanților administrației locale – în special al doamnei primar și al doamnei bibliotecar –, ne-am desfășurat activitățile de instruire a beneficiarilor. Demn de precizat, în satele amintite am întâlnit o populație bine conectată la stilul de viață actual, cu oameni care folosesc în mod curent internetul pentru a comanda produse sau a plăti facturi. O surpriză plăcută care ne-a făcut și nouă sarcina mai ușoară.

Un alt aspect care trebuie evidențiat este efortul de promovare a campaniei. Începând de la clasicele afișe pe hârtie, lipite la diferite instituții sau în mijloacele de transport în comun, trecând prin promovarea online pe conturile de pe rețelele sociale ale bibliotecii și până la

posturi de radio și de televiziune, toate mijloacele de informare au fost folosite pentru a ajunge la potențialii beneficiari ai instruirii. La rândul lor, aceștia au provenit din medii profesionale foarte variate, dar preponderent din categoria de vârstă a pensionarilor.

Deși campania națională s-a încheiat la finalul anului trecut, instruirile au continuat la bibliotecă până la sfârșitul lunii februarie. Oamenii au aflat din presă și au venit să învețe. Am creat două grupe noi cu care ne-am întâlnit de câte trei ori pe săptămână, timp de două luni. Ecoul mediatizării... În continuare suntem pregătiți să formăm grupe noi, dacă există suficiente cereri.

Nu putem încheia scurta prezentare fără a menționa ajutorul colegilor. Începând cu domnul manager, care ne-a pus la dispoziție automobilul instituției și s-a implicat activ în promovare, continuând cu doamna șef-serviciu *Automatizarea și dezvoltarea activităților*, colegii din cadrul *Compartimentului editură, tehnoredactare, publicații culturale* care s-au implicat în realizarea de fotografii și clipuri, diseminarea pe internet și gestionarea programului sălii de

curs, astfel încât să fie mereu liberă când am avut nevoie de ea, colegii din cadrul *Biroului Administrativ* care ne-au ajutat cu partea de catering, respectiv cu transportul în județ și, nu în ultimul rând, colegii din cadrul *Biroului Colecții speciale. Depozit legal. Centru Multicultural* care au înțeles importanța campaniei și ne-au suplinit în momentele în care ne-a fost imposibil să ne îndeplinim sarcinile obișnuite, precum și restul colegilor care ne-au sprijinit îndrumând persoanele interesate către noi. Implementarea campaniei *Hai pe Net!* la Biblioteca Județeană *Panait Istrati* din Brăila a însemnat așadar un efort colectiv.

Cătălin RÎȘNOVEANU,
bibliotecar

CODE Kids (III)

Unul dintre obiectivele proiectului *CODE Kids – Programează viitorul comunității tale*, inițiat de Fundația *Progress*, este acela de a înființa peste 100 de cluburi de coding în biblioteci locale din 27 de județe. Obiectivul s-a dovedit a fi unul realist și în scurt timp a prins contur. Datorită acestui proiect ambițios al Fundației *Progress*, în cadrul Bibliotecii Comunale Stăncuța s-a înființat clubul de coding.

Sub îndrumarea coordonatorului Turcu Costel, săptămânal au loc întâlniri prin intermediul cărora copiii au ocazia de a învăța tainele universului de coding. Cei zece membri ai clubului, cinci fete și cinci băieți, cu vârste cuprinse între 10 și 14 ani, sunt elevi ai Școlii Gimnaziale Stăncuța, dornici să răspundă provocării de a-și depăși limitele cunoașterii și de a se dezvolta într-un domeniu relativ nou, dar cu mare potențial. În fiecare zi de miercuri, timp de două ore, copiii se întâlnesc pentru a parcurge activități de pe platforma *code.org*. Într-un mediu relaxant, îmbinând interacțiunea offline cu utilizarea tehnologiei, micii programatori au fost inițiați în limbajul de programare *scratch* cu ajutorul căruia au realizat diverse proiecte digitale. În anul 2022 au participat și la competiția *Code Kids Fest Braila*, în cadrul căreia au obținut o mențiune.

Proiectul *CODE Kids* nu antrenează doar capacitatea copiilor de a învăța programare, implică și dezvoltarea creativității, a abilităților de organizare și acordarea atenției la detalii. Orice activitate de programare solicită manifestarea simultană a unor competențe care contribuie

la dezvoltarea personală a copiilor. La fiecare întâlnire se înregistrează progrese care, în mod vizibil sau mai puțin vizibil, îi pregătesc pe copii să atingă succesul. Munca depusă săptămânal în cadrul clubului de robotică nu este suficientă, sunt necesare, de asemenea, perseverența și dorința de autodepășire, rezultatul conjugării celor trei aspecte fiind cu siguranță vizibil în viitorul copiilor. Entuziasmul lor asigură premisele necesare unei dezvoltări armonioase, orientate pe obiective realiste. Aceștia spun că sunt foarte încântați de fiecare întâlnire, participă cu plăcere și se bucură atât de cunoștințele dobândite, cât și de munca în echipă, posibilitatea de socializare și dezvoltare într-un grup cu interese comune. Coordonatorul clubului observă evoluția copiilor pe care o consideră surprinzătoare și, bineînțeles, îmbucurătoare. Acesta subliniază importanța șansei pe care au primit-o copiii din mediul rural prin acest proiect. Dezvoltarea competențelor de coding și STEAM prin realizarea de teme creative cu utilitate practică aduce în rândul tinerilor un element de noutate.

Prin intermediul proiectului *CODE Kids – Programează viitorul comunității tale*, Fundația *Progress* a înregistrat rezultate peste așteptări: 4.600 de copii implicați, în anul 2022 peste 1.200 de copii în cluburile *CODE Kids* înființate în 110 biblioteci partenere și o prezență activă în 33 de județe din țară.

Teodora LUNGU,
documentarist

Câteva impresii de la Conferința Națională a ANBPR BiblioNEXT, 10-14 mai 2023, Craiova

În primăvara anului 2023, în mai, luna florilor, Doljul a ales să găzduiască Conferința Națională a ANBPR BiblioNEXT cu tema: **Biblioteca publică – sursă de promovare și păstrare a memoriei locale**. O alegere inspirată, neîntâmplătoare, dacă ținem cont de faptul că orașul Craiova, în general, și Biblioteca Județeană *Alexandru și Aristia Aman* Dolj, în special, au făcut o misiune de credință din salvarea și restaurarea patrimoniului local, indiferent ce înseamnă el: documente, clădiri, personalități etc.

Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Brăila a fost reprezentată de o delegație formată din: Corina Ciuraru, șef serviciu *Automatizarea activităților. Digitizare* și Ion Volcu, șef birou *Colecții speciale. Depozit legal. Centrul multicultural*.

Deschiderea oficială a lucrărilor conferinței a avut loc la Muzeul de artă – Centrul *Constantin Brâncuși*, un spațiu generos, foarte modern, dedicat operei și vieții marelui sculptor român. Ca de obicei, în prezența delegaților din toată țara, au luat cuvântul oficialitățile locale ale județului, dar și Adrian Cioroianu, directorul Bibliotecii Naționale a României, precum și Maria Cristina Firu, prim-vicepreședinte ANBPR. A urmat

momentul în care toți cei prezenți au adus un omagiu regretatei Olimpia Bratu, managerul Bibliotecii Județene *Christian Tell* Gorj, prematur plecată dintre noi.

Sesiunile în plen au durat aproape două zile, timp în care vorbitorii au adus contribuții importante și exemple de bune practici din bibliotecile publice românești în legătură cu istoria locală și memoria culturală a comunităților pe care le deservesc. S-au putut distinge câteva categorii mari de subiecte abordate: carte de patrimoniu, patrimoniu arhitectonic, preservare, digitalizare și biblioteci digitale, publicare de documente referitoare la memoria culturală și activități pentru public derulate în biblioteci.

Delegația brăileană a avut următoarele intervenții:

Corina Ciuraru: **Istoria locală și memoria locală în Biblioteca Digitală a Brăilei**, un mic ghid care evidențiază etapele și eforturile de alcătuire a bibliotecii digitale, o modalitate modernă și sigură de preservare și asigurare a accesului online la documentele vechi și prețioase din colecțiile bibliotecii brăilene.

Ion Volcu: **Contribuțiile Bibliotecii Județene Panait Istrati Brăila la păstrarea și valorificarea memoriei culturale locale**, așa cum arată și numele, sunt prezentate pe scurt modalitățile prin care colectivul bibliotecii brăilene valorifică informațiile specifice: bibliografie locală, editare de publicații, concursuri și alte activități, digitalizare etc.

Pe lângă prezentările valoroase ale colegilor de breaslă, această conferință a avut marele beneficiu că participanții au admirat câteva dintre casele de patrimoniu ale Craiovei, restaurate și admirabil puse în valoare prin eforturile oamenilor din aceste locuri. Am vizitat în interior Casa Dianu, care va fi în curând dată în folosință și va adăposti un muzeu inedit: **Muzeul cărții și exilului românesc**, un spațiu reabilitat, dotat cu aparatură și tehnică modernă și care va avea în componență săli de expoziții permanente și temporare pentru adulți și copii, săli de concerte, săli multimedia, spații de lectură și petrecere a timpului liber. Muzeul va reuni cele mai valoroase colecții de carte și documente obținute de Biblioteca Județeană *Alexandru și Aristia Aman* începând cu anul 2013.

De asemenea, pentru cei care au avut disponibilitatea de timp necesară, Craiova a fost locul ideal pentru a vizita o serie de muzee și instituții care dețin colecții unice și valoroase.

În cadrul acestor evenimente profesionale, cel mai mare câștig este cel al proiectelor și ideilor care prind viață în urma discuțiilor libere între colegi. Schimburile informale de experiență, dincolo de prezentările în plen, conduc adeseori la colaborări profesionale cu rezultate, uneori, peste așteptări.

Fiecare conferință ANBPR o putem considera un bilanț al celor întâmplate în anul care a trecut, dar și o linie de start pentru cel care este în curs. Ne încărcăm cu informații, proiecte și colaborări care vor aduce plus valoare pentru fiecare bibliotecă. Toate acestea prin eforturile bibliotecilor gazdă de a ne reuni, al asociației de a păstra valorile profesionale ce ne ghidează și prin participarea bibliotecarilor din întreaga țară doritori să prezinte tot ceea ce au realizat în mod notabil.

Corina CIURARU
Președinte ANBPR – Filiala Brăila

Brăila Tech Sprint, o zi și o noapte de programare în bibliotecă

Luna aprilie a fost marcată la Biblioteca Județeană Panait Istrati, ca de altfel fiecare lună, de o multitudine de evenimente centrate pe nevoile comunității brăilene. În această categorie se înscrie și competiția de tip hackathon *Brăila Tech Sprint*, ediția I.

Tinerii brăileni au abilități IT demonstrate prin premiile și diplomele câștigate în fiecare an în competiții județene sau naționale. Concursurile și olimpiadele școlare oferă șansa celor doritori de a-și testa limitele și de a performa în multiple moduri. Cu toate acestea, în Brăila lipsea una dintre competițiile *mai altfel*, un hackathon. Wikipedia ne informează că *un hackathon (în română scris și hackaton, cunoscut și ca hack day, hackfest sau codefest) este un eveniment (care poate ține de la o zi până la o săptămână) în care mai mulți programatori, dar și alte persoane ce participă la dezvoltarea de software (designeri, manageri de proiect etc.), colaborează pentru dezvoltarea unui proiect software. Cuvântul «hackathon» este o combinație din cuvintele «hack» și «maraton», unde «hack» este folosit în sensul de explorarea unor idei prin programare, nu de pătrundere neautorizată într-un sistem informatic.*

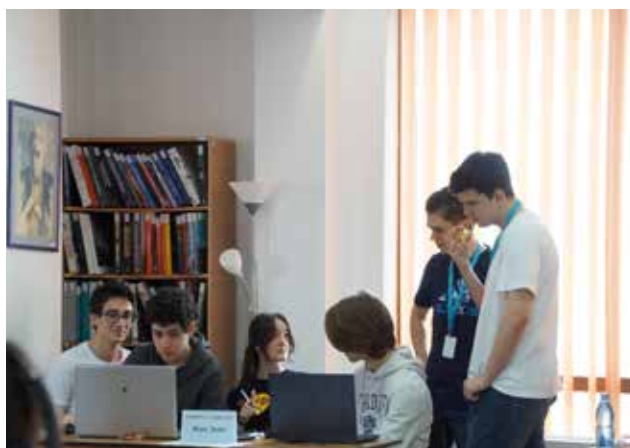
Astfel a prins viață un proiect pe care îl doream de mult timp, hackathonul de care aminteam mai sus, derulat în perioada 8-9 aprilie 2023. O echipă de organizare formată din Corina Ciuraru - șef serviciu și trei elevi de elită ai școlii brăilene: Mario Vlavianu, Ștefan Ghețu și Andrei Iașar a avut entuziasmul și determinarea de a oferi

și orașului de la Dunăre șansa de a arăta că are tineri deștepți, talentați, pasionați și capabili să demonstreze, în condiții destul de dure, că sunt cei mai buni și creativi în elaborarea de soluții informatice care să rezolve nevoi reale ale comunității.

Pe durata celor 24 de ore de programare nonstop s-au înscris 11 echipe, însumând 24 de participanți, din care două abandonuri. Pentru jurizare am ales persoane care au putut aborda din unghiuri diferite prezentările concurenților: prof. universitari, prof. de informatică, antreprenori și programatori. Prezentările ne-au adus mari satisfacții, proiectele informatice produse în cele 24 de ore de nesomn și trudă au fost creative, proaspete, pline de energia specifică tinerilor și au entuziasmat deopotrivă juriul, organizatorii, publicul, dar și finanțatorii hackathonului. A fost prima ediție, cu mari emoții pentru că și la nivel local a fost o premieră, nicio competiție de până acum nu se potrivea cu provocarea unui hackathon, dar, trăgând linie, se poate spune că organizatorii nu își doresc altceva decât să îndeplinească condițiile și să aibă puterea necesară astfel încât și la anul să rămână nedormiți peste 30 de ore, dar uimiți de ceea ce se poate realiza în acest răstimp într-o bibliotecă publică.

Proiectele prezentate, dar și oboseala acumulată au solicitat intens deopotrivă participanții, dar și organizatorii. A fost un mare efort de a sta treaz o noapte care părea că nu se mai termină, dar și o provocare să oferim cateringul necesar pentru peste 20 de participanți. În acest scop am fost

ajutați de cei doi sponsori, pe care îi menționăm cu recunoștință: IME România S.R.L. și PANCROEX S.A. Brăila.

Fără falsă modestie, se poate afirma că Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Brăila este Centru de Excelență STEAM pentru bibliotecile publice românești. Cu mai multe acțiuni implementate în premieră la nivel național, cum ar fi un Makerspace, o echipă de robotică, un centru acreditat ECDL pentru 3D Printing și mai nou hackathonul *Brăila Tech Sprint* 2023, probabil că biblioteca a demonstrat deja excelența în acest domeniu. Toate aceste proiecte sunt validate de numărul impresionant de competiții câștigate cu premii sau diplome, demonstrând fără niciun dubiu că în biblioteca publică brăileană se face performanță, nu substituind școala, ci completând în mod real competențele copiilor și tinerilor cu acele discipline atât de necesare viitorului: robotică, programare, modelare și printare 3D etc.

Vă prezentăm clasamentul *Brăila Tech Sprint*, ediția I, în urma punctajului obținut de echipe:

Premiul I (3030 lei) – Echipa **System Slayers** (Toma Raluca, 18 ani; Obreja Cristina, 17 ani), **455p.**, Proiectul *Your Heathy Meal* (Aplicație pentru mobil de rețete gustoase și sănătoase);

Premiul II (1815 lei) – Echipa **Hex Team** (Pacea Eva-Mihaela, 16 ani; Caramarin Codruț Cristian, 16 ani; Chirovan Mihai, 16 ani), **420p.**, Proiectul *EcoFighter* (Joc educațional despre reciclarea selectivă a deșeurilor);

Premiul III (915 lei) – Echipa **SLAYers** (Sipică Maria Elena, 16 ani; Gheorghe Ștefan-Augustin, 16 ani), **398p.**, Proiectul *Dating Veggies* (Joc educațional despre alimentație sănătoasă și promovarea consumului de legume);

Echipa **Tech Geeks** (Alex Nicholas Bacalu, 17

ani, Gabriel Satnoianu, 17 ani, Fluturaș Alexandru Darius, 17 ani), **390p.**, Proiectul *Viață ușoară* (Pagină web care sugerează cele mai ieftine și eficiente medicamente existente în farmacii);

Premiul special oferit de IME România SRL (600 lei) – Echipa **VândGolf4*** (Nistor Mario-Peter, 16 ani; Petcu Alexandru-Ștefan, 17 ani; Soiu Cristian-Ionuț, 16 ani), **388p.**, Proiectul *Kindoom* (Aplicație pentru mobil care ajută la păstrarea unei gândiri pozitive și a unei stări generale de bine);

Echipa **Innovation Instigators** (Plopeanu Rareș, 16 ani; Iordache Ștefan Andrei, 16 ani), **353p.**, Proiectul *EcoGarden* (Pagină web pentru iubitorii de plante de grădină);

Echipa **Elitele*** (Konya Sabin Gabriel, 17 ani; Silviu Fabian Ștefan, 16 ani; Balcan Mircea Ștefan, 16 ani), **351p.**, Proiectul *Farmer's Reach* (Pagină web care centralizează produsele existente în diversele piețe ale orașului Brăila, cu posibilitatea de distribuție direct acasă);

Echipa **Digital Shadows** (Soloviov Mario, 18 ani; Dincă Georgian, 18 ani; Tudori Cosmin, 18 ani), **338p.**, Proiectul *Terra Cleaning* (Aplicație pentru mobil care ajută la identificarea și curățarea locurilor poluate);

Echipa **born2code** (Scarlet Mihai, 16 ani; Răileanu Dragoș-Iulian, 16 ani), **283p.**, Proiectul *FitBoost* (Aplicație pentru cei care doresc să își păstreze un stil de viață sănătos bazat pe mișcare);

Eduard C. - abandon;

Rosewarden - abandon.

Corina CIURARU

Șef serviciu Automatizarea activităților.

Digitizare

Gala de Excelență a Comunității Brăilene – ediția a II-a

Gala de Excelență a Comunității Brăilene s-a născut din dorința de a premia faptele, inițiativele și proiectele remarcabile care se întâmplă în județul Brăila. Este un proiect al Forumului Tinerilor din România - Filiala Brăila și misiunea Galei este aceea de a oferi anual comunității brăilene un eveniment-barometru al faptelor bune, un mijloc de întâlnire, recunoaștere și promovare a firmelor, organizațiilor, instituțiilor și persoanelor care au adus o schimbare în bine.

Gala de Excelență a Comunității Brăilene este împărțită în 14 categorii, după cum urmează: Agricultură, Antreprenariat și sustenabilitate, Artă, cultură și promovarea tradițiilor, Educație, Educație digitală și IT, Educație Nonformală, Incluziune socială, Justiție și protecție socială, Mediu, Sănătate și stil de viață sănătos, Sport, Turism și promovarea comunității, Voluntariat și implicare civică și Premiul de Popularitate.

Pe 9 decembrie 2022, s-a desfășurat Gala de Excelență a Comunității Brăilene, ediția a II-a, organizată de către Forumul Tinerilor din România – Filiala Brăila împreună cu Brăila Youth Hub și cu concursul Consiliului Județean Brăila și al Primăriei Brăila.

Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Brăila a fost printre instituțiile ale căror proiecte și acțiuni în viața comunității au fost recunoscute și a fost distinsă cu:

- Premiul I în cadrul secțiunii *Educație digitală și IT*, pentru proiectul *Biblioteca Digitală a Brăilei*, coordonator Corina Ciuraru, șef serviciu. *Biblioteca Digitală a Brăilei* este unul dintre cele mai noi proiecte ale Bibliotecii Județene și oferă publicului diverse documente scanate, prelucrate astfel încât să poată fi consultate pe loc, de oriunde, oricând, disponibile doar *la un click distanță*.

Biblioteca Digitală a Brăilei este un succes și pentru că este dinamică, pentru că în fiecare zi se adaugă noi și noi obiecte digitale destinate să trezească interesul tuturor celor care vor accesa aceste colecții virtuale.

- Premiul al II-lea la secțiunea *Educație digitală și IT*, pentru Echipa de robotică *Helix* a Bibliotecii Județene *Panait Istrati* Brăila, mentor Silviu Octavian Gheorghe, bibliotecar. Echipa de robotică *Helix* nu mai are nevoie de nicio prezentare, premiul fiind acordat pentru rezultatele foarte bune pe care le-a avut la toate concursurile la care a participat, menținând cu succes Brăila pe harta roboticii.

Pe lângă premiile mai sus amintite, biblioteca a fost implicată și în alte inițiative, în calitate de partener, premiate și ele la ediția a II-a a Galei de Excelență a Comunității Brăilene:

- Premiul al II-lea la secțiunea *Mediu* pentru proiectul *PLAS... TIC - tac - tic!*, Doinița Stanciu, bibliotecar. *PLAS... TIC - tac - tic!* este un proiect de educație ecologică finanțat de Lidl România și dezvoltat de adolescentele Grupului de Inițiativă Locală *Oglinda naturii* și Asociația *Creionăm Viitorul*, având ca partener și Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Brăila.

- Premiul al III-lea la secțiunea *Educație*, grupul *Nino Nino*, coordonator Lică Barbu, voluntar, inițiatorul unui minunat proiect de educație cultural-artistică pentru copii, al Asociației Culturale *Leviathan* în parteneriat cu Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Brăila.

Scopul Bibliotecii Județene *Panait Istrati* din Brăila este să fie alături de sau parte componentă a proiectelor și inițiativelor care contribuie la dezvoltarea orașului, la promovarea acestuia, la îmbunătățirea vieții culturale și sociale. Proiectele dezvoltate de Biblioteca Județeană sunt inovative și de impact, iar premiile acordate în cadrul Galei de Excelență a Comunității Brăilene au dovedit că sunt și apreciate la justa lor valoare.

Leonard NECULAE,
redactor
Foto: Iuliana CHIRCU

Pe malul stâng – o expoziție de pictură în acuarelă cu suflet

Joi, 25 mai 2023, ne-am bucurat de vernisajul unei expoziții de pictură în acuarelă ce a adus culoare și mai ales suflet, în această lume cu multe tonuri de gri în care trăim.

Artistul plastic Vasile Trandafir s-a născut în 1959 la Constanța. Este absolvent al Universității din Iași, specialitatea filologie engleză. A lucrat ca profesor, traducător, interpret și chiar specialist în asigurări de viață. Din 2011 locuiește la Varșovia, Polonia. A predat limba română la Universitatea SWPS din Varșovia.

Din octombrie 2015, a început să picteze în acuarelă, participând la cursurile mai multor maeștri ai picturii în acuarelă, printre care Ovidiu Iovănel, Corneliu Drăgan-Târgoviște, Cao Bei An, Rafał Rudko, Martine Jolit, Adam Papke.

Este membru al Asociației Acuareliștilor din Polonia, al Asociației Artiștilor Plastici din Varșovia, precum și al Asociației *Artiști Dobrogei* din Constanța.

A participat la mai multe expoziții de acuarelă din România, Albania, Polonia, Franța, Germania, Slovacia și Slovenia.

Fiindcă a fost profesor, după absolvirea facultății, la Tulcea, Vasile Trandafir a rămas cu nostalgia peisajelor Deltei, a poveștilor locurilor, a sufletului naturii de lângă apele curgătoare, peisaje și povești pe care le-a redescoperit pe lângă alte ape și în țara lui de adopție, Polonia.

La vernisajul expoziției au luat cuvântul Hugo Mărăcineanu, vice-președinte al Uniunii Artiștilor Plastici, Filiala Brăila și pictorul Teodor Vișan din Galați, care au prezentat publicului istoria picturii în acuarelă, maeștrii români și străini și influențele regăsite în picturile în acuarelă expuse.

Vasile Trandafir a oferit celor prezenți, în premieră la Brăila, experiența asistării la nașterea unei picturi în acuarelă *live*, transmisă și pe ecranul Spațiului Multicultural *Dunărea*, purtând astfel participanții în locul unde se împletesc inspirația, hârtia, apa și culoarea pentru a crea un rezultat spectaculos.

Artistul a oferit un tablou Bibliotecii Județene *Panait Istrati* Brăila și un altul în cadrul unei tombole organizate în timpul vernisajului.

A doua zi, pe 26 mai, Vasile Trandafir a susținut un Masterclass de pictură în acuarelă în fața elevilor Liceului de Arte *Hariclea Darclee* din Brăila. După vizitarea expoziției *Pe malul stâng* și prezentarea făcută de autor, care a răspuns și întrebărilor legate de anumite lucrări expuse, participanții s-au regăsit la Sala de lectură a Bibliotecii Județene *Panait Istrati* Brăila.

A fost o întâlnire relaxată, în care tinerii artiști au ales un model de pictură în acuarelă din portofoliul prezentat, pe care l-au recreat împreună cu autorul, atenți la explicații și la proiecțiile de pe ecrane.

Magie în culori, voie bună, explicații, curiozități, tehnici, întrebări și răspunsuri, premiul pentru cea mai bună lucrare, o altă lume, o reușită.

Leonard NECULAE,
redactor

Cariera militară – The American Way

Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Brăila a găzduit întâlnirea dintre US ARMY CIVIL AFFAIRS TEAM 1814 format din CPT Kovacs, SSG Schaeffer, SSG Garcia și SGT Bush cu elevii și profesorii de la Colegiul Național *Nicolae Bălcescu*, Colegiul Național *Gh. Munteanu-Murgoci*, Liceul de Arte *Hariclea Darclée*, Liceul Teoretic *Nicolae Iorga* și Școala Gimnazială *Vasile Alecsandri* cu sprijinul Inspectoratului Școlar Județean Brăila, Centrului Militar Județean Brăila, Batalionului 1 CIMIC (Civil – Military Cooperation) al Statului Major al Forțelor Terestre și Ambasadei SUA.

Oaspeții americani au vizitat, pentru început, biblioteca și le-au fost prezentate cărți și documente ce fac parte din fondul deosebit de valoros al Biroului Colecții Speciale de către Ion Voicu, șeful compartimentului.

Întâlnirea cu elevii și profesorii brăileni a început cu scurte repere istorice ce au amintit de Planul Marshall pentru Europa, aplicat după terminarea celui de-al Doilea Război Mondial, înființarea NATO în anul 1947 și rolul său de securitate și apărare a statelor membre.

Militarii americani au adus în atenția celor prezenți viața cazonă americană, începând cu recrutarea sau înrolarea, antrenamentul de bază, specializările militare, viața din teren, echipamentul, deplasările și hrana. Au povestit scurte întâmplări din viața unui recrutar, unele comice, iar altele dure, au vorbit despre provocările și așteptările unui militar de carieră pentru că cele peste două sute de joburi existente în armata americană reprezintă o ofertă serioasă pentru orice candidat. Cei ce vor să se înroleze au șanse egale, indiferent de sex, religie sau gen. SSG Garcia a mărturisit că este născută în Vietnam și a

fost adoptată de o familie de americani, iar acest lucru i-a schimbat viața. A simțit astfel nevoia de a da și ea ceva înapoi țării de adopție și s-a înrolat.

Militarii SUA au avut un dialog interactiv cu cei prezenți și au răspuns la întrebări despre cum au ales viața în uniformă, experiențele trăite, misiunile din teatrele de operații, modul în care îmbină viața personală cu cariera militară, colaborarea cu militarii români și părerea lor despre țara noastră.

Mulți elevi au luat cuvântul adresându-se într-o engleză impecabilă care i-a impresionat plăcut pe oaspeți.

CPT Kovacs și SSG Schaeffer au vorbit și despre stagiile din Irak și Afganistan, despre războiul împotriva terorismului, pericolele cu care au dat piept direct și modul cum gestionează relația cu cei de acasă după experiențele din teatrele de operații. CPT Kovacs chiar a glumit și a spus că nu știe exact cum arată casa lui acum, pentru că soția a găsit un serviciu mai bun într-un alt stat și s-a mutat acolo cu copiii, iar el abia așteaptă să-i vadă.

Atmosfera a devenit amicală odată cu micul concurs de deschidere a mostrelor de rații alimentare ale armatei americane, precum și cu probarea vestelor de luptă și a căștilor militare.

O întâlnire fructuoasă în care s-a putut vedea și sufletul războinicului dincolo de disciplină, misiuni și ordine. *The American Way* - un drum aspru, cu provocări, sloganuri, tradiție militară, respect pentru simbolurile naționale și dorința de a lupta de partea binelui.

Leonard NECULAE,
redactor

Activitatea Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova în contextul diplomației publice și culturale

Fondată în anul 1832, Biblioteca Națională a Republicii Moldova este una dintre principalele instituții publice culturale de rang național, care își realizează cu succes planul de activitate, contribuie la elaborarea modificărilor cadrului legislativ și de reglementare al domeniului biblioteconomic, promovează și implementează recomandările UNESCO, organizează reuniuni științifice și culturale la nivel național și internațional, desfășoară o suită de activități socio-culturale, contribuie la promovarea și implementarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă 2030. BNRM participă la informarea populației despre importanța ODD-urilor în scopul implicării și susținerii realizării prevederilor Agendei naționale de Dezvoltare Durabilă – 2030, furnizează activități și servicii ce fac obiectul ODD-urilor în îndeplinirea obiectivelor referitoare la educație, economie și cultură. Prin oferirea acestor servicii, BNRM contribuie la îmbunătățirea calității vieții cetățenilor, la edificarea unei societăți pașnice, solidare și de înaltă coeziune, formată din oameni educați, cu gândire critică și care respectă cu strictețe drepturile omului.

Bibliotecile naționale ale lumii, păstrătoare ale celor mai valoroase manuscrise și cărți imprimate, sunt un vehicul deosebit de eficient pentru diplomația culturală. Aceste instituții, ca platforme pentru discursul civic în rândul grupurilor de utilizatori, reunesc experiențe împărtășite la nivel global, pentru înțelegerea reciprocă între culturi. Un exemplu viu sunt documentele de patrimoniu de pe lista UNESCO *Memoria Lumii*, păstrate în bibliotecile naționale ale lumii. Aceste publicații valoroase contribuie la consolidarea păcii și a schimburilor culturale dintre diferite țări și continente. Publicațiile incluse în *Memoria Lumii* au fost cândva editate cu suportul unor persoane fizice sau juridice, au aparținut diferitelor popoare, regimuri, autorități, care probabil s-au confruntat, au dus războaie etc. Totodată astăzi, aceste documente seculare fac parte din patrimoniul documentar reprezentativ scris și imprimat al lumii. Un exemplu similar este și biblioteca digitală EUROPEANA, la nivel european. Colecțiile de patrimoniu ale BNRM sunt prezente în EUROPEANA din anul 2010.

Biblioteca Națională a Republicii Moldova dezvoltă relații culturale și diplomatice cu ambasadele și misiunile diplomatice acreditate în Republica Moldova, cât și cu institutele culturale responsabile pentru Republica Moldova. Parteneriatele de colaborare oferă instituției noastre posibilitatea de a promova imaginea țărilor, popoarelor, limbilor vorbite, de a realiza proiecte de dezvoltare și de a pune în aplicare rezultatele inovatoare, contribuind la promovarea imaginii pe arena internațională a istoriilor de succes.

Considerăm că unul dintre rolurile de bază ale diasporei este promovarea imaginii Republicii Moldova peste hotare. Fără promovarea valorilor culturii naționale, este imposibil să ne imaginăm un dialog cu conaționalii noștri, aflați în diaspora. Mai multe instituții publice, și nu numai, pot contribui la promovarea și valorificarea culturii naționale în exterior, cu implicarea conaționalilor noștri aflați în diaspora. Cultura este o punte care unește oameni, popoare, țări și națiuni, iar unul dintre actorii cheie care crează aceste sinergii sunt misiunile diplomatice ale Republicii Moldova, realizate în străinătate. Pe parcursul ultimilor ani de activitate, Biblioteca Națională a Republicii Moldova, în parteneriat cu Biroul Relații cu Diaspora și cu Institutul Diplomatic din cadrul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene a implementat proiectul național *Diplomația culturală*. În cadrul acestui proiect, au fost organizate sesiuni de instruire cu suportul BNRM pentru reprezentanții ambasadelor Republicii Moldova, acreditate peste hotare, consilierii culturali au fost informați și instruiți cu privire la modalitățile de promovare a imaginii Republicii Moldova, în special în diaspora, prin *Activități socio-culturale* și *Resurse și instrumente*. Aceste sesiuni au contribuit la formarea unor competențe digitale, prin utilizarea instrumentelor, resurselor și platformelor gestionate de către Biblioteca Națională, ca suport informațional veridic, pentru desfășurarea acțiunilor și activităților necesare. Vorbitorii au menționat că proiectele culturale implementate în diaspora pot fi promovate prin noile mijloace de comunicare și pot ajuta la instituirea valorilor democratice. La fel s-a menționat că, pentru

dezvoltarea unor modele ale diplomației culturale, este necesară implicarea tinerilor în construcția unor rețele culturale capabile să susțină valorile fundamentale, precum libertatea individuală, respectul pentru spațiul comun (public) și regulile de bază ale democrației.

BNRM deține o politică editorială activă, axată pe publicarea de monografii, culegeri de articole, reviste naționale, cataloage de expoziții, anuarul enciclopedic *Calendarul Național*, care cuprinde nume de referință din domeniul științei, culturii și artei, personalități marcante originare din Republica Moldova. Conținutul științific și calitatea grafică ale acestor publicații contribuie la consolidarea imaginii instituției atât în cadrul comunității la nivel național, cât și internațional. O altă publicație de valoare, editată de către Biblioteca Națională a Republicii Moldova, este revista socio-culturală *Moldova*. La inițiativa Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova, pe parcursul anului 2023, în parteneriat cu Institutul Diplomatic, s-a reușit transmiterea către misiunile diplomatice, dar și către ONG-urile culturale din diaspora moldovenească, a circa 45 de exemplare ale anuarului *Calendarul Național 2023* și a peste 250 de exemplare ale revistei socio-culturale *Moldova*.

În parteneriat cu Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova, Biblioteca Națională asigură dezvoltarea culturii mediatice și informaționale a comunității, prin dezvoltarea serviciului de Educație Mediatică și Informațională. Prin intermediul acestui serviciu, biblioteca contribuie la consolidarea democrației, la dezvoltarea rezilienței sociale, a gândirii critice și analitice, la sporirea interesului pentru implicarea constructivă și activă în luarea deciziilor la nivel personal, comunitar și național.

Activitățile ce poziționează Biblioteca Națională drept instituție care promovează diplomația publică sunt acțiunile desfășurate în raport cu cetățenii refugiați din Ucraina, aflați temporar pe teritoriul Republicii Moldova. În acest context au fost organizate: excursii, activități interactive (atelieri, jocuri etc.) atât în spațiul special amenajat pentru familiile refugiaților, cât și în alte spații ale BNRM. Începând cu luna martie a anului 2022, au fost colectate informații despre localizarea unor grupuri de refugiați, sosiți din diferite zone ale Ucrainei. Au fost organizate vizite, colectate obiecte de primă necesitate, care au fost transmise în centrele de plasament pentru refugiați. A fost pregătit și amenajat un spațiu interactiv pentru refugiații ucraineni, s-a elaborat un program pentru toți refugiații ce doreau să viziteze BNRM. Pe parcursul acestei perioade, în instituție au fost angajate în câmpul muncii trei refugiați din Ucraina. Colegele din Ucraina au reușit să se adapteze, fiind deja apreciate la locul de muncă, grație experiențelor vaste pe care le au. De altfel, angajările s-au efectuat din dorința de ajutor și implicare a bibliotecarelor din Ucraina. Credem că Biblioteca Națională a reușit să contribuie la reziliența socială a cetățenilor ucraineni, aflați temporar pe teritoriul Republicii Moldova, prin empatie, grijă, implicare. În parteneriat cu Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova, pe parcursul anilor 2022-2023, Biblioteca Națională a participat la implementarea mai multor proiecte internaționale destinate mamelor, copiilor și tinerilor refugiați din calea războiului, prin crearea de spații sigure în bibliotecile publice din țară.

BNRM dispune de săli multifuncționale cu echipament modern de proiectare și prezentare a comunicărilor în cadrul diverselor activități, precum conferințe științifice, mese rotunde,

atelieri ș.a. Pentru studiu în grup, dispunem de zone special amenajate pentru comunicare și relaxare, accesibile pentru diferite categorii de utilizatori, cu acces la Internet și rețea WiFi gratis. În BNRM sunt amenajate spații speciale pentru diverse expoziții (cărți, tablouri etc.). De asemenea, BNRM pune la dispoziția beneficiarilor sala de conferință, spații expoziționale, precum și spații multifuncționale. În una dintre sălile de lectură ale blocului central este asigurat accesul liber al utilizatorilor la colecțiile ONU și OSCE (documente oficiale, monografii, rapoarte, anuare statistice, materiale informative, reviste ș.a.). Biblioteca Națională a Republicii Moldova susține educația populației și exclude discriminarea de vârstă, rasă, etnie, sex sau religie.

Biblioteca Națională a Republicii Moldova, în calitate de instituție publică, se află într-o poziție proeminentă pentru a practica diplomația culturală, datorită valorilor pe care le promovează, relațiilor internaționale stabilite pe parcursul a peste 30 de ani, colecțiilor universale pe care le păstrează și le valorifică, evenimentelor socio-culturale desfășurate, schimbului internațional de publicații cu partenerii, dar și datorită reprezentării domeniului în diverse organizații profesionale la niveluri diferite.

Bazându-se pe experiența instituțională anterioară în materie de diplomație culturală și publică, în perioada 19-22 februarie 2023, Biblioteca Națională a Republicii Moldova a fost delegată să participe la ediția a VIII-a GPDnet, 2023 (Rețeaua Globală de Diplomație Publică), găzduită de statul Qatar, orașul Doha. La această întrunire BNRM a participat în calitate de candidat al Rețelei Globale de Diplomație Publică. În zilele de 19-20 februarie 2023, participanții din 22 de țări ale lumii au prezentat bunele practici ale diplomației publice și culturale ale statului Qatar în Golful Persic, dar și pe alte continente ale lumii. Subiectele abordate în sesiunile în plen au fost diverse, precum:

- diplomația publică și culturală în perioada crizelor;
- diplomația publică și culturală în era digitală;
- diplomația publică și culturală digitală și securitatea reputației;
- diplomația publică și culturală și educația mediatică;
- diplomația publică și culturală în relație cu diaspora;
- politici moderne, promovate de diplomația publică și culturală;
- diplomația publică și culturală și promovarea voluntariatului.

În zilele de 21-22 februarie 2023, în cadrul Adunării Generale GPDnet 2023 (Rețeaua Globală de Diplomație Publică), au fost prezentate profilul cultural al Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova și o imprimare video, care pune în valoare activitatea instituției pe segmentul de diplomație publică și culturală. Decizia bordului GPDnet a fost de a accepta I.P. Biblioteca Națională a Republicii Moldova în calitate de membru asociat al Rețelei Globale de Diplomație Publică. A fost semnat un acord de colaborare între BNRM și GPDnet. În cadrul acestui acord, Biblioteca Națională a Republicii Moldova își asumă responsabilitatea de a se afirma în continuare ca instituție publică care va reprezenta Republica Moldova în cadrul Rețelei Globale de Diplomație Publică.

În concluzie, se poate afirma că relațiile culturale sunt actualmente un instrument prin care se încearcă înlocuirea prejudecăților tradiționale cu înțelegere și cooperare. Cultura are avantajul de a fi acel lucru pe care cetățenii fiecărui stat îl poate împărtăși. Cetățenii activi, cu precădere tinerii din statele democratice sau în proces de democratizare, înțeleg latura integrativă a culturii și a dialogului cultural în acest proces și în consolidarea sa. Astfel, promovarea, la nivel mondial, a respectului pentru diversitatea și relativitatea culturală, are loc prin înțelegerea exhaustivă a culturii. La aceasta se adaugă identificarea și diseminarea obiceiurilor, reprezentărilor, formelor de exprimare, precum și a cunoașterii în toate formele ei, toate acestea reflectând cultura poporului moldovenesc. Actualul context oferă posibilitatea păstrării identității culturale, dar și înțelegerii celorlalte, fapt ce devine condiție pentru menținerea păcii și a dezvoltării societăților, prin diversitate.

Elena PINTILEI,
Director general BNRM

LUMEA CĂRȚILOR

Silvia Constantinescu - bibliotecar și scriitor în România și Suedia

Silvia Constantinescu s-a născut în satul Darabani, Comuna Negru Vodă, în județul Constanța, la 3 octombrie 1940. La divorțul părinților, în 1942, ea a fost încredințată mamei, care a părăsit România în 1945 și s-a stabilit în Suedia, nereușind să-și ia și fiica. Încercările repetate ale mamei de a-și aduce copilul în Suedia au fost însă mereu împiedicate de autoritățile comuniste.

A crescut într-un orfelinat din orașul Constanța, până la majorat. După școala generală și liceul făcute la Constanța, îndrăgostită de cărți, care au ajutat-o să trea-

că peste perioada dificilă din viața ei, a plecat la București, unde s-a înscris la Școala de Activiști Culturali, secția de bibliotecari, absolvită în 1961. A muncit la mai multe biblioteci din București și a intrat, apoi, la Institutul Pedagogic, Facultatea de Filologie, secția de biblioteconomie, absolvită în 1966, și la Universitatea București, Facultatea de Limba și literatura română, absolvită cu diplomă de filolog în 1974.

Silvia Constantinescu a lucrat apoi în București ca redactor la revistele *Reclama comercială* (1966 - 1968) și *Moda* (1968 - 1969), iar după aceea, la Comitetele de cultură din județele Hunedoara (1969 - 1970) și Gorj (1970 - 1971) în funcția de cercetător cultural. A revenit în București, ca redactor principal la revista *Flacăra* (1974) și mai apoi la *Reclama Comercială* (1975 - 1977).

În noiembrie 1977 a plecat definitiv din România la Göteborg, în Suedia, împreună cu

soțul său și cei patru copii ai lor. Abia atunci mama și fiica s-au revăzut, după o despărțire de treizeci de ani. Familia a primit cetățenie suedeză în 1981, prin naturalizare. La Göteborg, Silvia Constantinescu a lucrat la biblioteca orașului și a trebuit să-și refacă studiile pentru a putea fi recunoscute de legea suedeză.

Așa că a studiat suedeza, italiana, chineza, japoneza, teoria artei, sociologia ș.a., la Universitatea din Göteborg, informare și documentare la Școala Superioară de Biblioteconomie din Borås, absolvită cu titlul de bibliotecar, precum și japoneza și araba la Universitatea din Stockholm.

În mai 1980, Silvia Constantinescu împreună cu soțul ei, Octavian Ciupitu, au fondat publicația *Curierul Românesc* la Göteborg, publicație orientată către vorbitorii de română din lumea întreagă și care apare în continuare, acum doar în format electronic. Publicația a fost ținta mai multor acțiuni ale Securității din România, care au încercat să-i oprească apariția.

În *Curierul Românesc*, Silvia Constantinescu a publicat un mare număr de articole și interviuri cu șefi de state, șefi de partide politice, diferiți politicieni, artiști, scriitori, oameni de cultură, oameni de afaceri, astronauti, atât din Suedia, cât și din alte țări. A prezentat și foarte multe personalități notabile ale exilului românesc. Ea este în continuare redactorul responsabil al publicației, funcție deținută încă de la fondarea acesteia.

Silvia Constantinescu a condus, împreună cu Octavian Ciupitu, și galeria de artă *Galleri OCISCO* din Göteborg în perioada 1983 - 1986. Aici au organizat expoziții temporare de artă plastică cu lucrări ale unor artiști contemporani, cei mai mulți tineri, atât din Suedia, cât și din alte țări, dar și cu propriile lor creații de artă. La Göteborg, Silvia Constantinescu a lucrat și ca profesor de limba maternă pentru Secția de Limbă română de la Administrația Școlară (Göteborgs Skolförvaltning, 1980 - 1988), ca interpret de limba română la Biroul de imigrare (Göteborgs Invandrarbyrå, 1979 - 1988) și ca bibliotecară la Biblioteca Orașenească din Göteborg (Göteborgs Stadsbibliotek, 1981 - 1988).

Familia s-a mutat la Skogås, Huddinge, din regiunea Stockholm, în toamna anului 1988. După aceea, Silvia Constantinescu a lucrat la Bibliotecile Orașenești din Södertälje (1990 - 1991) și Stockholm (1989). A avut în grijă fonduri variate de carte, de la cele est-europene, până la cele ce conțineau autori din Asia și Orientul îndepărtat. De asemenea, a publicat în revistele *Invandraren*, *Invandrarapport* și *Mångfalden* articole despre imigranții din Suedia, interviuri cu șefi de partide, alți politicieni remarcați, personalități culturale, evenimente notabile ș.a.

Silvia Constantinescu a fost și corespondent extern la stațiile de radio BBC (1984 - 2000) și Radio Europa Liberă (1985 - 1999). După decembrie 1989, Silvia Constantinescu a publicat articole și interviuri

SILVIA CONSTANTINESCU

SVERIGE

Människor och idéer

Del 1

CURIERUL ROMÂNESC
Silvia & Octavian Forlag

și în publicații din România, precum *Adevărul*, *Economic*, *Palatul de Justiție*, *Cuvîntul* și *Flacăra*. A promovat cărțile și nevoia de a citi, de a fi informat, în toate locurile în care a lucrat și în toate ocaziile când s-a aflat în fața publicului.

Din 1995, Silvia Constantinescu a adunat articole și interviuri, selectate dintre cele publicate anterior în *Curierul Românesc* de-a lungul anilor, și le-a republicat, aranjate tematic.

Până acum a scos de sub tipar 11 lucrări de acest fel, dintre care 10 în limba română și una în limba engleză. Toate aceste lucrări au fost lansate la București prin grija Companiei de Librării București - CLB și a Editurii Univers și au fost prezentate de multe publicații din România.

În 2015 a primit, din partea Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România, *Premiul pentru Jurnalistică*.

Surse:

<https://www.curierulromanesc.net/silviaeng.pdf>

wikipedia

romanianstudies.org

Leonard NECULAE,
redactor

SILVIA CONSTANTINESCU
MARC P. CIUPITU

TO THE STARS

Conversations with Astronauts and Cosmonauts

CURIERUL ROMÂNESC
Silvia & Octavian Forlag

Încercări literare

Și eu știu să scriu! Ediția a III-a, 2023

Secția Împrumut pentru copii. Ludotecă

Premiul I, Secțiunea Poezie, 7-10 ani

SFATUL MAMEI

Îmi zice des mămica,
Cu glasul ei duios:
— Mai fii copilă mică!
Căci tare e frumos.
Mai stai cu talpa goală
Prin iarba de acasă.
Mai stai la mine-n poală,
Să-ți mângâi gâta deasă.
Mai joacă-te, mai cântă,
Rotește-te, dansează,
Spre înălțimi te-avântă
Și speră, și visează.
Mai spală-ți ochișorii
Cu roua din grădină
Ca de parfumul florii
Să-ți fie viața plină.
Mai zbori spre curcubeie
Mai suflă-n pădăii
Mai crezi în zâne bune
Mai cere-mi jucării.
— Mai fii copilă mică!
Căci tare e frumos.
Îmi zice des mămica,
Cu glasul ei duios.

**Teodora TERENCEV, 8 ani, Coșnița,
Dubăsari,
Republica Moldova**

DOR DE COPILĂRIE

Draga mea copilărie,
Te asemăn cu o stea
De pe bolta argintie,
Ce luminează viața mea.

Te asemăn cu o floare
Tandă și mirositoare.
Ești ca roua dimineții.
Tu ești leagăn sfânt al vieții.

Copilărie, draga mea,
În lumea mare mă petreci.
Dar nicicând nu voi uita
Serile calde pe poteci.

Nu voi uita cum ne jucam
Cu păpușa mea cea dragă
Cum de mână ne țineam
Și nu știam că pleci în grabă.

Copilăria mea, te rog,
Nu te grăbi, mai zăbovește!
Rămâi să mai visăm un pic
Să mai zâmbim copilărește!

**Evelina OBADĂ, 10 ani
Chișinău, Republica Moldova**

DOR DE COPILĂRIE

Mi-e dor de tine, copilărie,
De mâna caldă a mamei mele.
De cununa din flori de pădăie
Și de poiana cu viorele.

De dimineți cu rouă fină
De seri desculț pe ulicioară
Mi-e dor de nukul din grădină
Unde ne-adunam toți grămăjoară.

Mi-e dor de tine, copilărie!
Nu înțeleg unde te grăbești?
Mai stai cu noi, mai zăbovește!
Mai vreau să depănăm povești.

**Evelina COZMULICI, 10 ani
Chișinău, Republica Moldova**

Premiul I, Secțiunea Poezie, 11-14

PRIMA PICĂTURĂ DE APUS

De copilărie tare dor îmi este.
De vremea în care n-aveam nicio grijă,
De perioada în care speranța și iubirea erau
cele mai frumoase cuvinte,
De timpul în care mama mea era
Mare înger, îmbrăcat în veșminte argintii,
Cu o voce blândă și-un suflet de aur,
Aici, pentru a lumina cerul nopții întunecate...

De anii în care vedeam lumea în culori și mi
se spunea să încetez
Să nu mai tot visez la un soare de mult apus,
Să nu îndrăznesc să cred în schimbare,
Să dau speranță unui om ce nu are,
Într-o societate în care pacea e un concept
necunoscut.

Eram copilăroasă, mă jucam cât era ziua de lungă
Cu prietenii mei, scoși din basmele cărților
din bibliotecă
Și cu locul aventurii din filmele de pe ecranul
cel mare.

Nu știam eu că erau momente prețioase,
Că amicii mei viori urmau să dispară, dar eu nu.

Credeam că lumea e mică, pitică la fel ca mine,
Credeam că eram șireată atunci când
strecuram biscuiții mamei în buzunare,
Credeam că, dacă aş întinde mâna puțin mai mult,
Aş putea gusta zahărul dulce din care erau
formați norii,
Credeam că o rachetă construită în curtea casei
M-ar conduce până la delicioasa bucată de
brânză

Din care luna era cu siguranță formată.
Credeam că urma să salvez lumea mascată,
Credeam că voi vindeca cele mai dureroase boli.

Hai, copilărie! Întoarce-te!
Nu mă lăsa singură aici,
Nu mă da hrană bestiei ce așteaptă să îmi fure
imaginația!

Stai cu mine, stai și luptă!
Căci un val întunecat se apropie și mă înspăimântă
Hai, copilărie! Întoarce-te!
Că parcă fiecare secundă mă aduce mai aproape
De moarte...
Apun în fiecare clipă...

**Sara Ioana IONIȚĂ, 13 ani,
Bucuresti**

DOR INCANDESCENT

Universul preferat, ce răsare odată cu soarele,
La care mulți au visat,
Este-o vastă poezie ca roua florilor de mai,
O lume ce-mi place mie.

Dar nu știu cum să mă-ntorc, să nu se facă târziu,
Cum să-l opresc pe Cronos, să stea pe loc,
Și să simt, din nou, cu bucurie,
Mirosul copilăriei ce îmi aburește genele.

Să mă joc în curtea mare,
Chiar și când ecoul luminii plutește în aer
Și să strig în gura mare
Multe lucruri, cu nepăsare, spre tâmpla timpului.

Îmi e dor de cerul meu cu nori zvelți
Fără umbre, senin mereu,
Plin de zâmbete și culoare ce sparg lumina
Și de-un vârful de-ncăpăținare pe oftatul unei flori.
Simt un dor incandescent.

Miruna Nicole LUCA, 13 ani, Fetesti

ÎNCĂLCAREA ASIMPTOTEI

Fața pe care mereu am admirat-o ca pe o icoană,
 Chipul pe care mereu l-am urmat cu ostentație
 Fața pe care mereu am iubit-o frenetic
 Fiinta aceea este mama.

Perfectiunea, există oare
 Sub lumina mândrelor tăceri sau verbalizări?
 Da, în constelații strălucea,
 Steaua aceea era mama, care s-a născut printre
 tainele cerești.

Cu matematica lunecând pe liniștea cerului
 Și cu chemările mamei pe tărâmul necuvintelor
 Regula asimptotei este o alternativă,
 Iar iubirea mamei mă înlănțuie
 Într-o strânsoare definitivă.

Crina Ioana VOICU, 13 ani, Fetesti

Premiul I, Secțiunea Proză, 7-10 ani

CUM A DEVENIT VULPEA ROȘCATĂ

A fost odată demult, tare demult, atât de demult încât nu exista nici tipenie de om pe Pământ, iar animalele vorbeau cu grai omenesc. De unde au învățat să vorbească așa, nu știe nimeni.

În vremea aceea, vulpea era aleasa animalelor. Mai mult. Era regina animalelor. De ce?

Știm că vulpea are blana roșcată, dar pe vremea aceea ea avea blana de culoare violet și toate animalele erau îndrăgostite de această culoare. Da, ați citit bine: *Vi-o-let*.

Se înțelege de la sine că toate animalele o lingușeau de dimineață până seara pentru blana ei ca ametistul.

— Ce blană minunată aveți, Majestate! o tot lăuda mios bursucul Peter.

— Blana dumneavoastră este excepțională, cu adevărat. Cu ce o îngrijiți? Îndrăzni să o întrebe doamna iepure, Isabel.

Și tot așa...

Într-o zi, ce-i veni cumetrei vulpi în gând? *Hmm!... Ce-ar fi să mă plimb puțin prin pădure? Să-mi cunosc mai bine regatul meu. Să descopăr specii noi de flori. Nu e o idee rea.*

Zis și făcut. A pornit vulpea prin pădure admirând și cugetând. Mergând și mergând, ajunse într-un luminiș necunoscut. A rămas înmărmurită deoarece până atunci văzuse cele mai frumoase flori din câte a putut vedea, dar ce flori a văzut în acea poiană i-au luat graiul.

Vulpea admira violetele. Pe atunci, aceste flori erau roșcate. Cred că vă dați seama ce s-a întâmplat după aceea.

Vulpea, după ce și-a ieșit din uimire, își dori pe loc să aibă culoarea frumoaselor violetele.

Ce păcat că nu sunt ochi primprejur ca să vadă această minunăție. De urechi care să audă, nici nu mai spun, își spunea vulpea în sine ei.

Din senin, un bubuit puternic, ca o magie, le-a îndemnat pe violete să fure culoarea vulpii care se tăvălea peste florile roșcate, care se simțeau strivite.

În acel moment, cumătra a devenit roșcată și violetele și-au schimbat culoarea în violet.

Vulpea nu-și mai încăpea în piele de bucurie. Topăia prin iarbă, se cățara în copaci, fugea de colo-colo până când, istovită, s-a așezat pe un bolovan. S-a odihnit ce s-a odihnit și a plecat spre vizuina ei. Nu a durat mult timp și a ajuns acasă.

Animalele nici nu o mai băgau în seamă.

— Dar ce se întâmplă aici? Nu o mai recunoașteți pe regina voastră? Întrebă vulpea autoritară.

— Cuuuum? Tu ești, Majestate? Nu te recunoaștem. Regina noastră avea blana violet, săriră toate animalele cu gura pe ea.

Și l-au pus rege pe leu, că tot era acolo și privea animalele de sus, ca un adevărat rege.

Off! Se pare că m-au pus regină doar pentru blana mea. Lasă, acum măcar pot să-mi fac siesta în liniște, se încuraja ea lingându-și blana roșcată.

Și-am încălecat pe o vulpe

Și-am spus vrute și nevrute.

Și-am încălecat pe o cucuvea

Și v-am spus, copii, povestea mea.

Nira GUEDENON, 10 ani, Brăila

INSULA POVEȘTILOR

Ador glasul duios și cald al bunicii mele, acel glas care mă alintă, care mă dezmiardă, dar și care îmi spune povești de muuultă vreme, de vreo zece ani. Ea m-a împrietenit cu zâne și feciori de crai, cu zmei și alte animale fantastice. Cât de bine și drag îmi este cu dânsa!

În ultima vacanță mi-a spus legenda lui Sofeex. Cum, nu știți cine este? E renumitul erou de al cărui nume se leagă Insula Poveștilor. Da, poveștile au și ele o insulă a lor. Sofeex avea o armă secretă: un cârlig foarte mare și greu, pe care doar el îl putea folosi. Acel cârlig avea, evident, puteri magice și îl putea transforma în ce animal dorea el să fie. Așa era cunoscut în tot locul. Dar, pentru că a vrut mai multă faimă, într-o zi a furat inima Insulei Poveștilor. Această inimă era, de fapt, o piatră verde ca smaraldul, sclipitoare, cu o spirală în mijloc, care te fermeca atunci când o priveai. Păi, nu ești fermecat pe loc atunci când începe o poveste? Vezi, de aici se trage...

După ce a furat piatra din locul ei secret, Insula Poveștilor a dispărut cu totul! În locul ei a apărut o lume de coșmar, cu povești îngrozitoare, unde binele pierdea mereu și totul era înfricoșător. Cine să mai citească astfel de povești? Cine să le mai asculte?

Când și-a dat seama de răul făcut, Sofeex a încercat să înfrunte monstrul care stăpânea această nouă insulă și să pună piatra la locul ei. Dar fără niciun rezultat, ba chiar mai mult: monstrul devenea tot mai puternic, iar eroul nostru era cât pe ce să-și distrugă cârligul magic în luptă. Și, fără cârlig, nu ar fi câștigat niciodată în fața monstrului coșmarurilor... De supărare, Sofeex a aruncat piatra prețioasă în apele mărilor, acestea scufundându-se, fără urmă, în adâncuri.

După ce mi-a povestit bunica și finalul, am rămas pe gânduri multă vreme. Până la vacanța mare, doar sclipitoarea piatră magică îmi venea în minte. Ce păcat!

Ei, vară, timp frumos, vacanță! Am plecat la marea cea mare cu familia. Cât am așteptat să revăd valurile ei unduioase, zarea albastră presărată cu pescăruși, siluete albe de vapoare ce plutesc în larg... Era o vreme perfectă pentru vacanță, pentru lectură, pentru aventuri. Da, aveam cu mine cartea preferată, prietenă nedespărțită, dar și un lăntisor mic, delicat, dat de bunica în serile acelea cu povești. Talismanul meu.

Într-una din zile, am înotat mai departe decât îmi era permis. M-am scufundat un pic. Mi-a plăcut. Apoi, încă puțin. Ce-ar fi să găsesc piatra magică? Am zărit o scoică ce mi-a atras atenția: era foarte mare. Eu știam că în astfel de scoici poți găsi perle. M-am străduit să o prind și, după efortul de a o desface, surpriză: înăuntru era chiar piatra din povestea lui Sofeex! Era chiar piatra pe care o căutam eu! Eram foarte fericită, așa că am băgat-o repede pe lanțul meu de la bunica. M-am întors la mal, fără să dau nimic de bănuț.

A doua zi, când am mers pe plajă, am zărit o barcă la mal, într-un loc mai retras. Parcă era lăsată acolo intenționat pentru mine. Am luat-o și am plecat în căutarea lui Sofeex, fără să mă mai gândesc la nimic. Dacă am găsit piatra, trebuia să fie și el pe undeva, nu? După câteva ore de navigat, în barcă a apărut, de nicăieri, Ruby, pisica mea dragă. Alt semn că tărâmul Insulei Poveștilor era pe undeva, poate pe aproape. Am prins mai mult curaj!

M-am pomenit a treia zi în fața unei insule micuțe și pustii, pe care erau niște corali umblători foarte frumoși, niște pietre cu forme ciudate, nisip foarte fin și câteva alge rățacite. După câteva clipe, a apărut o creatură ciudată: era Sofeex, eroul meu. M-am speriat la început și voiam să fug, dar am îndrăznit să întreb:

— Tu chiar ești Sofeex?

— Da, chiar eu sunt. Tu cine ești și de unde îmi știi numele?

— Eu sunt Sofi. Te căutam pentru o misiune nouă, eroule!

— Serios? Ce fel de misiune? întreabă el, nerăbdător.

— Trebuie să salvăm Insula Poveștilor! O facem pentru toți copiii, gândește-te!

— Off, nu mai am nici inima fermecată, nici atâta curaj. Cum să fac asta? Nu pooot... totul e pierdut!

— Ba nu, nu e totul pierdut! Am găsit chiar eu piatra! Privește! Acum ești de acord? Încercăm împreună?

— Ah, cât vreau să fac lucrurile să fie așa cum au fost, iar copiii să se bucure de povești frumoase! Bine, de acord! Dar hai să pornim la drum!

După ce am navigat alte trei zile pline de peripeții, care de care mai nostime, am ajuns în locul mult căutat: teritoriul Insulei Poveștilor. Acum, acolo stăpânea Buhu, monstrul insulei de coșmar. Cum să trecem de el?

Eroul meu, Sofeex, s-a luptat din răsuputeri: trei zile și trei nopți a durat bătălia. La un moment dat, am observat că Buhu se topește când e atins de apă. Grozav! Pisica și cu mine am cărat apă în scoicile de la mal și am udat monstrul până ce a rămas doar o aripă zdrențuită din el... Chiar și așa, monstrul încă avea puteri, deși era atât de slăbit.

— Sofeex, știu cum putem înfrunta monstrul: înotăm și el se va pierde în apele mării!

— Atunci pregătește-te de bălăceală, fetițo!

Avem ceva de înnotat!

Uraaaaa! Buhu a dispărut! Într-un final, am ajuns iar pe Insula Poveștilor, sleiți de puteri. După ce ne-am tras puțin sufletul, am început să caut cu disperare spirala în care trebuia să pun piatra fermecată: inima insulei. Între timp, Sofeex și pisicuța mea încercau să-i distragă atenția lui Buhu care, văzându-se neputincios, scuipa flăcări din apă. Atunci mi-am dat seama că vrea să ne spună ceva: acest monstru era, de fapt, Scriitorul de Povești de pe Insula Poveștilor! Fusese transformat atunci când i s-a smuls inima din piept. Avea o spirală chiar în dreptul inimii. Acolo trebuia să ajung eu, să pun piatra la loc!

Le-am spus amicilor mei să se oprească, iar eu m-am dus cu piatra în mână către monstru. Când a văzut piatra, și-a dat seama că nu vrem să-i facem rău și m-a lăsat să mă apropii, să-i pun inima la loc. Îndată s-a transformat într-un om bun și frumos, acela pe care îl știa toată lumea că scrie povești pentru copii. Drept răsplată, ne-a dăruit o carte cu povești fermecate, carte ce avea file din frunze uriașe, iar copertile erau din scoarță de copac; când începeai să citești din ea, poveștile prindeau viață!

Și, uite așa, eu și viteazul Sofeex am salvat poveștile de adormit copiii. Abia aștept să ajung la bunica, să-i povestesc... povestea mea cu eroul neînfricat și Insula Poveștilor!

Dar ce-i aici, pe biroul meu? Un cârlig? O fi magic? Pisica era pisică sau transformarea lui Sofeex în draga și nedespărțita mea prietenă? Ooooo, iar plec într-o aventură...

Sofia Elena DIMA, 10 ani, Brăila

Premiul I, Secțiunea Proză, 11-14 ani

REGĂSIRE ÎN UNIVERS...

Mă gândesc la vechiul meu prieten. Nu îl mai recunosc. Îl știam de mult timp, dinainte să creștem și să ne îndepărtăm... El s-a schimbat, eu nu și mă tot întreb de ce...

— Știam că e o idee proastă să te urmez! Ai rămas la fel. Îți pasă doar de tine însuși și acum, din cauza ta, Lia a fugit cu singura armă pe care o aveam!

— Măcar am încercat să vin cu un plan bun, zic eu, mai mult țipând, cu ochii înlăcrimați.

Într-un fel are dreptate. Știu că are. Nu ar fi trebuit să mă avânt așa prin Univers, fără să mă gândesc la consecințe și la cât de periculos poate să fie. Acum uite-mă aici, fără altă speranță, fără încredere, dar cel mai rău - fără prieteni. Tot ce simt acum este dezamăgire. Sunt dezamăgit de mine însumi. Mă urăsc. Îmi este...

— Frică!

Am văzut Pământul schimbându-se atât de mult: de la case mici și simple la blocuri uriașe, cu o grămadă de tehnologie care acaparează viața omului. Eu nu sunt tocmai un om, ci mai mult un descendent al unei maimuțe mistice, ce-i drept, dar și eu am căzut în plasa acestor aparate! Viața era odată mai bună atât pentru mine, cât și pentru prietenul meu, Andy, care era ca mine. Am copilărit împreună. Eram ca degetele de la mână. Însă, când oamenii s-au depărtat de obiceiurile lor clasice, parcă ne-am depărtat și noi unul de altul. Aici cred că e vina mea! Când am început să am mai multă putere, am devenit și mai egoist. Eram văzut ca un erou de carte, iar oamenii și faima m-au schimbat! L-am lăsat pe Andy în spate, adunând toate laudele pe care și el le merita. Eram ca un erou și ca un războinic. La început, eroul și războinicul erau ca Soarele și Luna. Puterea lor, o lumină protectoare. Însă, după cum am spus, eroul începuse să ia toată lumina, lăsându-l pe războinic în umbra lui. Pe măsură ce creștea puterea eroului, la fel se întâmpla și cu umbra lui, până în momentul în care nu s-au mai văzut... Dar acum ne-am regăsit! Nu cred că e foarte plăcut, știind că am făcut asta doar pentru a salva Universul...

El, eu și Lia ne-am întâlnit întâmplător, în centrul orașului, când încercam să scăpăm de atacul lui Azure, un fel de extraterestru, o creatură

mistică care fusese întemnițată, acum sute de ani, de către tatăl meu în cel de mai nepătruns loc din Univers. Din vina mea și a jocurilor mele stupide, a reușit să scape și acum amenință nu doar omenirea de pe Pământ, ci chiar Universul! Acum încerc să îndrept această greșală...

După ce l-am revăzut pe Andy, parcă îmi reapăru un strop de speranță, deși parcă nici nu-l mai cunoșteam! E o persoană complet diferită acum. Nu știu exact ce ar trebui să simt în legătură cu asta. Ca de obicei, am un milion de voci în cap care se ceartă una cu alta, care mă ceartă pe mine, care mă judecă, pe mine și greșelile mele. Mă simt ciudat acum, deoarece nu am mai vorbit de mult. Ambii am luat-o pe căi diferite. El și-a făcut o nouă prietenă, Lia, spre deosebire de mine care nu am fost în stare să mă împrietenesc nici măcar cu un câțel! Ambii au fost de acord să facem echipă și să îl doborâm pe Azure. Nu aveau altă cale. Eu eram singurul care avea o navă care să poată zbura prin spațiu...

Am pornit grăbiți, fără un plan la început. Pe drum, cât eram în nava care trebuia să ne ducă spre locul unde era Azure, am recitat povestea care fusese scrisă despre prima lui înfrângere. Tata folosisse o armă pe care, după utilizare, o împărțise în trei inele aurii, care se presupune că erau destul de mari încât să-mi poată trece peste cap și care erau acum ascunse în locuri diferite ale Universului. Era o armă puternică și foarte periculoasă. Nu o separase degeaba. În mâinile persoanei nepotrivite putea crea un haos de nedescris. Dacă acea armă l-a învins prima dată, era evident că și a doua oară putea face asta. Tata nu a fost singur. A fost și el ajutat de companiile săi, care au fost chiar părinții lui Andy și de străbunicul Liei. Ironic, nu?

— Deci... Ethan, zici că arma asta îl poate doborî?

— A făcut-o o dată, deci da, cred că da! Oricum e un plan mult mai bun decât cel pe care l-ai

avut tu! Să încercăm să ne ducem acolo doar cu proviziile pe care le avem e exact ca și cum am intra în cușca unui leu cu o bucată de carne în pantaloni.

— Se pare că va urma o călătorie lungă...

Așa a și fost. Unul dintre inele era în altă galaxie. Era ascuns, la vedere, în centrul orașului unei planete de acolo. Locuitorii îl declaraseră un obiect neprețuit. A fost greu să ajungem la el. Altul era chiar pe Lună. Luna Pământului din Calea Lactee. Era lipit bine de suprafața Lunii și ne-am cam chinuit să-l luăm. Ultimul a fost cel mai greu de găsit. Nu a fost aruncat pe o planetă. A fost pierdut în vid. Plutea. Nu se îndrepta nicăieri. Era doar acolo. Dacă nu ar fi strălucit ca aurul, sigur nu l-am fi găsit vreodată. Nici nu aveam intenția să îl găsim în acel moment. Luaserăm o pauză, după ce îl căutaserăm cu orele și, când voiam să mă întind puțin și să mă uit pe fereastră, l-am văzut, era chiar acolo. Am considerat asta noroc. Acum tot ce mai aveam de făcut era să ajungem la Azure. Eram epuizați totuși. Am pierdut ore întregi căutând acele inele și nu știam cât timp mai avem.

Între timp, Azure auzise că un grup format dintr-un om și două maimuți, care au fost odată de nedespărțit, sunt pe urmele lui. Acel grup este format, mai pe scurt, din Lia, Andy și Ethan. Adică noi. Doar că acel grup nu prea era în armonie... Una din maimuțe făcea pe șefa, ceea ce o enerva pe cealaltă, iar omul încerca să le liniștească, dar asta nu prea mergea. Toți luptau pentru același lucru, dar, în același timp, pentru lucruri total diferite. Unul voia să îndrepte o greșală sau, de fapt, două greșeli, altul voia să demonstreze că nu e doar o umbră, ci un războinic demn de lumină, iar ultimul voia să-și facă familia mândră. Toți membrii familiei sale fuseseră războinici neînfricați, însă ea nu reușise să facă ceva până acum. Acum era șansa ei să arate ce poate să facă...

Tata a făcut o greșală. Se vede că îl moștenesc! Nu-i socotea pe alții ca pe el însuși. Nu fusese atent și parcă nici nu i-a păsat când o bucată de inel lovise unul dintre companiile săi, acela fiind chiar străbunicul Liei. Ceea ce îl făcuse și pe el o parte din acea armă. Și nu doar pe el, ci și pe urmașii săi. Eu știam asta... Aș fi vrut să nu se fi întâmplat! Știam că se poate întâmpla asta, dar nu le-am spus. Am crezut că pot face în așa fel încât să scot acea bucată, dar nu m-am gândit

bine. Acea armă nu era ca oricare alta. Era o flămă verde, incontrollabilă, care ardea totul în cale. Flama a cuprins-o pe Lia, iar eu și Andy ne așteptam să o facă cenușă. Nu a făcut-o. Cumva, nu știu cum, Lia a reușit să controleze flama. Dar nu de tot. S-a uitat la noi plângând, fix înainte să spună să ne îndepărtăm. Eram speriat. Încă sunt. Atunci am spus că îmi pare rău. Am spus că știu, dar credeam că voi reuși să evit asta. Lia a început să țipe la mine. Era nervoasă. Înțeleg și de ce. Și eu aș fi fost. Atunci Andy a făcut un gest nesăbuit. S-a apropiat de Lia, știind foarte bine că cel mai probabil va fi ars de viu. Dar nu a fost așa. În momentul în care a luat-o în brațe, flama s-a stins. Încă nu îmi vine să cred! Dar, după câteva secunde, îl împinse înapoi. A spus că e un pericol și.. a fugit.

— Frică!

Tocmai ce mi s-a tăiat respirația. Ne-a găsit el pe noi, fix înainte să-l găsim noi pe el. Mi-a citit gândurile și le-a continuat cu voce tare. Vocea lui, precum cea a unui leu, îmi provoacă și mai multă frică. Acum chiar mi-am pierdut toată speranța. Mă uit iar la Andy care și el e îngrozit. Îmi pare rău... Tot ce am vrut a fost să îmi repar greșelile. Voiam să îi dovedesc fostului meu prieten că m-am schimbat. Că am devenit mai bun. Dar am eșuat. Nu m-am schimbat. I-am spus asta, iar fața lui parcă s-a schimbat. Acum ne înțelegem din priviri și alegem să facem cel mai clișeic lucru. Să fugim. Fugim cât putem de repede, unul în dreapta celuilalt, încercând să o ajungem pe Lia din urmă. Nu avem de gând să ne luptăm cu el, mai ales după ce ne-am chinuit atât de mult să găsim acele inele de prin diferitele locuri ale Universului nemărginit. Ne uităm în spate să vedem dacă am fost cumva urmăriți. Din fericire, nu! Am reușit să o găsim pe Lia. Am început să

îmi cer scuze, nu doar ei, ci și lui Andy. Le explic situația și le spun că regret. Regret ce am făcut acum, dar parcă regret și mai mult egoismul meu și faptul că mi-am lăsat prietenul în urmă, prima dată. Acum am fi putut evita asta și Universul încă ar fi fost în armonie. Mi-am realizat greșelile acum, când pare prea târziu... Dar încă nu e târziu! Încă mai am timp să repar lucrurile! Știu că nu vor fi exact ca înainte, dar asta e acum. Îmi asum consecințele...

Mi se oferă o a doua șansă. Cu toate că nu o prea merit. Nu o voi irosi. Ne unim forțele și, nu cu puțin efort, reușim să învingem. Nu-mi vine să cred! Îi acord meritele lui Andy. Războinicul a devenit erou acum, iar cel ce era odată erou a reușit să-și facă strămoșii mândri. Totodată, cineva a primit o nouă putere și și-a regăsit un vechi prieten. Acum a mai rămas o singură întrebare. Cine va curăța toată mizeria și dezastrul rămase în urmă?

**Andreea MERCEA, 14 ani,
com. Horea, jud. Alba**

O ULTIMĂ FARSĂ

Uneori, lucrurile, monșeri, nu merg așa cum au fost plănuite! Însă, chiar dacă pare a fi un eșec, în realitate se dovedește a fi o întâmplare cât se poate de reușită. Parol, pe onoarea mea! Iar asta se poate dovedi după chipurile fericite ale celorlalți implicați, pentru că, la urma urmei, odată în viață ai parte de asemenea momente și trebuie să fii recunoscător, pentru că alții nu au parte de ce ți s-a întâmplat ție. Iar cineva a înțeles acest fapt pe care nu mulți îl cred pe cuvânt.

Ziua Aminei urma să înceapă peste o oră, iar tatăl său era foarte entuziasmat. Știu că sunteți obișnuiți cu mamite, dar, să schimbăm puțin tonul. Anul acesta, fetița avea mai multe pretenții, iar, ca orice părinte iubitor, tatăl dorea să îi facă o petrecere de neuitat. Dar bietul om nu știa că aniversarea bine pregătită de el urma să fie devastată de câțiva prichindei, rude cu domnul Goe, care voiau doar să se distreze (noroc că nu erau galoși la intrare..., dar erau pantofi și tort, rezolvabil!).

După ce ora în care tatăl s-a străduit pentru a pregăti ultimele detalii a trecut, invitații au început să bată la ușă, încărcăți de cadouri pentru mica răsfățată sărbătorită, ce împlinea opt anișori.

Aceștia au fost întâmpinați de Amina, iar apoi au început să petreacă. Însă, săracul părinte nu avea habar că vor veni atâția copii. El era obișnuit să primească doi amici ai copilei, ca în anii trecuți. Dar lucrurile se schimbă pe măsură ce timpul trece ca gândul. Măine-poimăine o să i se rătăcească și ei o *scrisorică de amor*. Bine că nu mai folosim batiste... (Da! Am văzut *O scrisoare pierdută*, nu am înțeles eu multe, dar m-am prins de niște chestii, s-a pierdut o scrisoare de amor, când Zoe a scos batista. Acum avem șervețele de unică folosință.)

Să revenim! Nu trecuse nici o oră, iar copiii deja întorseseră casa pe dos. Dansau pe unde apucau, pictau și cel mai rău era că smulgeau plantele din ghivece pentru a face o mâncare ca la carte, cum credeau ei, asezonată cu pene. Dacă aveți speranța că secolul XXI ne-a civilizat, vă înșelați! Suntem la fel de răsfățați! Toți savurau clipa din plin, mai puțin tatăl, al cărui sânge fierbea în vene. Nu suporta să vadă cum petrecerea organizată la perfecție (cel puțin așa credea el) era distrusă. Nici măcar o oră nu trecuse!

Îi venea să zbiere la copii cât de tare poate:

— Prostovanilor! Ați distrus frumusețe de petrecere! Nu vă e rușine?! Faceți murdar!

— Curat murdar, am zis eu mecanic!

Și tatăl s-a uitat cam urâtel la mine... Parcă toată furia lui dispăru văzând câinele, Bubico, (foarte original, ce să zic?), petrecând ca un om, dansând. Dacă era după mine, îl aruncam pe geam (știți voi!), dar m-am abținut... Parcă lui îi aducea aminte de ceva... Însă de ce? Dar oricum nu avea timp să se gândească. Petrecerea e distrusă!

— Parcă au înnebunit toți! Cum să se distreze în halul ăsta? Nu se uită în jurul lor? Nu mai sunt copii mici să se scâlâmbăie chiar așa!

Voiam să îi zic că fiecare culege ce a semănat. Pe mine mama m-a educat. Cred... Cel puțin așa îmi zice când îmi vâra câte o bucățică de *ciucalată* în guriță. Nu mă judecați, chiar îmi plac dulciurile... și rațele, dar asta e o poveste pentru altă dată.

Dar brusc el își reaminti o întâmplare din copilărie pe care spera să o uite. Se văzu demult, la ziua sa de naștere, cum dansa alături de prietenii lui, iar, din greșală, a spart vaza preferată a mamei. Fusese tragedie! Mama țipa cu toată furia la el, în timp ce amicii săi plecau speriați de nervii mamei ce înconjurau toată camera. Parcă se afla într-o bulă din care nu putea să iasă, iar, alături de el, era o persoană care nici nu realiza că tocmai a distrus o petrecere care era mult mai importantă decât o vază ce putea fi lipită la loc. Iar, fiind umilit în fața prietenilor lui, îi era prea rușine să se mai vadă cu ei ori măcar să se uite în ochii lor.

Atunci înțelese ce era greșit. Uitase cât de rău te simți după ce te ceartă cineva, chiar de ziua ta, făcându-te astfel să pierzi prieteni. Trebuia să se bucure de moment, așa cum făceau și ceilalți, pentru că totul se întâmplă la timpul lui, iar curățenia putea aștepta. S-a hotărât să îi lase să petreacă, iar după aceea să schimbe foia. Mama lui greșise fiind prea dură, el greșise, fiind prea permisiv. Soluția era să nu îi răpească nici copilăria, nici prietenii, ci el să devină un exemplu pentru ea. Știa că, dacă o va educa așa cum trebuie, ea va ști să își aleagă mai bine prietenii.

La final, am rămas doar eu cu Amina și cu tatăl ei. Ne-a citit *D-I Goe* și *Vizită*. Am înțeles că nu ne deosebeam prea mult de acei copii.

— Promit că de azi se va schimba ceva, zise Amina. Nu vreau să ajung așa!

Eu am plecat de dimineață. Era destul de frig afară când a venit mama să mă ia. Am băgat mâinile în buzunar și ele s-au afundat în crema de la felia de tort ce zăcea acolo. Fie, a fost o ultimă farsă...

**Natalia MUNTEANU, 11 ani,
București**

Recomandări de lectură

Ultimul zbor, Julie Clark, Editura Trei, București, 2022

Julie Clark s-a născut în Santa Monica, statul California și a fost o cititoare pasionată încă din copilărie. A absolvit University of the Pacific și a lucrat o scurtă perioadă la departamentul de sport din cadrul University of California, apoi s-a întors în Santa Monica, pentru a fi profesoară. În prezent, locuiește în Los Angeles.

Romanul de debut, *The Ones We Choose*, a fost publicat în 2018, iar drepturile de ecranizare au fost cumpărate de compania Lionsgate.

Ultimul zbor s-a bucurat de succes încă de la apariție, devenind bestseller internațional. De asemenea, a fost aleasă una dintre cele mai bune cărți din 2020 de către Amazon Editors și Apple Books.

Romanul surprinde povestea a două femei, Claire și Eva, ambele aflate în momente critice ale existenței, motiv pentru care decid împreună să facă schimb de identități. Cele două se întâlnesc pe aeroport și fără să știe multe una despre cealaltă, în speranța că aceasta este singura soluție salvatoare, schimbă biletele și urcă fiecare în zborul celeilalte, fără a bănui consecințele. Zborul spre Porto Rico, în care trebuia să se afle

Claire, se prăbușește, iar aceasta realizează că din acel moment va trăi viața celeilalte femei, asumându-și în același timp și secretele pe care Eva s-a luptat să le țină ascunse.

Autoarea abordează în cartea sa două teme distincte - violența asupra femeii și traficul de droguri - care se îmbină, rezultând un roman plin de suspans și trăiri intense, ce surprinde condiția femeii moderne. Claire Cook are la prima vedere tot ce și-ar putea dori. Este soția unui bărbat bogat, urmaș al unei dinastii politice, care se pregătește să devină senator. Locuiește într-o vilă somptuoasă din Manhattan și are o suită personală aflată mereu la dispoziția sa. Dincolo de ușile închise și de camerele de luat vederi, Rory este însă o persoană violentă și extrem de posesivă, care îi verifică pas cu pas viața soției sale, îndepărtând-o de toți cei care i-ar putea deveni prieteni. Sub presiunea nenumăraților ani de teroare, Claire își pregătește evadarea din căsnicia sa, însă planurile îi sunt și de data aceasta date peste cap de soțul său, care decide în ultimul moment să îi schimbe zborul spre Detroit, care ar fi trebuit să îi favorizeze lui Claire drumul spre Canada, cu cel spre Porto Rico, unde aceasta urma să participe la o campanie umanitară. Ajunsă în locul Evei în Oakland, Claire realizează în scurt timp că îi va fi foarte greu să scape cu adevărat de Rory, mai ales că autoritățile încep deja să își pună întrebări cu privire la trupul său, care nu a putut fi identificat la locul accidentului.

Eva este o femeie care a făcut la un moment dat o alegere greșită în viață, nu fără a avea circumstanțe atenuante, și care a ajuns astfel din studentă la Berkley, producătoare și distribuitoare de droguri în Oakland, California. Viața sa este pe cât de periculoasă, pe atât de anostă și singuratică, motiv pentru care Eva nu și-o mai dorește și decide să dezvăluie agenților federali secrete ale grupării de traficanți pentru care lucrează. În momentul în care ajunge pe aeroportul JFK din New York și sesizează oportunitatea de a o aborda pe Claire pentru a face schimb de zboruri, Eva nu stă prea mult pe gânduri. Decizia comună va afecta însă pentru totdeauna viața celor două.

Romanul este unul antrenant, perspectivele celor două alternează, de asemenea scenele din prezent cu amintirile personajelor, care le

întregesc portretele și îi determină pe cititori să empatizeze cu ele.

Ultimul zbor are atât o intrigă extrem de captivantă, cât și nenumărate răsturnări de situație care te țin cu sufletul la gură.

(Entertainment Weekly)

Dileme morale complexe, personaje care luptă pentru supraviețuire, o poveste plină de suspans. Julie Clark e cu siguranță o scriitoare de primă mână. (Publishers Weekly)

Tot albastrul cerului, Melissa Da Costa, Editura Trei, București, 2023

Melissa Da Costa s-a născut pe 7 august 1990. A studiat economia și managementul, apoi a lucrat în domeniul energetic și al mediului, ocupându-se de comunicare. De asemenea, s-a specializat în aromaterapie, naturopatie și sofrologie. Se declară îndrăgostită de lectură și sport. În literatură a debutat cu romanul *Tot albastrul cerului*, care s-a bucurat de succes, apoi au urmat alte scrieri, toate bestselleruri în Franța.

În cărțile mele, vorbesc despre timpul care stă în loc, despre cât este de important să ne luăm câte un răgaz. Personajelor mele nu le este frică să lase totul în urmă și să deschidă noi capitole în viața lor, afirmă autoarea.

Și exact acest lucru se întâmplă cu povestea din *Tot albastrul cerului*. Curge lent, dar se construiește frumos și solid, dezvăluind aspecte

de o sensibilitate aparte, oferind momente de reflecție asupra existenței noastre grăbite.

Tânăr de 26 de ani, diagnosticat cu Alzheimer precoce, doresc să plec într-o ultimă călătorie. Caut tovarăș(ă) de aventură pentru această ultimă expediție. Astfel sună anunțul lui Émile, publicat din dorința de a fugi din spital și de sub privirile pline de compasiune ale familiei și prietenilor. Spre mirarea sa, la scurt timp, primește răspuns și trei zile mai târziu o cunoaște pe Joanne, o tânără femeie misterioasă, care poartă o rochie neagră, o pălărie cu boruri mari și un rucsac în spate. Aceasta îl așteaptă în parcare unde se află rulota achiziționată de curând de Émile și, fără să îi ofere explicații, i se alătură în călătorie. Începe astfel un drum uluitor de frumos, pe parcursul căruia, odată cu descoperirea unor adevăruri profunde despre sine, Émile va cunoaște bucuria, frica, prietenia și iubirea – virtuți omenești care îi vor străpunge puțin câte puțin carapacea sub care s-a ascuns.

E greu de imaginat ce poate simți un tânăr care află că în scurt timp amintirile sale vor dispărea, că va deveni dependent de alții și că viața sa își va pierde sensul. Émile trece prin mai multe stări, se înfurie, se revoltă, își pune întrebări la care știe că nu poate primi răspuns, refuză să facă parte dintr-un experiment medical, în ciuda dorinței familiei, iar în final se hotărăște să trăiască prezentul și să se bucure cât se poate de mult de el. Joanne este partenera perfectă de călătorie. Deși cu un aspect fragil, aceasta se dovedește pe parcurs mult mai puternică decât am putea crede. Ea nu întreabă, nu judecă, aproape că nu vorbește, însă este prezentă și prezența sa devine în scurt timp indispensabilă pentru Émile. Călătoria le oferă timp și de asta au nevoie ambii, pentru că și Joanne duce cu ea propria dramă. Cartea prezintă pas cu pas apropierea celor doi, care se consolidează cu fiecare kilometru parcurs pe drumul lor spre ei înșiși. Popasurile pe care le fac în satele extrem de pitorești, feerice chiar, oamenii pe care îi cunosc și care devin parte din existența lor, micile bucurii pe care și le oferă, introspecțiile, pierderile de memorie, momentele de rătăcire, libertatea și eliberarea de tot ce a însemnat povară în viața lor, dar mai ales destăinuirile pe care și le fac, toate acestea îi apropie și îi transformă într-un cuplu cu care cititorul nu are cum să nu empatizeze.

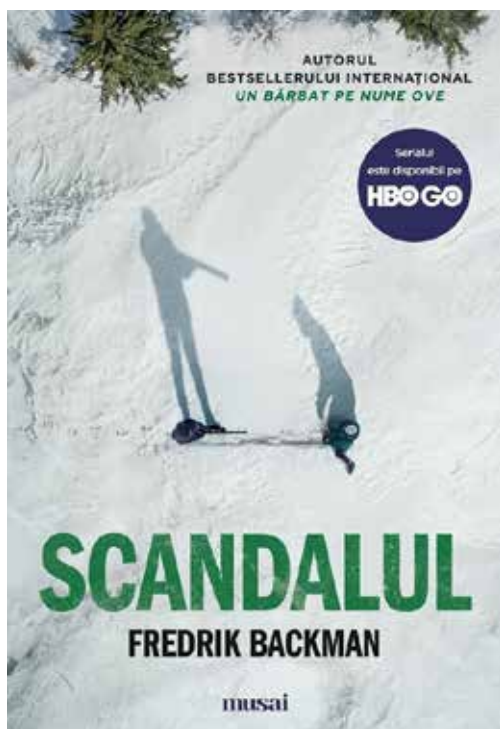
Mesajul cărții este evident. Viața este alcătuită din amintiri și planuri de viitor, dar ceea ce contează cu adevărat sunt momentele trăite cu

intensitate în prezent. Romanul *Tot albastrul cerului* are nevoie de răbdarea cititorului, însă oferă în schimb mult mai mult: emoție, sensibilitate, speranță și timp pentru sine, pentru că dincolo de povestea protagoniștilor se află viața tuturor celor care au uitat sau nu au conștientizat niciodată cât de important este prezentul.

Mi-ar plăcea să reușesc într-o zi. Tot trăind în trecut, cum zici tu, sau cu frica de viitor, ajungem să uităm că există frumusețe în tot... sau aproape în tot... Când ești copil, o faci în mod natural, nu?

Scandalul, Fredrik Backman, Editura Art, București, 2020

Fredrik Backman este editorialist, blogger și unul dintre cei mai populari scriitori contemporani suedezi. Romanul său de debut, *Un bărbat pe nume Ove*, a înregistrat un succes extraordinar în întreaga lume, bucurându-se de asemenea de două ecranizări, dintre care una cu Tom Hanks în rolul principal.

Seria *Scandalul* este alcătuită din trei romane și prezintă viața comunității din Björnstad, un orașel din nordul Suediei, pentru care hocheiul reprezintă totul. Situat în inima pădurii, Björnstad pare un oraș mort. Singura șansă ca economia să reînvie este ca echipa de juniori să câștige finala campionatului de hochei. Dar pentru unii dintre tinerii sportivi, presiunea devine prea mare, iar celebritatea greu de gestionat. Importanța pe care o dau victoriei trece dincolo de valorile morale

ale comunității în care trăiesc, iar atunci când interesele devin mai importante decât oamenii, victimele devin vinovați, iar cei diferiți sunt aspru judecați.

Peter Andersson, fost jucător de hochei, se întoarce din Canada în orașul natal, alături de soția sa și de cei doi copii, Maya și Leo, unde i se oferă postul de director tehnic al echipei de hochei din Björnstad. Cea care promite însă este echipa de juniori, a cărei vedetă absolută este Kevin Erdahl, fiul unui bogat afacerist din oraș. Întreaga comunitate îl idolatrizează pe puști și speră că acesta va reuși, alături de ceilalți băieți din echipă, care nu lasă nici ei de dorit, să câștige finala, ceea ce ar însemna un plus important pentru oraș: construirea unui nou stadion, a unui mall, a unui liceu sportiv, adică prosperitate economică.

Lucrurile capătă o turnură neașteptată, când, după victoria din semifinale, Kevin dă o petrecere la el acasă, unde participă și Maya, alături de prietena ei, Ana. Sub euforia momentului, Maya urcă alături de Kevin în dormitorul lui, însă totul este împins mult prea departe de tânăra, fără acceptul fetei. Din acel moment, oamenii trebuie să aleagă de partea cui se află. A adevărului sau a faptelor mușamalizate de dragul hocheiului și a ceea ce reprezintă el?

Cartea lui Backman este extrem de complexă și foarte bine scrisă, autorul având un stil narativ propriu, care știe să țină cititorul în suspans, dar care oferă și teme de reflecție în primul rând asupra vieții adolescenților. Aflăm din acest roman cât de greu este să fii părinte și să devii conștient de faptul că oricât ai vrea, nu ai cum să îți protejezi copiii întotdeauna, cât de sensibilă și plină de provocări este viața adolescenților, ce înseamnă o echipă și ce îi ține laolaltă pe cei care o compun, cât cântărește moralitatea, câtă politică este în sport, dar și ce înseamnă să trăiești într-un oraș nordic, unde zăpezile nu se mai sfârșesc și unde natura pare să își fi pus amprenta pe firea taciturnă și interiorizată a locuitorilor din zonă.

Nu există în romanul lui Backman personaje principale. Fiecare locuitor din oraș are povestea lui, dramele personale, cărora autorul le acordă atenția cuvenită și care se întrepătrund cu ale celorlalți și dau naștere poveștii *urșilor* din Björnstad, pe care, ca cititor, nu ai cum să îi privești doar de la distanță, fără să te implice emoțional. Temele abordate de autor sunt extrem de puternice, sunt teme sociale precum agresiunea sexuală, discriminarea de gen, rasismul, ura de clasă, totul pe fondul scandalului care izbucnește brusc și care va avea implicații profunde în viața tuturor.

Povestea continuă în următoarele două volume ale seriei, *Noi contra voastră* și *Învingătorii*. Romanul *Scandalul* a fost ecranizat într-o miniserie suedeză în anul 2021.

Cu zeflemeaua lui de vestiar, cu hărțuielile, lipsa de respect față de imigranți (a unora dintre personaje), cu atitudinea lor de învinovățire a victimei și ignorarea anchetei poliției, romanul devine extrem de relevant. În «Scandalul» nu este vorba doar despre un viol, ci și despre familiile din Björnstad care strâng rândurile și perpetuează neadevărul ca să se protejeze pe ei și echipa de hochei. (Star Tribune)

Un roman captivant, pe care cu siguranță îl veți adora. (People)

Un roman matur, plin e compasiune. (Sunday Times)

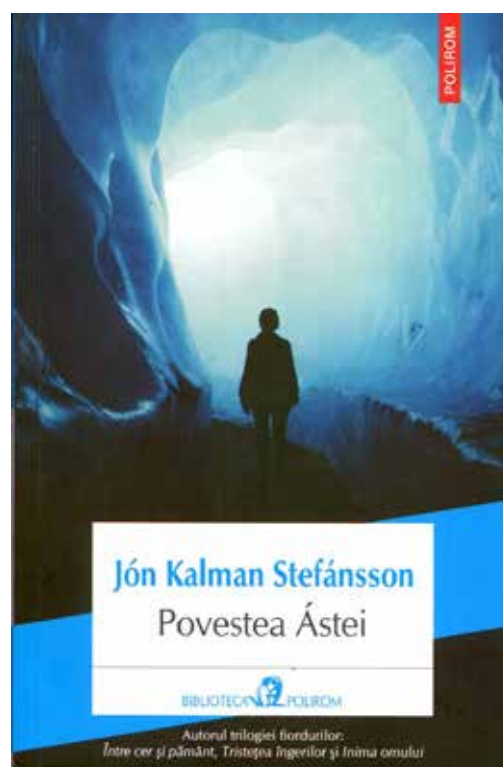
Povestea Ástei, Jón Kalman Stefánsson, Editura Polirom, Iași, 2022

Jón Kalman Stefánsson este unul dintre cei mai importanți scriitori islandezi contemporani. Acesta s-a născut la Reykjavík, în 1963 și încă din adolescență a avut numeroase slujbe în domenii diferite. După liceu, a urmat cursuri de literatură la universitate, a fost profesor și ziarist. În literatură a debutat cu poezie, în anul 1988, urmând apoi mai multe romane valoroase, dintre care se remarcă *Trilogia fiordurilor* (*Între cer și pământ*, *Tristețea îngerilor* și *Inima omului*), care i-a oferit consacrarea în toată lumea.

Povestea Ástei a devenit bestseller în Islanda încă de la apariție, în 2017, iar apoi a fost tradusă în peste treizeci de limbi, fiind de asemenea premiată de critica literară.

Acțiunea romanului începe în anii 1950, la Reykjavík, unde Helda și Sigvaldi, doi tineri îndrăgostiți și plini de pasiune, aleg numele pentru cea de-a doua fiică a lor, Ásta. Numele înseamnă *iubire*, însă copilăria fetei nu va fi înconjurată de acest sentiment, cel puțin nu din partea părinților, deoarece mama părăsește familia, iar fata devine o adolescentă cu probleme de comportament, iar mai târziu un adult căruia îi lipsește încrederea în sine, Ásta fiind copleșită de ideea că ar putea moșteni nefericirea permanentă a mamei și că va avea un comportament asemănător cu al ei.

Treizeci de ani mai târziu de la scena din micul apartament, un om privește cerul întins pe trotuar, după ce căzuse de pe o scară, și îi spune

unei femei într-o limbă necunoscută ei, povestea vieții lui. Acesta este Sigvaldi, iar cititorul face alături de el salturi în timp, în istorie și în viața a trei generații dintr-o familie.

Romanul este unul complex, nu foarte ușor de urmărit, însă cu o încărcătură extrem de puternică, cu secvențe de adevărat poem în proză, asupra lui planând ideea trecerii timpului și a morții inevitabile.

Personajele par că se află într-o perpetuă căutare a fericirii, însă aceasta se găsește poate în cer, iar cerul pare departe de străzile din Reykjavík. Ásta este un personaj-pretext pentru o sondare a spiritului uman cu toate fricile lui. Autorul alege să introducă în roman o serie de scrisori ale personajului feminin, care oferă treptat detalii despre povestea vieții ei și îi dă celui care citește sentimentul că pătrunde în intimitatea sufletului Ástei. Adolescență neînțeleasă și rebelă, crescută de o doică pe care simte că nu o apreciază suficient sau că nu are curajul să îi arate deschis acest lucru, tână este trimisă într-o fermă izolată, pentru reeducare. Acolo descoperă iubirea, dar și armonia, pe care nu reușește să le păstreze. Amintirea lor însă o va urmări până la bătrânețe.

O altă tehnică narativă specială constă în introducerea personajului-scriitor în roman, ca frate al lui Sigvaldi, prezent în gândurile sale din ultimele clipe înainte de moarte, atunci când timpul pare că se dilată, căpătând astfel o cu totul

altă dimensiune. Personajul îi oferă posibilitatea lui Stefánsson să vorbească lunii despre condiția artistului, dar și despre artă: *Există două lumi, frățioare, cel puțin două. Pe de-o parte cea pe care o vedem toți, despre care citești în ziare, ce se spune cu voce tare – și, pe de alta, o lume ascunsă. Toate lucrurile pe care nu le spunem, pe care le trecem sub tăcere sau pe care nu vrem să le recunoaștem. Acolo sunt toate fricile noastre. Și toate speranțe neîmplinite sau ceea ce n-am avut puterea să obținem. Tu numești lumea asta literatură și crezi că e pură invenție. Foarte bine. Dar, vrei, nu vrei, nenorocita ăsta de literatură e câteodată singura care poate să prezinte viața așa cum e ea cu adevărat.*

Romanul este o poveste despre dragoste și despre nostalgie. Despre Islanda, poezie și dorința de a cunoaște lumea. Despre viață și despre moarte, e o saga lirică și senzuală despre promisiuni neîmplinite prinse adânc în memorie.

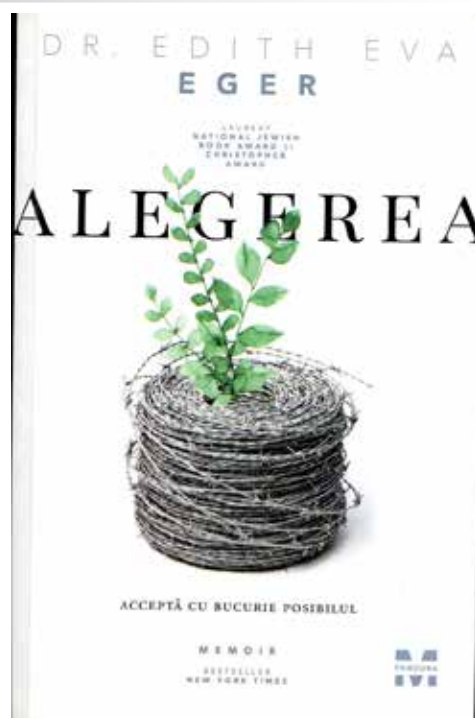
Nimeni pe lumea asta nu mai scrie atât de poetic și de efervescent despre frumusețea și misterul existenței umane ca Jón Stefánsson.

(Radioeins)

Alegerea, dr. Edith Eva Eger, Editura Pandora Publishing, București, 2021

Dr. Edith Eva Eger s-a născut la 29 septembrie 1927, la Cașovia, Slovacia, din părinți evrei maghiari. Este supraviețuitoare a Holocaustului și specialistă în tratamentul tulburării de stres post-traumatic. Chiar și la 95 de ani, aceasta este o fire activă, deține un cabinet de psihoterapie în La Jolla, California și este deseori invitată la Universitatea California din San Diego pentru a ține prelegeri. Este consultant al Forțelor Armate și Navale ale SUA, pentru formare și stres post-traumatic. Experiența de viață a acesteia și modul în care a reușit să supraviețuiască fizic, dar mai ales psihic se regăsesc în cărțile scrise, dar și în documentarele realizate, ce pot fi consultate de cei ce trec prin situații grele, considerate de nedepășit. Mărturiile sincere ale dr. Edith Eva Eger oferă speranță și în același timp trasează drumul pe care mintea umană îl are de parcurs în vederea supraviețuirii.

Alegerea este o carte de memorii, structurată pe patru părți: *Închisoarea*, *Evadarea*, *Libertatea* și *Vindecarea*. Edith avea doar 16 ani atunci când a fost trimisă la Auschwitz, după ce avusese o copilărie fericită alături de părinții și surorile sale. A urmat cursuri de balet și făcea parte din

lotul olimpic de gimnastică, era îndrăgostită și pregătită să cucerească lumea, însă, în 1942, viața ei a luat o turnură tragică. Stigmatizată inițial pentru identitatea ei, Edith, asemenea multor evrei, ajunge în scurt timp în lagăr, unde e separată de mama sa, care este condusă sub privirea celor două fiice spre camera de gazare. Pe Edith o salvează de la moarte arta sa, pentru că temutul doctor Josef Mengele îi ordonează să danseze, iar dansul îi inspiră fetei libertatea pe care nimeni nu i-o poate fura din interiorul ei, ceea ce practic o salvează de la moarte. Amintindu-și permanent de vorbele mamei sale de dinainte de separare: *Nu știu încotro mergem, nu știu ce se va întâmpla, dar nimeni nu-ți poate lua ce-ți pui în minte*, tânăra trece prin orori de neimaginat, însă scopul pe care și l-a propus o ține în viață. La finalul războiului este eliberată de americani și scoasă dintr-un morman de cadavre. Experiența cruntă o împiedică să se readapteze unei vieți normale, lupta pentru supraviețuire continuând pentru Edith mult timp după ce a părăsit lagărul.

Ceea ce impresionează însă este dorința sa de a găsi un sens în tot ceea ce i s-a întâmplat, iar lucrul acesta a însemnat practic ca Edith Eva Eger să își găsească adevărata menire, aceea de a-i ajuta pe alții să depășească traumele proprii. Așadar, în a doua parte a cărții descoperim experiența de psihoterapeut a acesteia și felul în care pacienții au condus-o pe calea vindecării proprii.

Întoarcerea la Auschwitz după treizeci de ani în care a încercat să găsească resurse pentru a

reveni la o viață normală, după ce propria familie a avut de suferit din cauza incertitudinilor ei, este un episod de o încărcătură emoțională extremă. Revelația faptului că iertarea este cheia pentru supraviețuirea minții o determină pe Edith să îi ierte pe cei care i-au făcut rău, dar în primul rău să se ierte pe sine: *A fugi de trecut sau a lupta împotriva suferinței prezente înseamnă a te încarcera singur. Libertatea înseamnă a accepta ceea ce este și a ne ierta pe noi înșine, în a deschide inimile pentru a descoperi miracolele prezentului.*

Cartea impresionează prin sinceritatea cu care este scrisă, prin adevărurile pe care le descoperim citind-o, dar mai ales prin apropierea dr. Eger de cititorii săi. Autoarea nu se situează undeva pe o treaptă înaltă a psihologiei, ci coboară printre oameni, pentru a-i ajuta să înțeleagă ceea ce ea însăși a înțeles după ani lungi de suferință și sacrificii, și anume faptul că *timpul nu vindecă, ceea ce faci cu timpul vindecă.*

Când corpul spune nu – Costul stresului ascuns, Gabor Maté, Editura Curtea Veche, București, 2021

Gabor Maté s-a născut în anul 1944 și este un cunoscut medic canadian de origine maghiară, specialist în domeniul îngrijirii paliative. Cercetările sale vizează în special traumele din copilărie, dependența de alcool sau droguri și stresul. Printre cele mai cunoscute proiecte se

numără rubrica de la The Globe and the Mail, colaborarea cu câteva clinici pentru recuperarea pacienților dependenți de droguri și, mai recent, aparițiile publice în calitate de speaker motivațional și autor.

Pentru activitatea sa de excepție din domeniul medical și pentru cărțile scrise, Gabor Maté a primit Premiul Hubert Evans pentru nonficțiune și i s-au acordat Ordinul Canadei și Meritul Civic din partea orașului Vancouver, unde locuiește.

Volumul *Când corpul spune nu – Costul stresului ascuns* prezintă pe înțelesul tuturor legătura strânsă dintre corp și minte și efectele pe care emoțiile negative le pot avea asupra bunei funcționări a organismului uman.

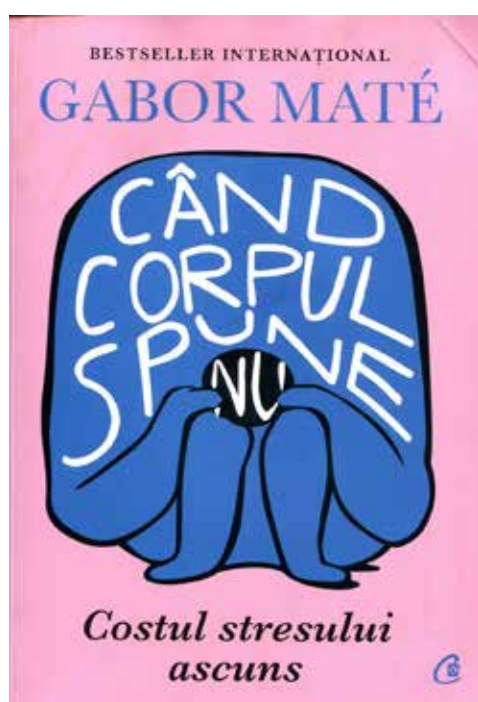
Aceasta nu este o carte de rețete, însă sper că le va servi cititorilor drept catalizator pentru transformarea personală. Rețetele vin din exterior, transformarea are loc în interior, afirmă autorul în Nota către cititor.

Plecând de la cazurile pacienților săi și completând cu informații din nenumărate studii, Maté atrage atenția asupra faptului că stresul continuu sau acut, trăirile reprimite, neexteriozitate pot fi puncte de plecare pentru boli grave precum cele reumatice, diabet, scleroza multiplă, afecțiunile inflamatorii ale intestinului, endometrioza, bolile pielii, tulburările autoimune, Alzheimer sau diferite tipuri de cancer.

Scopul autorului a fost de a atrage atenția asupra faptului că fiecare dintre noi ar trebui să fie preocupat de propriul echilibru în această societate dominată de stres în care trăim. Citind acest volum, putem înțelege cum contribuim inconștient, în nenumărate moduri, la generarea bolilor care ne afectează.

Studiile de caz prezentate de Gabor Maté trebuie percepute ca mesaje pentru vindecare, ce ne vor deschide drumul spre descoperirea înțelepciunii interioare pe care o avem cu toții. Persoane care muncesc prea mult, neglijându-se pe sine, traume diferite din copilărie rămase nerezolvate, reprimarea furiei, presiunea mult prea mare pusă pe umerii noștri de persoane care uneori consideră că ne vor binele sau lipsa capacității de a spune *nu* atunci când simțim nevoia, acestea și multe altele sunt descoperite de medicul Gabor Maté prin discuțiile cu pacienții lui, din nefericire, ajunși în faze mult prea înaintate ale bolilor.

Nu există oameni care să nu fi trecut prin episoade de stres acut provocat fie de evenimente

exterioare, fie de cauze interioare. Astfel, stresul s-a transformat într-un flagel al secolului XXI, prin urmare, este extrem de important să găsim capacitatea de a lua măsuri urgente și de a ne echilibra. Cartea de față este un semnal de alarmă și o pledoarie pentru medicina biopsihosocială, una dintre cele mai bune căi prin care putem elimina cauzele distrugerii organismului nostru, pentru că la baza unui trup sănătos este nevoie să se afle o minte sănătoasă.

Primii oameni care au zburat, Oana Stephanie Roșu, Editura Rafet, 2022

Lumea în care trăim se dovedește a fi tot mai prozaică, mai lipsită de poezie. Așa că, atunci când întâlnești pe cineva care știe să vadă frumosul din jur și să îl redea în cuvinte, e bine să îi acorzi atenția cuvenită, să îi oferi șansa să se dezvăluie, să își deschidă aripile și să te poarte alături de el în universuri nebănuite. Iar Oana Stephanie Roșu exact acest lucru face – găsește sensibilitatea și o transmite celorlalți.

Primii oameni care au zburat este romanul de debut al unei poete, iar esența poeziei respiră în fiecare rând al poveștii. Stephanie ne oferă o lecție de viață construită în jurul a două personaje-simbol, aflate în situații delicate, care în timp devin copleșitoare pentru niște umeri mult prea tineri și lipsiți de experiență comparativ cu povara dusă.

Însă ce se remarcă cu adevărat la această carte, dincolo de subiectul ales, este modul în care e scrisă. Jocul fascinant între realitate și oniric, imaginile vizuale construite, zborul permanent între un răsărit și un apus. Mesajul romanului răzbate printre rânduri: Nimic nu este întâmplător, toate au un scop, depinde de noi și de alegerile pe care le facem dacă reușim să pătrundem cu adevărat sensul lumii.

Abia apucă să termine de pronunțat cuvântul când o explozie de culori dizolvă hotarele cerului, care se contopiră cu cele ale pământului. Ofelia rămase cu gura întredeschisă privind șocată cum soarele se îmbrățișează cu luna într-un dans cosmic. Cerul era făcut din valuri și totul părea fluid, inclusiv coroanele copacilor ce între timp deveniseră din aur, purtând stelele cerului. Razele argintii și aurii distrugneau toate pietrele de mormânt pe care le întâlneau în calea lor și un val de praf țâșnea în aer. Particulele se metamorfozau în roiuri de libelule și fluturi, iar întregul imperiul funebru se topea sub culorile dumnezeiești. Cerul tremură și din el începu să cadă picături cristaline, strălucitoare ca diamantele, spălând orice urmă a existenței acelui cimitir și a morții. Ofelia se ridică amețită în picioare cu gura complet deschisă și cu ochii ațintiți orbește în sus. Un diamant căzu

pe fruntea ei și i se impregnă imediat în piele. Ploaia de nestemate îi preschimbă pielea palidă în una strălucitoare, de parcă ea însăși ar fi ajuns un diamant viu. Își privi brațele de parcă le-ar fi văzut pentru prima dată și încet-încet zâmbetul ei larg se transformă într-un râs cristalin, limpede și dulce ca de zână. Corpul îi deveni atât de ușor, de parcă oasele i s-ar fi umplut cu aer. Nu mai era om, era o pasăre liberă a cerului zburând către infinit, alături de Ash ce devenise și el pasăre. Începu să-și unduiască brațele strălucitoare într-un dans cu luna și soarele, într-o lume în care nu exista apus, ci doar răsărit.

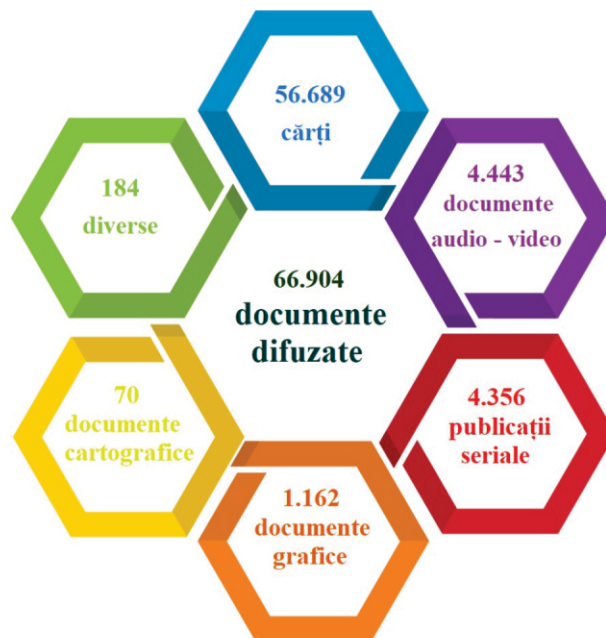
Oana Stephanie Roșu a copilărit în Brăila și a fost pe parcursul adolescenței sale nelipsită de la atelierele de scriere creativă desfășurate la Biblioteca Județeană Panait Istrati Brăila. A obținut premii la multe dintre concursurile de profil la care a participat, este autoarea unui volum de versuri, *Borcan cu suflute*, iar momentan studiază la Facultatea de Farmacie din Iași, însă literatura rămâne marea sa pasiune.

Pentru a parcurge această carte, cititorul trebuie să își deschidă inima, să primească povestea lui Ash și a Ofeliei, cu tot ce are ea de oferit, și să fie pe deplin conștient că visurile celor tineri au nevoie de noi, oamenii din jur, pentru a se împlini!

Aceste volume sunt disponibile pentru public, spre împrumut, la Biblioteca Județeană „Panait Istrati” Brăila. Disponibilitatea titlului poate fi consultată în catalogul electronic al bibliotecii – <https://toread.bjbraila.ro/opac>.

Roxana NEAGU,
corector

Biblioteca Județeană *Panait Istrati* în cifre, anul 2022

Caseta redacțională
EX Libris nr.19/2023:
Redactor: Leonard NECULAE
Secretar de redacție și Corectură: Roxana NEAGU
Coperta și tehnoredactarea computerizată
Laurian ONOFREI
Revistă editată și multiplicată
de Biblioteca Județeană PANAIT ISTRATI Brăila

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ "PANAIT ISTRATI" BRĂILA

www.bjbraila.ro • e-mail: bjpi@bjbraila.ro

*„Nu Brăila este fiica Principatului Țării Românești,
ci ea este maica acestuia.”*

Nicolae Iorga

ISSN 2285 – 9721
ISSN-L 2285 – 9721

